

תשורה

משמחת הנישואין של
חיים ישראל יואל הכהן ודבורה לאה
סוסיבר
י"ג סיון ה'תשפ"ה

הקדמה

בשבח והודיה להשי"ת על כל הטוב אשר גמלנו ובחסדו הגדול זיכנו בנישואי צאצאינו ה"ה החתן התמים הרב מ' חיים ישראל יואל הכהן שיחי' עב"ג דבורה לאה תחי'. יה"ר מהשי"ת שיזכו לבנות בית נאמן בישראל – בנין עדי-עד על יסודי התורה והמצוות, כפי שהם מוארים במאור שבתורה – זוהי תורת החסידות, וכרצון ולנח"ר כ"ק אדמו"ר נשיא-דורנו.

ע"פ המנהג הטוב שהונהג בשנים האחרונות בחתונות אנ"ש לחלק תשורה למשתתפים בשמחה – מיוסד על הנהגת כ"ק אדמו"ר הריי"צ נ"ע בחתונות כ"ק אדמו"ר נשיא-דורנו – הננו להגיש בפניכם קובץ זה – קובץ "הרבי אומר – תוכן שיחות קודש בנושאים שונים (א)" שי"ל ע"י מערכת "השיחה היומית" (כמפורט ב"פתח דבר" של הקובץ).

בהזדמנות זו ברצוננו להודות מקרב לב לכל ידידנו ומכרינו שיחיו שבאו מקרוב ומרחוק על מנת להשתתף בשמחתנו, ישלם ה' לכאנ"א מכם בכל המצטרך לו בכל מילי דמיטב מנפש ועד בשר, ואי"ה בשמחתכם ישמח גם ליבנו אנו.

משפחת גורארי'

משפחת סוסיבר

יום שני פ' בהעלותך, י"ג סיון ה'תשפ"ה

הרבי אומר

תוכן שיחות קודש
בנושאים שונים

(א)

רבי, התקשרות ו"הוא בחיים" ♦ גאולה ומשיח ♦
חינוך ♦ שליחות ושלוחים ♦ מצות "פרו ורבו"
ושלילת "תכנון המשפחה" ♦ ימי הקיץ

יר"ל ע"י

מערכת "השיחה היומית"

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים וחמש לבריאה

פתח דבר

פרויקט "השיחה היומית", שהתחיל בשנת ה'תשנ"ה ומאז הולך ומתפשט ב"ה, ידוע ומפורסם. במסגרתו מקשיבים אלפי אנ"ש ותמימים שיחיו ברחבי תבל לשיחת ק' של הרבי הקשורה לאותו יום, שיעורי חת"ת ורמב"ם, יומי דפגרא וכיו"ב. מערכת "השיחה היומית" מו"ל גם הנחה מילולית של השיחה, תרגום בלה"ק ו(בשנים האחרונות גם תרגום) באנגלית, המיועד לקריאה תוך כדי ההאזנה לשיחה ולהקל בכך את הבנתה. לכל שיחה מצורף תוכן וסיכום של השיחה להקל עוד יותר את הבנתה.

בארכיון "השיחה היומית" הצטברו אלפי קטעים של שיחות ק'. הארכיון כולו – האודיו, ההנחות באידיש, התרגום ללה"ק ובאנגלית, ותוכן השיחות – זמין באתר TheDailySicha.com או בישומון "The Daily Sicha" (app). באמצעות ה"חיפוש בארכיון" המשוכלל אפשר למצוא שיחות ק' לפי הקשר לפרשה מסוימת, לשיעור רמב"ם מסויים, לתאריך מסויים, לפי נושא מסויים או לפי תאריך אמירת השיחה. ניתן גם לחפש טקסט מסויים ב"תוכן השיחות", בהנחות באידיש או בתרגומים ללה"ק.

והנה, בשיחות אלו – גם אם נבחרו בעיקר בגלל הקשר לשיעור תורה או תאריך מסויים – נמצאים השקפת והדרכות הרבי בריבוי נושאים, ובתוכם, נושאים עיקריים ויסודיים בחיי האדם, היהודי והחסיד – בכלל.

ובכן, מתוך ארכיון "השיחה היומית" לקטנו בקובץ זה – הראשון בסדרה שייצא לאור מזמן לזמן אי"ה – תוכן וסיכום השיחות בנושאים: (1) רבי, התקשרות ו"הוא בחיים", (2) גאולה ומשיח, (3) חינוך, (4) שליחות ושלוחים, (5) מצות "פרו ורבו" ושליטת "תכנון המשפחה", (6) ימי הקיץ. תוכן וסיכום השיחות האלו מאפשרים לקבל "הצצה" כל שהוא של השקפת והדרכת הרבי בנושאים אלו.

בסוף התוכן של כל שיחה צויין מספר ID של השיחה. ניתן למצוא את השיחה – האודיו, ההנחה באידיש, התרגום בלה"ק והתרגום לאנגלית – בארכיון באמצעות הזנת ID זה ב"חיפוש בארכיון" הנ"ל.

*

וזאת למודעי: עריכת תוכן וסיכום השיחות נעשה לפענ"ד ויתכן שכוונת השיחה לא הובנה כראוי.

*

ויהי רצון שנזכה לשמוע תורה חדשה מפיו של משיח צדקנו בהתגלות מלכנו משיחנו בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממ"ש.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

מערכת "השיחה היומית"

י"ב סיון ה'תשפ"ה

מפתח

5.....	רבי, התקשרות ו"הוא בחיים"
12.....	גאולה ומשיח
25.....	חינוך
48.....	שליחות ושלוחים
54.....	מצוות "פרו ורבו" ושלילת "תכנון המשפחה"
59.....	ימי הקיץ

רבי, התקשרות ו"הוא בחיים"

1) בעניני השליחות של הרבי ישנם כאלו שההוראה הגדו"י אליהם היתה לעסוק במסחר כדי לתת יותר צדקה, לעסוק בעבודת החינוך, חיזוק התורה או הפצת היהדות. אבל צריך לדעת שכ"ז הוא ה"קליפה החיצונית", והכוונה הפנימית שבכ"ז עניני השליחות היא – הפצת תורת החסידות. אלא שישנם כאלו שה"קליפה החיצונית" היא עניני רשות וישנם כאלו שזכו שגם "קליפה החיצונית" היא בקדושה. וכמו שידוע שטהור לקודש, שהיא למעלה מג' הדרגות חולין, מעשר ותרומה, אינו טהור לחטאת, ועד"ז בנפש יש ה' דרגות – נפש רוח נשמה חי' יחידה, אבל כל אלו הנם רק "שמות" וחיצוניות לעצם הנשמה. ישנם כאלו שעבודתם קשורה עם "נפש" ו"רוח" וכו', אבל גם אלו ששייכים ל"יחידה" צריכים לידע שזוהי רק "שם" לבחי' יחיד – עצם הנשמה. וזה נמסר לנו בהפצת המעיינות חוצה!

2) נשיאי חב"ד תבעו שכ"א יעבוד עבודתו בעצמו ולא לסמוך על הרביים. אינני מסלק א"ע ח"ו מלסייע, אבל את השליחות שהרבי הטיל על כאו"א צריך כ"א לקיים בעצמו בפועל ממש. ואם לא תהי' העבודה לבד, מה יועיל זה שנותנים "כתבים", מנגנים ניגונים ואומרים לחיים... צריכים לבד להפוך את השטות שלעו"ז לקדושה!

ב' חלקים מהתועודות י' שבט ה'תשי"א (#1779)

דוקא ע"י העבודה דאתכפיא ואתהפכא השטות דלעו"ז לשטות דקדושה ממלאים את כוונת הבריאה שהיא להיות לו ית' דירה בתחתונים. וזהו "כד אתכפיא סטרא אחרא אסתלק יקרא דקוב"ה בכו"הו עלמין", המשכת בחי' האור שבבחי' "אסתלק" [וזהו גם פי' "הסתלקות", שנמצא למטה באופן של רוממות]. וזה תובעים מכאו"א מאתנו, דור השביעי, שידעו שנמצאים בדור השביעי, והעבודה דדור השביעי הוא להמשיך את השכינה למטה ממש. וכל מעלת השביעי הוא שהוא שביעי לראשון, אברהם אבינו, שכל ענינו הוא כמ"ש "ויקרא שם בשם הוי' א-ל עולם" – לפרסם אלקות בעולם, עד שגם מי שעד עתה לא ידע כלום – יכריז ש"א-ל עולם" – שעולם ואלקות הוא כולא חד! ורבותינו נשיאינו סללו לנו את הדרך ונתנו לנו כחות ע"ז. "איצטער איז אין הדבר תלוי אלא בנו. און אָט דאָס האָט דאָך יעדערער פון אונז אָט דאָס וואָס מיר זיינען אַלע "כל השביעין", האָבן מיר דאָך אַלע אָט די חביבות, איז במהרה בימינו בעגלא דידן, ולמטה מעשרה טפחים, זאָלן מיר אַלע זוכה זיין... זיך זענען מיטן רבי'ן, און ער זאָל אונז ארויסנעמען פון גלות הרוחני והגשמי, און ברענגען אונז צו דער גאולה שלימה במהרה בימינו אמן".

סיום ד"ה באתי לגני, יו"ד שבט ה'תשי"א (#2720)

א) הענינים התנהלו ע"ע בהצלחה למעלה מדרך הטבע מפני שהרבי עמד בראש, וכך גם מכאן ולהבא.. עומד הרבי בראש ומנחיג כל הענינים!, שהרי אין כאן ענין של "הפסק" .. אלא "הוא בחיים"! רק שניתנה לנו הזכות לבחור להשתתף יחד עמו בהענינים שתחת הנהגתו, אבל דבר ברור הוא שבכל אופן ימשכו כל הענינים מכאן ולהבא כמקודם ובאופן ד"מעלין בקודש" וכו'. (ב) אע"פ שמצד עיני בשר יש נתינת מקום לחשוב שנעשה עכשיו, לאחר י' שבט תש"י, שינוי וחלישות בענין "שיתקיימו כולן על ידי", יש לדעת האמת שזהו נסיון בלבד, וצ"ל "די שמיעה.. צום.. רבי'ן פונקט ווי ס'געווען פריער" ולנצל את נסיון זה גופא לעורר את הביטול ותוקף העצמי לא להתפעל משום דבר, ו"אעפ"כ דורך פירן אָט די אַלע ענינים וואָס דער רבי האָט געוואָלט פון אונז און מ'זאָל דאָס דורך פירן".

ב' חלקים מהתועודות י"ב תמוז תשי"א (#1599)

על מה שדובר בהתוועדות דיו"ד שבט בענין "ג' מפתחות (ש)לא נמסרו לשליח (א' ביחד) של חי' ושל גשמים ושל תחיית המתים" כי "יאמרו שתים ביד תלמיד ואחת ביד הרב", ולכן לאליהו הנביא נמסר רק המפתח של גשמים וכו', ושאעפ"כ מצינו אצל צדיקים שנמסר להם יותר ממפתח אחד, שכן באותו זמן של "יחידות" פעלו בכל ג' הענינים – שאלו, היתכן לומר על צדיק שהוא למעלה מאלו הנביא? ! הנה המענה לשאלה זו היא שיתכן שהצדיק גופא משתמש בשירותיו של אליהו הנביא... אבל המענה על השאלה העיקרית (שלא שאלו), הרי זה היפך המפורש בגמ' שלא יתכן שיהיו "שתים ביד תלמיד וא' ביד הרב" – היא: דברי הגמ' אמורים בנוגע למסירת המפתחות ביד תלמיד בתור שליח, שאינו מציאות המשלח עצמו, אבל כאשר נכנסים ל"יחידות" אצל צדיקים גדולים שמציאותם הוא כמו "עבד" שכל מציאותו אינו אלא מציאות האדון, יחידה שבנפש ש"חבוקה ודבוקה בך" – נותנים בידו כל הג' מפתחות בבת אחת, כי זה באופן שכל הג' מפתחות נמצאים בידו של הקב"ה, ה"רב" עצמו. ובנוגע לאליהו הנביא – רק אז כשביקש את המפתח בשביל היפך הטובה אא"פ לומר שידו הוא "יד האדון", ובתור תלמיד אינו יכול להחזיק יותר ממפתח א' כי "יאמרו וכו'" כנ"ל.

משיחת חג הגאולה י"ב תמוז, ה'תשי"א (#3001)

"תביעה" של הרביים היא נתינת-כח, וגם מחייבת לנצל את הכחות במילואם; אנו מקבלים כל ההשפעות ע"י "מוצע המחבר" – כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ב' חלקים מהתוועדות כ"ד טבת ה'תשי"ב (#2722)

כאשר הרבי מתעלה בעלי' שלא בערך צ"ל שינוי שלא בערך גם מצדנו. ואפי' אם ה"פתחו לי" הוא רק "כחודת של מחט", אבל זהו מתוך רצון וקבלה בלב שיחי' מה שיחי', הרי הוא הולך עם הרבי – אז לוקחו הרבי עמו בכל עליותיו. ועפ"י תורת המגיד "דע מה למעלה – (הכל הוא) ממך" מובן שה"הזזה" אצלו פועלת למעלה העלי' שלא בערך, ועי"ז מעמידים גם אותו בעלי' שלא בערך. אע"פ שאינו מרגיש זאת.

משיחת יו"ד שבט ה'תשי"ב (#2092)

הנתינת-כח לכאז"א על עבודת הקרבנות, שצ"ל "מכס" – "מכס ובכס הדבר תלוי", היא מ"א תפשוטא דמשה (ש)בכל דרא".

סיום ד"ה באתי לגני ה'תשי"ב (#2721)

ממעלות ההשתמחות על קברי צדיקים: ידוע ש"פני נשמות גבוהות.. לא נחרב הבית כלל", ומ"מ, מבלי הבט ע"ז שבעצמם מוכנים כבר למשיח, דואגים נשיאי ישראל לצאן מרעיתם, וכמו משה רבינו שנשאר במדבר כדי שיוכל לקחת אתו סו"ס גם את צאן מרעיתו, דור המדבר, וליכנס עמהם לא"י! (ועד"ז מצינו בפרשתנו אצל יעקב וכו'). ועד"ז נשיאי הדור בכל דור, שמו את הכף בצד, ונשארו "ליגן" בגלות כו"כ שנים כדי לשמש "צינור" ואמצעי המחבר שעי' יוכלו צאן מרעיתם להתחבר עם עצומ"ה! וזוהי גם המעלה בתפלה על קבר הצדיק עפ"י נגלה: כי תפלה, התקשרות עם עצומ"ה, צ"ל קשורה עם ארץ ישראל (מקום שלא שייך שליטה לע' שרים וכו'), וקבר הצדיק דינו כ("פתוח", ע"י המחילות", ל)א"י וכו'. ועוד יותר: במעלת א"י עצמו נעשה ירידה ע"י החורבן, (אף שעצם קדושת א"י נשאר בשלימות), אבל קברי צדיקים שאצלם לא שייך ענין החורבן כלל, ניכרת אצלם גם בגי' מעלת העצמית של א"י! ובמילא המקום מסוגל שהבקשות יתקבלו וכו'.

משיחת י' שבט ה'תשי"ד (#1583)

[התחיל לנגן "עסן עסט זיך וכו', ואח"כ אמר:] וכל זה (ש"עסן עסט זיך וכו') – לא אחרי שרבותינו נשיאנו מסרו נפשם עבורנו! כי באמת כל נשיא מוכן כבר לקיום היעוד "ועלו מושיעים בהר ציון וגו'", אלא שמרחמים עלינו שלא יהי' באופן ד"ודפקום יום אחד" ("אחישה"), שאז "ומתו כל הצאן" וכו' [כמ"ש ברביעי דפ' וישלח], ובשביל זה הוצרך הרבי לעבור הענין ד"ואל עפר תשוב".. ולהמתין בגלות עד.. שנסיים להכין את עצמנו להיות ראויים לצאת מהגלות, ובשביל זה מעכבים בגלות את השכינה יחד עם כל הנשיאים... ולאח"כ – הנה "עסן עסט זיך, טרינקען טרינקט זיך, און שלאָפֿן שלאָפט זיך".. ואילו כאשר עומדים להתפלל או לומדים תורה או איזה מאמר חסידות ה"ז באופן ד"מצות אנשים מלומדה" וכו', ובגלל כ"ז מעכבים את כל הענינים בגלות... והרי הובטחנו שב"שענתא חדא וברגעא חדא" "א קער-מאָן זיך ווי ס'דאַרף צו זיין" ועושים תשובה – "מיד הן נגאָלין"!

א' השיחות דהתועדות י"ט כסלו ה'תשט"ז (1600 #)

איתא בגמ' "יעקב אבינו לא מת.. מה זרעו בחיים אף הוא בחיים". מכיון שיעקב כלול מכל נשמות ישראל מוכן שכ"ה בכא"א מישאל, שע"י ש"זרעו בחיים", שעניני תומ"צ שלו ("מאי פירי.. מצוות") הם בחיים בעוה"ז הגשמי, מקום קיום המצוות, הנה "אף הוא בחיים" בעוה"ז. ועאכו"כ שכ"ה בנשמה כללית, כי "צבור לא מת", ואיתא בספרים ש"צבור ר"ת צדיקים בינונים ורשעים", והיינו, שצדיק ורועה ישראל שמתעסק עם כל ישראל, "צבור", לא שייך בו "מת" כלל, וכאמור, פשוט בעוה"ז הגשמי! (והא ד"חנטו חנטיא וכו'" ה"ז רק לעיני בשר).

משיחת י' שבט ה'תשי"ז (1601 #)

כל כוחות הנפש צ"ל מקושרים אל הרבי ע"י שמתקשרים: במחשבה – ע"י לימוד בתורתו של הרבי. בדיבור – כשאומר א"ז בדיבור. במעשה: עשיית אותן הפעולות שהוא עשה ורצה לעשות.

משיחת י"ב תמוז ה'תשי"ז (1602 #)

ממ"ש "אז ישיר משה וגו'" (ולא "אז שר") דרשו חז"ל "מכאן לתחיית המתים מן התורה". הנה אף שיש ענין דתחיית המתים ברוחניות – "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", ובפרט ע"י לימוד תורתו, אבל מוכן שצ"ל גם כפשוטו, ולזה צ"ל "אז ישיר משה" – "אז דער "משה" פון אונזער דור, דער נשיא דורנו, איז "הקיצו ורננו שוכני עפר" והוא בתוכם ובראשם, ויוציאנו קוממיות לארצנו, מיט אַ "שיר חדש" על גאולתנו ופדות נפשנו".

משיחת יו"ד שבט ה'תש"כ (2238 #)

הסדר אצל רבותינו נשיאנו הי' שמזמן לזמן היו נזכרים על ה"מקושרים" שלהם ומתבוננים בהתקשרותם אליהם, ו"כמים לפנים אל הפנים" – זה פעל תוספת התקשרות אצל אלו שחשבו אודותם, וזוהי הסיבה שלפעמים מתעוררת פתאום ענין ההתקשרות. [וכמו הכרוזים שיוצאים מלמעלה "שוכו בני שוכבים", שאע"פ שלא שומעים א"ז, אבל "מזליהו חזי" וזה פועל על הנשמה בגוף שנופלים באדם הרהורי תשובה, ועד"ז הוא גם בצדיקים ש"דומים לבוראם" שמעוררים על ענין ההתקשרות וכו']. וכיון שיודע שההתעוררות להתקשרות אינה "משלו" אלא באה בגלל שהרבי חשב עליו, ה"ז מחייב אותו לקשר התעוררות זאת עם ענין של פועל – משל. ואם אפי' בשעה שנשמת הצדיק מלוכשת בגוף היא "יכולה" לחשוב גם על אלו שהם בריחוק מקום וכו' עאכו"כ כשאין

לה הגבלות אלו, ואז בנקל יותר להתעורר בהתקשרות לרבי וכו', ובכל שנה ושנה מיתוסף בזה וכו'.

משיחת מוצש"ק פ' בשלה, שבת שירה, י"א שבט ה'תשכ"א (1612#)

נשיא הדור הוא "ממוצע המחבר", וזה מהווה נתינת-כח נוספת לכל המקושרים שרוצים לקבל א"ז וכו', לנצלם עם עצמם ועם הזולת.

משיחת מוצש"ק פ' בשלה, שבת שירה, י"א שבט ה'תשכ"א (2723#)

כ"ק מו"ח אדמו"ר נקרא ע"י כו"כ מישאל בשם "נשיא". וזה בא לידי נפק"מ להלכה בפועל בנוגע ההנהגה בהלוי' שלו והליכה ל"ציון" שלו וכו'. מובא בספר "קהלת יעקב" ש"נשיא" ר"ת "ניצוץ של יעקב אבינו". הקשר בין ענין הנשיאות ליעקב אבינו דוקא יובן עפמ"ש בגמ' ש"שופרי' דיעקב מעין שופרי' דאדם הראשון", וענינו של אדה"ר הוא שבו נכללו כ"ה הנשמות ש"ל כ"ה הדורות, ועד"ז דוקא אצל יעקב היתה "מטתו שלמה". וזהו החידוש בנשיא ישראל על סתם גדול בישראל: בו נכללים כ"ה נשמות הדור, וכ"ה ענין שעושה - פועל על כ"ה אחד מאנשי דורו! וזהו גם ענינו של "מלך", ש"שמו" מתפשט על כ"ה אנשי המדינה (ועוד יותר: אפי' החי, צומח ודומם שבמדינתו - הנה שמו של המלך "נקרא עליהם")! ומזה מובן גם גודל האחריות שעל כל אחד שזכה להיות בדורו, כי הרי הוא לא "איש פרטי" - שמו ש"ה"מלך" נקרא עליו! ולאידך: זה עצמו נותן את הכח וחיות ללכת "בדרכיו אשר הורנו וכו'".

ב' חלקים משיחת י' שבט ה'תשכ"ב (1410#)

א) גם אלו שלא זכו לראות את כ"ק מו"ח אדמו"ר, הנה ע"י לימוד תורתו וקיום הוראותיו ה"ה "מקושרים", ועד להתאחדות באופן של דביקות! (ב) כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר בנוגע לאדמו"ר מהר"ש, שעם היותו בעל יסורים, ה' מקבל כ"א בשמחה וחיוך (אמיתית) על פניו, ועד"ז ה' אצל נשיא דורנו ש"את חלינו הוא נשא וגו'", ומ"מ קיבל את כולם בשמחה. ועוד.

ב' חלקים משיחת יו"ד שבט ה'תשכ"ב (1603#)

על קביעת הגמ' "יעקב אבינו לא מת" [כמ"ש רש"י בשישי דפ' ויחין מקשה הגמ' וכו' בכדי ספדו ספדיי וחנטו חנטיי וכו'"]? ומתרת ש"מה זרעו בחיים אף הוא בחיים", ולכא' שני דברים אלו הם דבר והיפוכו? אלא ע"י ש"זרעו בחיים" משתנה המציאות שהיתה בעבר. משל למה הדבר דומה למי שמחליף את לבושו מכלי כסף לכלי זהב, הנה אף שבאותו רגע שלא ה' עליו שום לבוש ה' לו חסרון, אבל כשמלבוש בכלי הזהב, הנה אדרבה - ע"ז ניתוסף עי"ז בו. ועד"ז חיי יעקב הוא נשמתו, שבה מקיים את שליחותו בעוה"ז להעמיד את העם היהודי, והגוף שלו ה' רק בבחי' לבוש וטפ"ל לנשמתו. ולכן אע"פ שכשנלקח ממנו גופו, ה"לבוש", ה' "חנטו חנטיי וכו'", כי באותו זמן לא ה' לו את האפשרות לקיים את שליחותו, אבל לאחר"ז כש"זרעו בחיים", תכלית העי"ז של עבודת חיי יעקב, נשמתו - הרי ע"ז "הוא בחיים"!

ג' חלקים משיחת י' שבט ה'תשכ"ג (109#)

1) בכל דור ישנם כאלו שהם בבחי' "ראש ומוחין" שע"י נמשך חיות לכל אנשי הדור, והם ה"אתפשטותא דמשה (ש)בכל דרא ודרא". ו"רועה נאמן" של הדור הוא זה שדואג עבור כ"ה סוגי בני" באותו דור (כמו ה"ראש" שמחי' את כ"ה איברי הגוף, גם הציפורניים ורגליים). ואפי' לאחר הסתלקות הנשיא, (אי"ז כמו הסתלקות ה"נשמה יתירה" במושצ"ק, שלכן צריכים "בשמים" וכיו"ב, אלא) רועה נאמן "לא יעזוב את צאן מרעיתו", ו"מה עד

כאן עומד ומשמש אף להלן עומד ומשמש". ואדרבה – כמ"ש באגה"ק ד"צדיקא דאתפטר אתשכח בכו"הו עלמין יתיר מבחיוהי", שהכוונה בזה היא גם בעוה"ז הגשמי. התנאי היחיד לקבל ההשפעות ממנו בגו"ר הוא לעמוד מולו "פנים אל פנים" בבחי' קירוב ואהבה. (2) רצונם ומטרת רבותינו נשיאנו הוא שכא"א ילך מעצמו לחפש יהודי ולעזור לו בגו"ר עד שגם ההוא יתחיל ללכת בדרך אשר הורנו רבותינו נשיאנו. כי הרי נשיא בישראל מכיר מעלת הרוחניות על הגשמיות, עד למעלת נשמתא דנשמתא דאורייתא, ומצד אהבת ישראל שלו הרי הוא מוסר לתלמידיו גם את תכלית העילוי של הרוחניות, וכך גם רוצה שיהי' העזרה לזולת – גם בתכלית העילוי של הרוחניות.

ב' חלקים מהתועדות מוצ"ש ק"פ בשלה, יו"ד שבט ה'תשכ"ד (#1887)

על קביעת הגמ' ש"יעקב אבינו לא מת" [כמ"ש רש"י בשישי דפ' ויחי] שואלת הגמ' "וכי בכדי חנטו חנטיא וכו'", והגמ' (לא חוזרת בה מקביעה זו, אלא) מתרצת (עם לימוד מפסוק) ש"מה זרעו בחיים אף הוא בחיים". ולא כאלו שרוצים לפרש שכא"א "הוא בחיים", אלא "הוא בחיים" בדיוק כמו "זרעו בחיים"! ויובן זה עפ"שנ"ת באגה"ק, שעיקר חיי הצדיק, גם בעלמא דין, אינם חיים בשריים אלא חיים רוחניים – אהבה, ויראה ואמונה. ואף שתנאי כל המצוות הוא כאשר הם מתקיימים וניכרים גם בגשמיות (כמו באהבה – שהדבר ניכר באופן פעימת הלב הגשמי), אבל יכול להיות אופן שיעשו רק את מעשה המצווה בלי שום כוונה, או שמקיימה גם עם הכוונה, אבל הצדיק – גם כאשר מקיימן בגשמיות, אינו מרגיש כלל את הגשמי אלא רק את הרוחניות שבדבר. והיינו שהגשמי אצלו הוא רק טפל ולבוש חיצוני. ובמילא צדיק כזה, שחיי העיקריים הם רוחניים והגשמי הוא רק טפל – "לא מת", כי אא"פ לקרוא "מיתה" כאשר רק לבושו החיצוני (הגוף) מתחלף! וה"חנטו חנטיא וכו'" הי' רק עם גשמיות הגוף, דבר טפל [המשך יבוא].

משיחת יו"ד שבט ה'תשכ"ו (#110)

[המשך] ההוכחה ש"לא מת" כלל, אפי' לא באופן ש"קטלא פלא", מכיון שהגשמי אינו תופס מקום כלל אפי' לא כדבר טפל, ולכן "הוא בחיים" – הוא מ"זרעו בחיים", שפירושו, שזה "זרעו" הם "בחי" בתומ"צ ה"ז בגלל שהם "זרעו" – הוא החי אותם (בכח הקב"ה, מכיון שהוא בטל במציאות). והרי רק מי שהגשמי אצלו אינו תופס מקום כלל (אפי' לא בדרך טפל), והגשמי הוא רק "כלי" שע"י מקיימת הנשמה את שליחותה בעוה"ז, יכול להתמסר כל-כול לזולת באופן של "ואהבת לרעך כמוך" ממש, ובמסירות-נפש, עד שפועל גם על יהודי שמסתובב בין הגויים להיות בחיים! וכמ"ש אצל כ"ק מו"ח אדמו"ר, שכל שנות הנשיאות, ועאכו"כ השנים ב"מדינה ההיא", היו קשורים עם מס"נ בפועל כדי להעמיד דור חי! וא"כ, כאשר רואים בכל צדיו תכל' את "זרעו בחיים", ה"ז מוכיח ש"הוא בחיים" ממש – שמה שהתחלף אצלו, ושבו הי' ה"חנטו חנטיא וכו'", הוא רק "לבוש". ועפ"ז, שההוכחה על "הוא החיים" היא מ"זרעו בחיים", מובן גודל האחריות של כא"א במיוחד להיות "בחי"!

משיחת יו"ד שבט ה'תשכ"ו (#2259)

[א"ז אָט דעמאָלט איז "אף הוא בחיים", אט דעמאָלט איז ער אַליין אויכעט בחיים בעוה"ז.. צוזאַמען מיט די וואָס קלייבן זיך צוזאַמען"]

משיחת י' שבט ה'תשל"ה (#1604)

עיקר ענינו של "נשיא" אינו זה שהוא "מורם מעם", אלא להיות קשור עם העם ולרומם את העם. כמו ה"ראש", שאע"פ שהוא למעלה משאר הגוף, הרי "גופא – בתר רישא

אזי"ל". דכמו בנוגע להקב"ה, שאין לשום נמצא דמיון אליו כלל, וביחד עם זה ישנו הציור והנתינת-כח להיות "והלכת בדרכיו", עד"ז הוא בנוגע לאלו המביאים את רצון ודבר ה' לכל ישראל - שצ"ל "גופא בתר רישא אזי"ל" - הליכה בדרכיהם.

משיחת יו"ד שבט ה'תשל"ו (2239)

[וואס ס'ניט ר"ל צו זאגן אז ס'געווען א נשיא בישראל בעבר, נאר .. הוא בחיים ממם דא למטה מעשרה טפחים ! .. און ס'קיינ מאל ניט געווען דער ענין וואס מ'קען פרעגן און מ'פרעגט "וכי בכדי חנטו חנטיא" און מ'האט געזאגט קדיש וכו' וכיו"ב, האט דאס דער גמרא געוואוסט .. און האט אגע'פסק'ענט אז מ'זאל וויסן זיין אז הוא בחיים און זרעו בחיים"]

משיחת י"ב תמוז ה'תשמ"ה (1605)

[האט ער דאך אויכעט איבערגעגעבן .. פארשידענע תקנות ובפרט די מאמרים זיינע די תורה זיינע וואס אין זיי האט ער געלעבט און זיך אין זיי אריינגעלייגט, אז דורך דערויף וואס מ'וועט לערנען זיין תורה .. אט דאס גופא איז מדינש אז אף הוא בחיים .. אז ס'גייט דורך 35 יאר, איז ר"ל צוואגן אז ס'שוין 35 יאר אז ער איז נימא, ס'פונקט דער היפך, דאס איז א שקר גמור, דער היפך איז אמת און אמת לאמיתו, אז ס'שוין 35 יאר אז מידי שנה בשנה ווערט ער נאך מער לעבעדיקער און נאך מער שטארקער און נאך מער אקטיוו צווישן אונז און בא אונז].

משיחת אור לט"ו תמוז ה'תשמ"ה (1606)

א) הפירוש בלשון הגמ' "מה זרעו בחיים אף הוא בחיים" אינו ש"זרעו בחיים" פועל ש"אף הוא בחיים" - "זרעו בחיים" הוא רא"י ובירור בלבד ש"אף הוא בחיים" ! (ב) נסיים עם הניגון "שיבנה ביהמ"ק וכו'", ושינגנו יחד גם בכל המקומות ששומעים את ההתורדות ע"י הטלפון, ומסתבר אצלי בפשטות, שביחד עמנו מנגנים בג"ע העליון ובג"ע התחתון - בכל הדרגות ששם נמצא בעל הגאולה ונהנה בראותו ש"זרעו בחיים" !

ב' חלקים משיחת ט"ו תמוז ה'תשמ"ה (1607)

1) הכניסה לשבוע דיום ההילולא היא "פתיחה" של עבודה חדשה הנדרשת בשבוע זה.
2) עבודת בעל ההילולא היתה דוקא מתוך שמחה, למרות היותו בעל יסורים בגשמיים וליסורים אלה היתה השפעה גם על הרוחניות שלו - מניעה בדיבור בעניני חסידות והפצת היהדות וכו', וכטענת הרופא שלו - היתכן שיסוריו מתבטאת דוקא בענין הדיבור ובכך אינו יכול להביא את שליחותו לפועל כפי שהוא ה' רוצה ? ! שזוהי טענה צודקת עפ"י תורה ! 3) הוראות למעשה בפועל - להוסיף בלימוד תורתו, ובאופן שעל ידו תתמלא המנינה שהיתה אצל נשיא דורנו, שהרי לא נתנו לו את ה"אהרן אחיך יהו' נביאך", ולסדר התועדויות ביום ההילולא, ובעיקר - למרות כל יסורי הגלות צריכה להיות עבודת ה' דוקא מתוך שמחה. ועוד.

משיחת ג' שבט ה'תשנ"ב (1465)

1) שתלמידי הישיבה של הרבי ינגנו ניגון שמח שיהא ניכר ש"זרעו בחיים", וזו תהי' רא"י נוספת ש"הוא בחיים". 2) ונברכו כך כל משפחות האדמה ובזרעך": ע"י ש"זרעו בחיים", בחיות ובתלהבות, פועלים ש"אף הוא בחיים", ועי"ז מתבטלים גם ההעלמות הסתרים שבאים מ"עמי הארץ" וכו'. 3) כאשר "זרעו בחיים", שהולכים בדרכיו וממלאים הוראותיו, פועלים ש"אף הוא החיים", שענין הנשיאות נמשכת למטה בחיים כפשוטו וכו'. 4) החידוש ב"יעקב לא מת", אף שכל יהודי הוא "נצחי", הוא, ש"הוא בחיים" כאן למטה

מעשרה טפחים! 5) את הענין של "הוא בחיים" פועלים עי"ז ש"זרעו - בניך אלו התלמידים - בחיים" - הם עושים פעולות של "חיים". יש להוסיף ב"הליכה בדרכיו אשר הורנו", מתחיל עם שיעור קבוע בלימוד תורתו, "חייו ואורך ימיו", וכמ"ש אדנ"ע לפני הסתלקותו "איך גיי אין הימל די כתבים לאַז איך אייך", ועד"ז הוספה שמעשים טובים שהוא "חי" בהם, כמו ענין חינוך ואהבת ישראל, ובכללות אלו הם הענינים שציווה לעשותם. וכ"ז מחשזק את ה"זרעו בחיים" ובמילא גם מחזק את ההוכחה ש"הוא בחיים" וכו'. 6) זה ש"זרעו בחיים" הוא הוכחה הטובה ביותר ש"הוא בחיים", ועד"ז כל הוראותיו וברכותיו וכו'. ורק צריכים לעשות פעולות לפי רוחו כדי להיות ב"ים לקבל את הברכות. 7) תמיהה הכי גדולה: היתכן שעדיין לא פעלו ביאת משיח צדקנו בפועל? !; צעקת "עד מתי" באמת; "עשו כל אשר ביכלתכם להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממש" !

1) משיחת יו"ד שבט ה'תשי"ז 2) משיחת פורים ה'תש"כ 3) משיחת יו"ד שבט ה'תשכ"ב 4) משיחת י"ג תשרי ה'תשל"ח 5) ג' חלקים משיחת מוצאי ש"פ בשלח, י"ג שבט ה'תשל"ט 6) משיחת י"ב תמוז ה'תשמ"ה 7) משיחת ב"ז ניסן ה'תנש"א (#2850)

1) מהנשיא בישראל בא הנתינת-כח לכל ההולכים בדרכיו, תלמידיו ותלמידי-תלמידיו, באותם ענינים שהוא הי' בבחי' "ראש". ובתור נשיא ישראל ש"הנשיא הוא הכול" - צריכים כ"ישראל להתנהג בדרכיו (גם אלו שלע"ע לא רוצים). 2) רועה ישראל דואג ל"כ" צרכיהם כפי שהוא מרגיש מה הם, ונותן להם אותם לפי כחן. ומזה מובן שלמרות גודל מעלתו, הנה השייכות של כ"א - בדורו ובדורות שלאח"ז - אליו היא שייכות כזו שעל ידה מקבל את כ" צרכיו ועניניו וכו', ומה שהוא מקבל - משפיע בעצמו לאחרים. 3) נחת-רוח הגדול ביותר לבעל המאסר והגאולה הוא כאשר רואה ש"זרעו" חיים עם אותם ענינים שבהם הוא חי והיו חשובים לו עד שמסר נפשו עליהם - שכל בני, גם מי שב"שם ישראל יכונה" - ששם "ישראל" בשבילו הוא רק כינוי - יקיימו תומ"צ, ובאופן שישפיעו כך גם על עוד יהודים. ועי"ז "אף הוא בחיים" גם באותו מקום ש"זרעו בחיים" - בעוה"ז הגשמי. 4) המענה לשואלים איך יחזיקו מעמד ברגעים אחרונים של הגלות כאשר גדולי ישראל עזבו אותנו לאנחות ר"ל: כמו שפסק כ"ק מו"ח אדמו"ר בנוגע לאביו נ"ע לאחר הסתלקותו ש"לא יעזוב צאן מרעיתו", ו"מה עד כאן... אף להלן עומד ומשמש" ומעורר רחמים רבים וממשיך כל ההמשכות ונותן כח וכו' כמו שהי' בחיים חיותו בעלמא דיין.

משיחות שנת ה'תשל"ט: 1) מוצאי ש"פ האזינו, י"ג תשרי. 2) מוצאי ש"פ ויצא, ט' כסלו. 3) י"ג תמוז. 4) מוצאי ש"פ מטו"מ, מבה"ח מנ"א. (#3314)

גאולה ומשיח

ידוע מאמר כ"ק מו"ח אדמו"ר שהולכים אנו לקראת משיח צדקנו. וכיון שכן, צריכים להתכונן לכך באופן המתאים. ובהקדם סדר ההכנה ב"פאראד" (מצעד, מסדר) צבאי, שלכל לראש מקבצים המפקדים את כל החיילים הבריאים לדרגותיהם, וכולם עומדים מוכנים במדים מצוחצחים וכו', ואז מגיע ראש הצבא כשלאחריו מצטרפים החיילים הפצועים שמהם לא דורשים את כל הדקדוקים וכו', אבל גם הם עומדים באותה תנועה דקבצית-עולה שדורש ראש הצבא מאנשי חייל הבריאים. ועד"ז בנמשל: כיון שהרבי אמר שהולכים אנו לקראת משיח צדקנו, עלינו כולנו להתכונן למעמד שבו יבוא המלך הגדול ויסקור את כל צבאות ה'! ובכן: אף שבנוגע ל"בריאים" בקיום כל הרמ"ח מ"ע ושס"ה מל"ת ידקדקו בכל הפרטים וכו' ובנוגע ה"פצועים" בא' מ"איברים", המצוות, יתחשבו במצבם ולא ידקדקו בהם כ"כ, אבל לקראת ה"פאראד" צריכים כולם להתייצב, וכולם צריכים עמוד בתנועה של קב"ע ומס"ג. אבל גם עם ריבוי שמוחה (כמו חיילים הצועדים ב"פאראד").

משיחת י"ט כסלו ה'תשי"ד (1903)

1) גאולת מצרים היתה "בחפזון" אבל בנוגע לגאולה דלע"ל נאמר "לא בחפזון תצאו", כי בעת יצי"מ היו בני"ש שקועים במ"ט שערי טומאה ולכן ה' צ"ל "כי ברח העם", חפזון דישראל, וזה גרם ענין החפזון דשכינה ו(להבדיל) מצרים, אבל מצב דבני"ל לע"ל יהי' ש"לא בחפזון תצאו", ולכן יהי' כך גם מצב השכינה והעולם. ועוד: גלות מצרים היתה צ"ל ד' מאות שנה, ולכן לולי החפזון היו נשארים בגלות, משא"כ בנוגע לע"ל הרי "כל" כ"ה הקצין", ולכן אפשר ללכת "בשובה ונחת". אבל לפי"ז, בגלות מצרים שהי' להם ד' מאות שנה לא הי' הזמן יקר כ"כ, משא"כ עתה ש"כלו כל הקצין" ומיד יכול להגיע ה"ימים אשר אין בהם חפץ", יש לייקר כ"ה רגע ולמלאותו עם תומ"צ. 2) שיטת פולין היא שהצדיק הוא זה ש"מחיי" את המקושרים אליו, אבל שיטת חב"ד היא שעל כ"א להתייגע בעצמו. אלא שהעזר לזה בא מנשיא הדור, והוא הקובע את צורת העבודה הנדרשת בתקופת דורו. ב' חלקים מהתעודות י"ב תמוז ה'תשי"ח (1778)

הרמב"ן מפרש דמ"ש (בשביעי דפ' בלק) "דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל" קאי על מלך המשיח וכ"ה הפס"ד בדרז"ל, אבל בירושלמי מובא "חד בר נש אתא לגבי רבי ישמעאל ברי"א א"ל חמית בחלמאי בלע חד כוכב. א"ל תיפח רוחיה דההוא גברא יהודאי קטל דכתיב דרך כוכב מיעקב", דמזה מובן דקאי על כאו"א מישראל, ואפי' יהודי כזה שנהרג ע"י גוי? ! יובן עפ"י תורת הבעש"ט שכלל יהודי ישנו חלק מנשמת משיח בתוכו שעליו לתקנו. ועפ"י יובן גם 1) מ"ש אודות משיח ש"את חליינו הוא נשא", דכאשר ה"יהודאי" לא מתקן את חלק נשמת משיח שבתוכו – "חסר" כביכול במשיח עצמו. 2) זה שביאת המשיח תלוי בעבודת כאו"א מישראל. הטעם שמשיח נק' "כוכב" יובן עפ"י המבואר דזה שהכוכבים "קיימים לעד" הוא מפני ש"מקיינים את עצמם", ועד"ז במשיח יהי' ענין הביטול. ועבודה זו שייכת לכאו"א, אפי' לאנשים פשוטים בעקבתא דמשיחא. ולכן נאמר "דרך כוכב מיעקב" דוקא (ולא "ישראל").

ב' חלקים משיחת יום ב' פ' בלק, י"ב תמוז ה'תשכ"א (330)

[בקשר למצות פדיון הבן שבסיום פ' בא] בסיום מס' פסחים איתא: ר' שמלאי איקלע לפדיון הבן, בעו מיני': פשיטא על פדיון הבן "אשר קדשנו.. וצונו על פדיון הבן" אבי

הבן מברך. "ברוך שהחיינו.. לזמן הזה".. כהן מברך דקמטי הנאה ליד', או אבי הבן מברך דקא עביד מצוה? .. והלכתא אבי הבן מברך שתיים. והענין ברוחניות: הקב"ה "אקלע לפדיון הבן" - הגיע הזמן שהוא עומד לפדות בנו בכורו מהגלות. הנה פשיטא שעצם "הפדיון" והגאולה באה מבחי' "אב" שלמע' מסדר השתלשלות, כי עליו המצוה (כביכול) דפדיון הבן. השאלה היא בנוגע לאופן המשכת הגאולה בפועל למטה בזמן ומקום ("שהחיינו.. לזמן הזה") שזה בא ע"י משיח שהוא בשר ודם "והוגה בתורה וכו'": האם זה תהי' ע"י בחי' "כהן" (שהוא איש החסד), בדרך סדר השתלשלות, ובמילא זה יהי' באופן של "קמעה קמעה" וכו', או גם זה תהי' ע"י בחי' "אב" שלמע' מסדר השתלשלות (מכיון שגם ביאת משיח הוא מצוה ו"עיקר" בתומ"צ), ובמילא זה יהי' באופן של "נגאלין מיד"? "והלכתא אבי הבן מברך שתיים"! : הן עצם הפדיון והן כפי שזה נמשך למטה ע"י משיח צדקנו תהי' מבחי' "אב", בלי חבלי משיח ובטוב הנראה והנגלה בקרוב ממש!

משיחת י"א ניסן ה'תשכ"ב (#910)

ישנם כו"כ שהיו יכולים להסתפק רק בכמה שעות/ימים בשבוע לעבוד כדי להתפרנס בהרחבה, ולנצל את הזמן הנשאר לענייני תומ"צ. ובפועל לא מסתפקים בזה, מכיון שכ"א רוצה שיהי' לו את מה שיש לשכנו ויותר מזה, לדוגמא - "כסא ישן" יותר משל חבריו... ורוצה לאכול דוקא מאכלים יקרים.. וכיו"ב, ו"רדיפה" זו אחרי מותרות אין לו סוף, כל מה שיש לו - לא מספיק, ורוצה עוד ועוד עד ש"יזכה" שישימו אותו על הרשימה של משלמי 98 אחוזים למס הכנסה... ושוקע בזה כ"כ עד שזה לא נותן לו לחשוב לשם מה ירדה נשמתו בעולם? זה "אובד" את החינוך של בניו ובנותיו מכיון שאין לו זמן לחשוב ע"ז וכו'. במקום לנצל את ההזדמנות שיש היום שאפשר להתפרנס בכבוד בקצת זמן ולנצל את הזמן הנשאר לעניינים רוחניים - לעשות טובה ליהודי שני, ללמוד לעצמו ולחנך את הילדים כדבעי, מנצלים זאת לשקוע עוד יותר בגשמיות!

משיחת פורים ה'תשכ"ג (#378)

[המשך] ועד"ז בקשר להזדמנות גדולה יותר: בנוגע לתקופתנו, ישנם כו"כ "קיצים", ועאכו"כ לאחר ה"קרבנות" הרבים שהיו וכו', ולכא' היתה צ"ל המסקנא המיידית לפעול שיהי' "דור שכולו זכאי" שאז יבוא משיח. לא היתה לעולמים אפשרות כזאת כמו עתה הן מצד ההתעוררות שישנה מלמעלה לקיום תומ"צ [כנ"ל], והן מצד שמלמעלה נתנו את הכח לבניי להנהיג חיי הפרט והכלל באופן ד"יכוף כל ישראל לילך.. בדרכי תומ"צ. כעת ישנו "קול גדול ולא יסף" שמכריז - "שובו בנים"! ולמרות כ"ז - לא מנצלים כלל את ההזדמנות! והנה עוד הזדמנות: בשנים הכי אחרונות נתגלו כו"כ כתבי-יד דתורת החסידות, וגם נתמעטה שלא בערך ההתנגדות ללימוד החסידות, ולכא' הי' צ"ל שכ"א "ימביע" את עצמו בלימוד ובהפצת לימוד זה, אך לעת עתה - לא נגע ולא פגע! ועד"ז בנוגע לעוד כמה עניינים שהיתה התקווה שיעשו מאליהם, ובפועל...! התקווה, על יסוד ההבטחה ש"לא ידח ממנו נדח", שעכ"פ מעתה ינצלו את כל האפשרויות, ובכללות הענין ד"קוף דודי דופק.. פתחי לי גו' שראש נמלא טל וגו'", שהקב"ה כבר לא יכול לסבול את הגלות ומתחנן "פתחי לי" אפי' "בחדרה של מחט", ואז יוכל להכנס פנימה ותבוא הגאולה!

משיחת פורים ה'תשכ"ג (#2670)

שיטת קבלה וחסידות היא שמ"ש בנוגע ללעת"ל "לא ירעו ולא ישחיתו בכל הר קדשי" (וכן "וגר זאב עם כבש .. ונער קטן נוהג בס") - הכוונה (גם) בפשוטו. וזהו החידוש של משיח - הפעולה גם בעוה"ז הגשמי. סיום הפסוק ד"לא ירעו וגו'" הוא "כי מלאה הארץ

דעה את ה' כמים כים מכסים". והנה רק בב' מתוך הד' פעמים שהרמב"ם מביא פסוק זה הוא מביא גם את הסיום "כמים לים מכסים" [כמו בסיום משנה תורה]. ובב' המקומות מדובר עד"ז שלעת"ל יהי' הענין ד"ישיגו דעת בוראם". והביאור: עי"ז שנברא משיג דעת בוראו, מתכמל מציאותו לגמרי ומתהפך להיות מציאות הקב"ה כבי', שזהו"ע ד"כמים לים מכסים". [יש לקשר זה עם מ"ש באמרי בינה עה"פ שהעבודה היא להמשיך הענינים שהיו ע"ע בבחי' "אריק", אמונה, ב"דעת" – "ומלאה הארץ דעה". ואז האמונה היא בענינים נעלים יותר]. וזהו"ע ד"לא ירעו ולא ישחיתו", שתהי' מציאותם של ארי ונחש וכו' אלא שיתהפכו להיות באופן של "נער קטן נוהג בס".

ב' חלקים מהתועדות יום ב' פ' פתח, י"ט תמוז ה'תשכ"ח (#2648)

סיפור המגילה מתחיל עם "ויהי בימי אחשורוש", ו"אין ויהי בימי אלא לשון צרה". וההוראה: יהודי צריך לדעת שגם בשעה ש"מרדכי" יושב בשער המלך וכולם נשמעים אליו וכו' ולא חסר לו שום דבר בגור, אבל אם הוא "בימי אחשורוש" ולא בימי מלכות בית דוד כיון דמשיח עדיין לא בא, הרי זה עצמו צרה הכי גדולה! וה"צרה" היא ממנו עצמו, דמכיון ד"מפני חטאינו גלינו מארצנו", הרי כל זמן שהוא נמצא עדיין "בימי אחשורוש", "גלינו מארצנו", ה"ז עצמו הסימן שיש לו עדיין על מה לעשות תשובה. וכוונת התורה בזה אינה כדי "מאכן א אידן שווער אויפן הארצן" – להפילו במצב של היפך השמחה בשעה שצ"ל להיות בשמחה, אלא להודיעו ש"בימי אחשורוש" אינו מעמד ומצב של יהודי, ובזו תלוי הדבר שיהי' תחת מלכות בית דוד!

ד' חלקים משיחת פורים ה'תשכ"ט (#1180)

הוראה ממ"ש בגמ' "כל מקום שגלו שכינה עמה": מי שטוען שהוא "מוותר" על העבודה לזרז הגאולה רגע א' קודם... – אחרי יותר מ-1900 שנה בגלות שיתנו לו "לנוח" וליהנות עוד קצת מהרחבות בארה"ב ולהרוויח עוד כמה דולרים..., וכששואלים אותו: 'לשם מה הנך צריך כ"כ כסף?', 'הרי אינך יכול לאכול או להתלבש בלבושים יותר משיעור מסויים!'... 'ולצדקה בין כך אתה לא נותן יותר'...! ?! הוא טוען שרוצה ליהנות מהתואר "גביר".... ומכיון שבימות המשיח לא יהי' חשיבות לכסף שיתנו לו ליהנות עוד קצת מכספו בגלות... – עליו לדעת שכ"ז שהוא נמצא בגלות ועוסק בדברים של מה-בכך נמצא שם גם ה'! ואם יש בו קצת אנושיות, ירחם על ה' ויוותר על שינתו העריבה ויעשה כל התלוי בו לזירז הגאולה אפי' רגע א' קודם!

ב' חלקים משיחת ל"ג בעומר ה'תשל"ח (#1246)

בתחלת פ"א מהל' מלכים מביא הרמב"ם ג' ראיות מן התורה על ביאת המשיח. הראי' השלישית היא: "אף בערי מקלט הוא אומר [כמ"ש בחמישי דפ' שופטים] ואם ירחיב ה"א את גבולך ויספת לך עוד שלש ערים וגו', ומעולם לא הי' דבר זה וכו'". ביאור הטעם שהרמב"ם מביא ראי' זו בהלכה בפ"ע ולא בהלכה שלפנ"ז ביחד עם ב' ראיות הראשונות: ענין זה, שפעת"ל יצטרכו (עוד) ערי מקלט להורגי נפש בשגגה, היא גם ראי' למ"ש בהלכה שפ"א ח"ז שבימות המשיח "עולם כמנהגו נוהג" שלכן משיח לא צריך לעשות אותות ומופתים ולחדש דברים וכו'. אלא מכיון שיש לומר שהצורך בערי מקלט לעת"ל הוא עבור הורגי נפש בשגגה בזמן הזה, וכוונת הפסוק היא שכאשר קיני קניזי וקדמוני יצטרפו לאי יוסיפו שם ג' ערי מקלט עבור הורגי נפש בשגגה שם בזמן הזה, ולכן לא מביא הרמב"ם שם ראי' זו בפירוש (מפסוק בתורה) אלא את הראי' מבין-כוזבא וכו'. אבל כיון שמסתבר שהצורך בערי מקלט לעת"ל אינו עבור הורגי נפש בשגגה בזה"ז – כי א"כ מדוע יש צורך להוסיף לעת"ל עוד ג' ערי מקלט בקיני קניזי וקדמוני, הרי גם בזמן ביהמ"ק גרו שם בני"י

והשתמשו בהשש ערי מקלט שבא"י? ! - אלא עבור הורגי נפש בשגגה לעת"ל, ולכן מביא הרמב"ם הראי' (לביאת המשיח) מערי מקלט בהלכה בפ"ע, כי עכ"פ אפשר להביא ראי' מזה גם למ"ש בהלכה שלאח"ז.

ב' חלקים משיחת מוצש"ק פ' בלק, שבעה עשר בתמוז (נדה) ה'תשל"ח (1938) #

לאחרונה נוצר מצב של העדר השמחה אצל כו"כ מבני" - עיפים מגלות ומלחכות למשיח! והמענה צודקת - עד מתי? ! ענין הגלות אכן נמשלה לאבא שמתחבא מבנו כדי שתשוקת הבן אליו תתגבר ויחפש אותו ועי"ז מתענג האבא ביותר, אבל קורה מצב שה"בן" מתייאש ומפסיק לחפש את ה"אבא" .. מפסיק לחשוב על ה'... ואז מתחילה גלות אמיתית! ובאמת הטענה היא על ה' - עד מתי! מה יכול הבן לעשות כשתוקעים אותו בחושך כפול ומכופל? !.. איך אפשר לתבוע ממנו שיחפש ויחפש? !... הרי "כל" כל הקצין!" ואין לך יהודי שלא הרהר בתשובה וכו'... איזה טענה יכול להיות ל"בשר-ודם" כאשר הדבר בלתי-אפשרי? !... כיון שנוצר מצב של העדר השמחה יש להוסיף בדברים המשמחים ועשיית התועדויות, וכתורת הבעש"ט בטעם שתיית משקה בעת התועדות (עפ"י המשל וכו') שזהו כדי להפסיק את הנפה"ב שלא יבלבל אותו בעבודתו וכו' [וכאן המקום לעורר עזה"פ על הזהירות בנוגע שתיית משקה וכו'] - בחסידות חב"ד לא מובא ביאור זה כי חסידות חב"ד תובעת ענין נעלה יותר, שזה לא כדי לבלבל את נפח"ב אלא חלק משמחת נפח"א (ע"ד "אין שמחה אלא ביינ").

משיחת אור לט"ו בשבט ה'תשל"ט (1131) #

מובא באדר"נ עמ"ש בתחילת פ' ויקהל "ויקהל משה את כל עדת בני ישראל" ומסר להם הענין דנדבות ועשיית המשכן - שלקחו נדבות מכ"ל בני ישראל, אנשים נשים וגם טף! שגם קטני-קטנים ה' להם חלק במשכן שהוא נצחי ושיתגלה לנו במהרה בימינו בביאת משיח צדקנו! וההוראה: יש להכין גם הקטני-קטנים לביאת המשיח ולראות בית המקדש השלישי - "יעדערער וויל דאך אז ער מיט זיינע קינדער און פיצלאך קינדער, והעתידים להיוולד, זאלן קומען און זען משיח צדקנו, און זען דעם בית המקדש במקומו מיט אלע ענינים וואָס דעמולט וועט זיין, דאָרף ער זיי גרייטן אז זיי זאָלן מתאים זיין!"

משיחת מוצש"פ כי תשא ה'תשל"ט (205) #

איתא בגמ' עה"פ "אל תגעו במשיחי ובנביאי אל תרעו" שזה קאי על תינוקות ש"ל בית רבן! ופרש"י מכיון שבזמנם היו נוהגים למשוח התשב"ר בשמן. אבל עדיין צ"ע: הרי "משיחי" הוא תואר נעלה (ובדומה ל"בנביאי"), וכך מתארים תשב"ר רק בגלל שנמשחים בשמן? ! ובפרט עפ"י הביאור ש"משיח" סתם קאי על משיח בן דוד שהוא נעלה יותר אפי' מאדם הראשון לפני החטא! והביאור: באמת כל יהודי נק' "משיחי" מצד הניצוץ משיח שבו (שלכן על כל יהודי נאמר מ"ש "דרך כוכב מיעקב", אף שהכוונה בפשטות בפסוק זה הוא למשיח), אלא שלאחרי גיל המצוות אא"פ לקראו בגלוי "משיחי" כי זה לא מתאים להנהגתו... אבל תשב"ר שאינם מחוייבים במצוות, קוראים אותם כך ע"ש מה שבכחם להיות "משיחי". ובטוחים - מצד חזקת כשרות - שיביאו את ה"בכח" לפועל.

משיחת מוצאי ש"פ במדבר, מבה"ח וער"ח סיון ה'תשל"ט (2660) #

מסופר בגמ' (גיטין נו) שלאחרי שראה שאת הגזירה מלמעלה ש"הלבנון [ביהמ"ק] באדיר יפול" לא תתבטל, ביקש ר' יוחנן בן זכאי מאספסינוס "תן לי יבנה וחכמי" - כ"תחליף" לביהמ"ק, וכמאחז"ל "משחרב ביהמ"ק אין לו להקב"ה אלא ד' אמות של הלכה", ויתירה מזו - זה מזרז את בנין ביהמ"ק. ונמצא שעוד לפני החורבן בפועל, הסכים

הצד-שכנגד לביטול החורבן. דהנה, אע"פ שצריך לזכור שכללות ענין הגלות הוא עונש וצרה ומצוקה שאין כמוה ואי"ז מעמד-ומצב טבעי לבני ח"ו, וצ"ל תמיד במצב של "נתאוו... [ל]ימות המשיח" כאשר כל ישראל "ישיגו דעת בוראם" - אבל לא מספיק לקונן על הגלות בלבד אלא צריך לעשות הכל כדי לבטל את חושך הגלות, ע"י לימוד התורה וקיום המצוות. החידוש של ר' יוחנן בן זכאי הי' שהקדים ה"רפואה" ל"מכה", ע"י שקיבל את "יבנה וחכמי", ה"ד" אמות של הלכה".

ב' חלקים משיחת וא"ו תשרי ה'תש"מ (#3317)

גאולת ישראל מן גלות זה היתה יכולה להיות באופן שהקב"ה נמצא כביכול במקומו וב"ארמונו", מצב של חירות, ומ"שם" להנהיג את בני"ו ולהגן עליהם בזמן הגלות ולהוציאם מן הגלות בבוא הזמן. אומר רבי שמעון בן יוחאי שזה לא כך! - "כל מקום שגלו שכינה עמה" - הקב"ה החליט שאע"פ שהוא יהי' ב"חירות" בשעה שבני"ו נמצאים בגלות, כי "בכל צרתם לו צר" - ולכן הולך הקב"ה לכל מקום שיהודי הולך, ונשאר שם ביחד אתו עד רגע האחרון של הגלות, ורק אז "ושב ה'א את שבותך" - כשהיהודי יוצא מהגלות יוצא גם הקב"ה אתו מהגלות לגאולה האמיתית והשלימה! וההוראה: אם יהודי טוען הרי "אתם המעט מכל העמים", ובפרט בזמן הגלות, ואיך תובעים ממנו לא להתפעל מכל הקשיים וללמוד תורה ולקיים מצוות? וע"ז בא התשובה ש"בכל מקום שגלו" - בכל מקום שנמצא שם אפי' יהודי אחד, "שכינה עמה" - נמצא שם הקב"ה אתו! ומובן א"כ, שאם רק יחליט ללכת בדרך ה' - שום דבר לא יוכל למנועו מזה!

משיחת ל"ג בעומר ה'תש"מ בעת התהלכה (#1242)

על רשב"י נאמר "כדאי הוא ר' שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק" - שסומכים עליו והולכים "בדרכיו אשר הורנו" באופן ד"נצח סלה ועד", עד שרואים בגלוי ש"זרעו", כל בני"ו בכ"מ שהם, "בחיים" - חיים ב"תורת חיים" ו"בדרכיו אשר הורנו". ועי"ז "שכינה עמהם". וכמאמר רשב"י "בכל מקום שגלו ישראל" נמצא עמהם הקב"ה באופן של "שכינה עמהם" - "ע"ש ששוכנת ומתלבשת" בתוך כאו"א מישראל! ומסיים שם: "ואף כשהן עתידין ליגאל שכינה עמהן, שנאמר ושב ה' אלהיך את שבותך, והשיב לא נאמר אלא ושב, מלמד שהקדוש ברוך הוא שב עמהן מבין הגלויות". והחידוש שבזה עמ"ש לפנ"ז הוא, שלא רק שהקב"ה שומר על בני"ו כל זמן שנמצאים בגלות, אלא גם ברגעי גלות האחרונים, כאשר בני"ו הם כבר שלימים בתומ"צ וראויים לקבל פני משיח צדקנו, ו"לכל בני"ו הי' אור במושבותם", עד שגם אוה"ע עוזרים לבני"ו, והכל מוכן לגאולה - גם אז אין הקב"ה משאיר אף א' בגלות לבד אפי' לרגע א'! אלא כמו ש"שניהם" "סבלו" בגלות יחד, כך יוצאים מהגלות "שניהם" יחד!

משיחת מוצאי ל"ג בעומר ה'תש"מ (#2590)

מטרת ה"מלחמה" וה"נצחון" של "צבאות ה'" היא תמיד - שיוכלו להוסיף בקיום התורה ומצוותי'. אלא כמו בצבא כפשוטו, יש בכל תקופה מטרות מיוחדות. ובזמננו - להביא את משיח מיד! וכמו שהכרזתם זה עתה "ווי וואַנט משיח נא"ו! ובעצם, הרי זהו מה שמבקשים ודורשים תמיד [וזה פלא שליהודי לא יהי' ניחא ח"ו שצועקים ודורשים "ווי וואַנט משיח נא"ו! הרי כל יהודי מבקש כמ"פ ביום בתפילתו, ובאמת - "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח", ו"לישועתך קוינו כל היום"! ואפילו אם לא אומר זאת כל היום, אבל התקוה שמשיח יבוא "נא"ו", "מהרה", היא "כל היום"! אלא דלא כמו בצבא כפשוטו, הנה ב"צבאות ה'" משתמשים תמיד באותו "נשק" שמבטיח הנצחון תמיד - קיום

התורה ומצוותי' בחיי היום-יום. ורק שע"י גיוס "חיילים" חדשים – ילדי ישראל – שיצטרפו ל"צבאות ה'" לחזקן – ממחרים את הנצחון – ביאת המשיח "נאו" !

ב' חלקים מהשיחות לתלמידי הישיבות ולתלמידי של"ה, יום ד', כ"ה כסלו, אור לב' דחנוכה ה'תשמ"א (אחרי תפלת מנחה והדלקת נ"ח) (#3368)

[ניגנו "ווי וואָנט משיח נאו"] אם בכל דבר שיהודי רואה או שומע ישנה הוראה בעבודת ה' – שהרי "אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני" [וכמסופר על גדולי ישראל שהיו מנסים למצוא קשר לעניני קדושה ממספר הרכבת שבה נסעו או מביטוי של אינו-יהודי בלשונן] – הרי עאכ"כ בנוגע לענין שהתקבל ע"י כו"כ מבנ"י, ועאכ"כ ילדי ישראל – "הבל שאין בהם חטא". ובהקדמה: ישנם כמה סוגי "רצינות": (1) מי ש"יש לו כף" ולא חסר לו דבר אבל "רוצה" יותר – "מי שיש לו מנה רוצה מאתיים" וכן הלאה. (2) רצון ל"חמישים איש רצים לפניו" ועבורו זה "מחסירו אשר יחסר לו". אבל זה לא חסרון אמיתי. (3) רצון כזה שמרגיש שהדבר חסר לו באמת. המילה "וואָנט" מבטא לא סתם רצון אלא שהדבר חסר לו [המשך יבוא]

משיחת מוצאי זאת חנוכה ה'תשמ"א (#3370)

[המשך] ובכן, הנוסח באנגלית בו בחרו ילדי ישראל, "הבל שאין בהם חטא", לשיר ולהכריז שרוצים משיח עכשיו הוא: "ווי וואָנט משיח נאו", כי כך צ"ל הרצון לביאת המשיח: ביאת המשיח צ"ל ענין שחסר! ישנם כאלו שאמנם "רוצים" משיח, אבל בינתיים נופלת בהם "מחשבה זרה" – מה יהי' עם כל "גדלותם" בתורה והכסף וה"כפתורים" שבהם מתפארים בזמן המשיח כש"כולם ידעו אותי" ו"כל המעדנים יהיו מצויים כעפר"... ואפי' אם "מחכים" לביאת המשיח אבל לא כענין שחסר אלא כענין נוסף ו"חס ושלום" לעשות משהו לזה או לדבר עם אחרים אודות ביאת המשיח!... וזהו מה שהילדים בחרו בהשגח"פ וכווננו אל האמת ומכריזים בקול רם "ווי וואָנט משיח נאו" – ביאת המשיח חסרה לנו, ולא רק כ"מחסירו אשר יחסר לו – חמישים איש רצים לפניו" אלא כמו חסרון בלחם ומים! ו"אבינו שבשמים" שומע זה, וזה גופא מזרז ביאת המשיח.

משיחת מוצאי זאת חנוכה ה'תשמ"א (#3371)

עה"פ ברביעי דפ' ויחי "ואגידה לכם" פרש"י ש"ביקש יעקב לגלות את הקץ וכו'", ולכא' איזה תועלת הי' יוצא מזה, ואדרבה, אם הי' מגלה להם שעד היום, י' בטבת ה'תשמ"א, לא באה הגאולה, הי' פועל אצלם נמיכות הרוח באופן מבהיל וכו'?! ונקודת הביאור: אם הי' מגלה להם את הקץ ואומר להם שזה תלוי ב"זכו" – היו עושים כף התלוי בהם לזרז את הגאולה וכו'. וההוראה מזה לזמננו ש"כלו כל הקצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה" – שכ"א יתעורר בתשובה בפשטות, ולעשות כף התלוי בו להביא את הגאולה!

משיחת עשרה בטבת ה'תשמ"א (#115)

בזמנו של הצ"צ הי' פשוט שבימיו "תושע יהודה וגו'" כיון שהוא נשיא השלישי שענינו ספי' הדעת שכולל הכל וכו'. (ב) אין להסתפק רק ב"אחכה לו" לביאת המשיח..., ה"אחכה לו" צריך לבא במעשה בפועל – שכשיתעורר בבוקר ויראה את משיח עומד בחדרו, ימצא משיח אותו באופן המתאים לקבלת פני משיח צדקנו! וכיון ש"איני מבקש כו' אלא לפי כחן" ו"הקב"ה עוזרו" הרי בא"א שייך לזה! (ג) הצ"צ התעסק במס"נ עם ילדי ישראל שהלכו ל"שקאלעס" (בתי ספר עממים) ועם ה"קאנטאניסטין" שניתקו אותם מיהדות בגיל צעיר כו'. וההוראה: להתעסק עם ילדים כאלו ולהכניסם ל"צבאות ה'".

משיחת אור ל"ג ניסן ה'תשמ"א (#1212)

אפילו כאשר מדובר אודות הגילויים הנעלים ביותר דלעתיד לבוא – אעפ"כ צ"ל מעין "כלי" לענין זה, כשם שהי' בזמן מ"ת שהי' מעין הגילוי דלע"ל – ענין הביטול. והנה, הגילוי דמ"ת פעל בכל העולם עד ש"שור לא געה וצפור לא צפצף כו", והרי לא שייך לומר בנוגע לבעלי-חיים אפי' ענין של מעין "כלי"? ! ועד"ז בנוגע לגילוי דלע"ל שנאמר בו "וגר זאב עם כבש וגו'" וכיו"ב – והרי זה שהגילוי דלעת"ל יפעל שינוי הטבע אצל בעלי-חיים הוא דבר רחוק שלא בערך יותר מאשר לומר "על איזו חכמה רמה ועמוקה שאי אפשר למששה בידים מפני עומק המושג" (שהרי בכל אופן כח החכמה וכח המימוש שייכים לאותו גוף)? ! וצ"ל שמאחר שבכל עניני העולם, שנבראו "בשביל ישראל", שייכים לבני, הנה כאשר בני נעשים "כלי" לגילויים אלו, פועל הדבר על כל העולם כולו, "נכסים" שלהם!

משיחת ליל י"ג ניסן ה'תשמ"ב (#3450)

הוראה ממ"ש בהתחלת פ' ויחי "ויחי יעקב בארץ מצרים וגו'" עפ"י ביאור אדה"ז בזה שע"י ש"את יהודה שלח לפניו להורות לפניו גשנה" – "לתקן לו בית תלמוד", ל"מוד התורה, יכול להיות "ויחי" גם בארץ מצרים! אבל גם אז – ח"ו לחשוב שגלות הוא מקום המתאים ליהודי, אלא כל זמן שהוא נמצא בגלות ה"ה מכריז, צועק ומבקש מהקב"ה "ונשאתני ממצרים"! וכאשר מרגישים שגלות אינו מקומם האמיתי – מובן שכאשר הקב"ה נותן שטחים של א"י מחזיקים בהם בשתי ידיים ואינם מוותרים מאומה! וכן בנוגע שטחים של חו"ל הנוגעים לבטחונם של בני שבא"י שאין לוותר ח"ו עליהם. וכאשר יפסיקו לפחד מהגוי ומ"גוישקייט", ויתנהגו עפ"י רצונו של הקב"ה, נעשים הם ה"בעלי-בתים" על המציאות כולה!

ב' חלקים משיחת יום א' פ' ויחי, י' טבת ה'תשמ"ג (#118)

בנוסח ה"הי רצון" שלאחרי חיבוט ערכה בהושע"ר נאמר שפעולה זו "ממתקת את הגבורות". שע"ז דוקא נפעל עליו גדול ביותר – תגבורת החסדים, ועד שלעת"ל יאמרו "אורך ה' כי אנת בי" כי יראו את גודל העילוי שנפעל ע"י ירידה בגלות. אלא שעדיין נשאר השאלה הרי הקב"ה הוא "כל-יכול", והי' יכול לתת את כל ה"שטורעם" שלעת"ל בלי גודל הירידה של הגבורות דגלות??? ! ! והרי אין שום מקום בשב"ל לשם מה צריכים את כל ה"מאטערניש" דשכינתא בגלותא, משיח בגלותא, כאו"א מישאל בגלותא במשך למעלה מ-1900 שנה!!! ! (שלכן נאמר ע"ז הלשון "אורך ה' כי אנת בי" – לשון של אמונה ולא הבנה), והטעם היחיד שי"ל למה באמת העלים ה' את התועלת מענין הגלות מהבנתנו, כי רצונו ית' שיהודי יבקש ויצעק באמיתיות "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח.. לישועתך קוינו כל היום", ואם הי' איזה מקום בשב"ל לענין הגלות אי אפשר לצעוק כך באמיתיות. אבל ביחד עם כל זה יש להיות בשמחה גדולה ביותר ובאמת, ובפרט בהושע"ר – סיום וחתום דשמחת ביה"ש, ועי"ז ימהרו את פריצת גדרי הגלות וביאת משיח צדקנו!

משיחת אור להושענא רבה ה'תשד"מ (#1045)

המענה לאלו הטוענים מדוע מדברים ומכריזים ללא הרף על ביאת המשיח וכו' הרי "יש לסמוך על הקב"ה שיגאל את ישראל מתי שירצה".... – הוא מפסח שני שכל עיקרו לא בא אלא כתוצאה מתביעת בני "למה נגרע?! " ולא "סמכו" על הקב"ה...., וכתוצאה מזה נתחדש בתורה מצוה זו וכו' ! ויתירה מזו: אנשי כנסת הגדולה תיקנו שהאדם יבקש בתפלתו על הגאולה כמו "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וכו'", וכמה פעמים ביום.

ואף שלא מצינו מצוה ע"ז במנין המצוות אבל ה"ז מצוה מזה"ת לבקש צרכיו מהקב"ה, ואם זה כך בנוגע ל"מזוני רוויח"י" עאכ"כ שכן צ"ל בנוגע הגאולה.

ב' חלקים משיחת יום ה' פ' בחוקות, י"ד אייר, פסח שני ה'תשד"מ (#1238)

הוראה ממאמר רשב"י "בוא וראה כמה חביבין ישראל לפני הקב"ה שבכ"ל מקום שג"ל שכינה עמהן וכו'" – הקב"ה נמצא בגלות יחד עם כל בני"י! ולא עוד אלא שמצטרף בצרת גלותן "בכל צרתם לו צר".... "ואף כשהן עתידין להגאל שכינה עמהן שנאמר ושב ה"א את שבותך.. מלמד שהקב"ה שב עמהן מבין הגלויות" – הקב"ה לא ייצא מהגלות רגע א' לפני בני"י! וגם בזמן הגלות ממשיך הקב"ה לבני"י את ברכותיו בכל המצטרך. ובזה גופא ישנה הוספה בתורתו של ר' א'עזר בנו שהובאה בזהר ס"פ בחוקותי עה"פ "ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים וגו'", שבזמן הגלות נמשלים בני"י ל"כלה" שנמצאת ב"שוק של בורסקי", שאע"פ שנדבק בהם ריח הרע דגלות וכו', הנה מפני גודל חיבתו של הקב"ה לבני"י, אינו חש בריח הרע, ולא עוד, אלא שריח זה נדמה בעיניו "ככל ריחין טבאן דעלמא".

משיחת ל"ג בעומר ה'תשד"מ בעת ה"תהלוכה" (#1243)

ברמב"ם הל' אישות פי"ח: "הניח נשים רבות אע"פ שנשאן זו אחר זו ניוזנות בשווה שאין דין קדימה במטלמין", ומזה משמע שכאשר ניוזנות מקרקעות, שע"ז חל שעבוד המזונות, יש דין קדימה. והראב"ד כותב "ואפי' ניוזנות מן הקרקע, לפי שאין חיוב מזוני אלא לאחר מותו.. לכולן בבת אחת". הרגז'ובי מבאר פלוגתתם עפ"י ב' האופנים בענין הנישואין: א) החיוב חל ביום הנישואין, והזמן לאחר"ז הוא המשך לחיוב זה. ב) כל יום ישנו חיוב חדש וכו'. ויש לקשר זה גם עם מ"ש שחורבן בהמ"ק הוא דבר הנמשך – החורבן נמשך בכ"ל יום! וכמ"ש בירושלמי – "כל דור שאינו נכנה (בהמ"ק) בימיו מעלין עליו כאילו החריבו" וכו'. וא"כ מובן עד כמה צ"ל הצעקה "עד מתי?!" היום!! והרי כ"א שהי' רואה עכשיו חורבן ושריפת בהמ"ק הי' "מרעיש עולמות" – "זאגט תורה.. קער אַ וועלט היינט!". ועד"ז ישנו כל יום "חיוב" חדש על ה' לבנות מחדש את בהמ"ק!

משיחת י"ב תמוז ה'תשד"מ (#1526)

סיום שלישי דפ' לך לך הוא: "ויאהל אברהם ויבוא וישב באלוני ממרא אשר בחברון ויבן שם מזבח לה'". והנה בניית מזבח זה בחברון (שה' מזבח השלישי שבנה) היתה מפני היותו "מקום שהמליכו בו דוד ושם כרתו ברית" (מדרש הגדול), שמלכות בית דוד היא מלכות נצחית באופן של כריתת ברית ע"י התאחדות כל בני"י בחברון להמליכו עליהם עד עולם – עד הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו שיהי' מ"בית דוד", וכמו שאומרים בקידוש לבנה "דוד מלך ישראל חי וקיים". ונמצא דאברהם קישר את בניית מזבח [שבזה בא לידי ביטוי כללות עבודת אברהם אבינו, שהרי כללות ענין העבודה היא עבודת הקרבנות על מזבח] השלישי (סיום וחותם עבודתו) עם משיח צדקנו! וזוהי ההוראה הנפלאה: כל עניני העבודה בזמן הגלות צריכים להיות קשורים וחדורים עם תוכן הענין דמלכות בית דוד, דוד מלכא משיחא!

ב' חלקים משיחת אור לז' מור-חשוון ה'תשמ"ו (#29)

ברמב"ם הל' פרה אדומה סוף פ"ג: "תשע פרות אדומות נעשו משנצטוו במצוה זו עד שחרב הבית בשני, ראשונה עשה משה רבינו, שני' עשה עזרא, ושבע מעזרא עד חורבן הבית, והעשירית יעשה המשיח מהרה יגלה אמן כן יהי רצון". זה שמביא בכלל את כל ענין הזה הוא כדי להביא את ה"הלכה" שבסוף ש"העשירית יעשה המשיח". וגם מה שמוסיף "מהרה יגלה" אפשר להסביר שבזה מתבטאת ה"הלכה" שיש "לחכות לביאתו".

אבל מה שמסיים "אכיר" אינו מובן: מהי שייכותה של תפלה לספר "הלכות"? ! אלא שבזה מלמדנו הלכה: כל פעם שיהודי מזכיר משיח, נוסף לזה שעליו להדגיש שמאמין בו ומחכה לביאתו, עליו להוסיף מיד גם תפלה לזה ! וכאן המקום להזכיר את מ"ש החיד"א על נוסח התפלה "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח.. כי לישועתך קוינו כל היום", ש"כ"י הוא נתינת טעם - מכיון ש"לישועתך קוינו כל היום" ולכן "צמח דוד עבדך מהרה תצמיח" ! וכן מצינו בפ"י הרד"ק סוף שמואל ב' עד כמה חשוב לבקש ולתבוע את ביאת המשיח בפועל !

משיחת אור לו' מר-חשון ה'תשמ"ו (1548 #)

בספרו מדבר קדמות כותב החיד"א, וז"ל: "אמרו בילקוט .. אפי' אין ביד ישראל אלא הקיווי כדאי הם לגאולה בשכר הקיווי .. ובזה פירש .. מטבע ברכת את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח וקרנו תרום בישועתך כי לישועתך קוינו כל היום .. את צמח דוד וכו', וכי תימא שאין לנו זכות, מ"מ תצמיח, כי לישועתך קוינו, ובשכר הקיווי כדאי שתגאלנו". עכ"ל. וכמו"כ מצינו תוכן זה בפירוש הרד"ק לנ"ך סוף שמואל ב', וז"ל: "ויעצר ה' לארץ ויעתר המגפה מעל ישראל .. ובדרש, כל האלפים האלה שנפלו בימי דוד לא נפלו אלא ע"י שלא תבעו בית המקדש, והרי דברים ק"ו, ומה אם אלו שלא ה' בימיהם ולא חרב בימיהם, נפלו על שלא תבעו אותו, אנו שה' בימינו וחרב בימינו, עאכ"ו. לפיכך התקינו זקנים ונביאים ליטע בפייהם של ישראל להיות מתפללים ג"פ בכ"י השב שכינתך .. לירושלים. "אכיר" סלה". עכ"ל. כדאי שיפרסמו הדברים בשם אומרים. ולהשתמש לכך גם במנהג העולם, לשלוח העתק מדברים הנ"ל לעשר אנשים, ולבקש מכ"א מהם לשלוח העתק לעוד עשר אנשים, וכן הלאה.

ב' חלקים משיחת אור לו' מרחשון ה'תשמ"ו (2702 #)

1) יה"ר שיתקיים הענין ד"ויבא יעקב ש"ם" [שנאמר ברביעי דפ' וישלח] - אצל בני יעקב שנמצאים בגלות במצב של טלטולי דרך וכו', ויוצאים מזה תיכף ומיד באופן של "ש"ם" - "בגופו .. בממונו .. בתורתו", ובאים אל ארצנו הקדושה בגאולה האמיתית והשלמה (וזה נפעל ע"י הענין ד"ויגש אליו יהודה" - התפלה והחיבור של בני"ע עם הקב"ה); גם אם ישנו תכלית השלימות והטוב בגלות, "ויחי יעקב בארמ"צ", צועקים יהודים "דאִלָּאִי גָלוּת!!!!" (2 ...). פס"ד ברור ברמב"ם שכל יהודי יהי' חסיד: ענינו של חסיד הוא שלומד תורת החסידות באופן של הבנה והשגה, והרמב"ם פוסק ש"באותו הזמן", בימות המשיח, "יהיו כל ישראל חכמים גדולים .. וישיגו דעת בוראם וכו' - שהוא הוא תורת החסידות ! ומכיון שהרמב"ם פוסק ש"אין בין עוה"ז לימות המשיח אלא שעבוד מלכיות בלבד", בהכרח לומר שכבר לפני ימות המשיח יהי' הענין דהשגת דעת בוראם ע"י לימוד תורת החסידות, עד כדי כך ששייך לומר שבענין זה אין שינוי בין עוה"ז לימות המשיח ! ווכך גם מפורש בהתחלת הרמב"ם: "יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון .. וכל הנמצאים .. לא נמצאו אלא מאמיתת המצאו .. כל הנמצאים צריכים לו" גם לאחר שנתהוו, שזהו תוכן דתורת הבעש"ט ואדה"ז ע"ד הצורך בחידוש ההתהוות בכל רגע ורגע.

ב' חלקים מהתועודות מוצאי "זאת חנוכה" ה'תשמ"ו (2010 #)

ברמב"ם הל' גירושין פ"י: "לא ישא אדם אשה ודעתו לגרשה". ועפ"ז נשאלת השאלה: מכיון שמפורש בקרא "וקם העם הזה וזנה וגו' ועזבתים וגו'", נמצא דבעת הנישואין של הקב"ה עם כנסי" בעת מ"ת, הי' בדעתו לגרש, ח"ו, את כנסי"? ! אלא בהכרח לומר שמלכתחילה אין כאן ענין של גירושין כלל ! וכמ"ש "אי זה ספר כריתות וגו'" (אלא

למראית עין). ומכיון שכן מתחזקת השאלה "עד מתי?!", הרי הקב"ה חייב לכנס"י שארה כסותה ועונתה", ולפי הבנת וטובת האשה...! אין ברירה אלא לעשות את ה"אמת'ן געוואלד" שרוצים משיח תיכף ומיד ממש! [ניגנו "ווי וואנט משיח נאו" בהתלהבות עצומה במשך שעה ומחצה!.. ואח"כ אמר:] אם יש כאן "ועד המסדר" שיבחרו א' שיכריז "עד כאן הקפה וכו'" כבהקפות...

ב' חלקים מהתוועדות ל"ג בעומר ה'תשמ"ו (#1528)

כאשר יהודי רואה שמשיח לא בא, הנה אף שבנוגע לעבר מבין שבודאי יש טעם לזה, אבל בנוגע לעתיד צריך לצעוק ולתבוע "עד מתי?!" רוצים לצעוק "הודו לה' כי טוב כי לעולם חסדו" בתור "גאולי ה' אשר גאלם מיד צר" לשון עבר, כפי שאומרים במזמור קיז שבתהלים, מזמור השייך לשנת הק"ז. ומכיון שנשיא דורנו מתחיל כעת לומר מזמור זה, עליו לעורר רחמים למעלה או על ב"ד של מטה שצ"ל "אשר גאלם" לשון עבר! ביאת המשיח בעגלא דידן!

משיחת ט"ו תמוז ה'תשמ"ו (#2661)

"פלא הכי גדול" במ"ש בחמישי דפ' שופטים ע"ד הוספת ג' ערי מקלט לעת"ל – כיצד יתכן שלאחרי עבודתם של ישראל בתכלית השלימות, שלכן בא משיח צדקנו, יצטרכו להוסיף עוד ג' ערי מקלט כדי "לגנוס שמה כל רוצח"?! ומבואר בכתבי האריז"ל שע"י חטאו של הבל נגזרה מיתה עליו (ע"י קין) "ועל כל זרעיתיו", וזהו הענין שאנשים נהרגים במשך הדורות, ואם יבוא משיח באופן ד"אחישנה" לפני הזמן ו"עדיין לא נתקן זרעו של הבל, והתיקון להם הוא זה שיהרגו אחר ביאת המשיח.. ועי"כ יתרבו הרוצחים בשוגג, ובפרט שצריך למהר תיקון זרעיתו במהירות גדול ולכן צריך שלעת"ל תוסיף ג' ערי מקלט". והנה ביאור מובן גם לבן חמש למקרא, עפ"מ ש"רש"י עה"פ בנוגע לערי מקלט "והאֱלִים אנה לידו", שזה שאלו נהרגים בשוגג והורגיהם גולים הוא מפני שהתחייבו בזה (במיתה או בגלות) בעבר ולא קיבלו את תיקונם, ועד"ז מובן בנוגע ערי מקלט לעת"ל, שהם עבור אלו שהתחייבו מיתה וגלות בעבר במשך כל הדורות ועדיין לא קיבלו תיקונם.

משיחת אדר"ח אלול ה'תשמ"ו (#399)

עה"פ "חכלילי עינים מיין וגו'" [ברביעי דפ' ויחי] מבאר אדה"ז דקאי על "האהבה בתענוגים המתגלית בשבת", מצד גילוי בחי' היין – יינה של תורה, פנימיות התורה. והתכלית השלימות שבזה – בימות המשיח, כמ"ש לפני"ז "עד כי יבוא שילה ולו יקתה עמים". וענין זה נפעל אצל כאו"א באופן של "כל מלאכתך עשוי", וכפי שמעיד כ"ק מו"ח אדמו"ר שכאו"א סיים כל הענינים ועומד מוכן לגאולה ע"י משיח צדקנו, בחי' יחידה הכללית. ומכיון שבכאו"א ישנו ניצוץ של משיח אין פלא איך בכוחו לפעול ביאת המשיח ע"י מחדו"מ שלו, כי "עצם כשאתה תופס במקצתו אתה תופס בכולו", ואין צריך אלא להביא ולגלות את עצמו! הפלא הוא כיצד יתכן שעדיין לא בא משיח?!

ב' חלקים משיחת יום א' פ' ויחי, עשרה בטבת ה'תשמ"ו (#2025)

הגמרא (בזמנה) קבעה ש"כלו כל הקצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה". במשך הדורות אמנם למדו ענין זה, אבל רק מזמן לזמן. במשך הדורות, גם בזמן אדה"ז וכ"ק אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע וכו', גם נתפרסמו "קיצין" וכו'. עד שבא כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו והכריז ב"שטורעם" – "לאלתר לתשובה לאלתר לגאולה", ואז גם פרסם "קץ" (וזה נדפס) וכו'. ולאחרי שגם מאז כבר עברו עשרות שנים, מתחזקת השאלה "עד מתי?!" הביאור היחיד שמצאתי (לאחרי היגיעה) הוא – מעתה הענין עבר מ"הנשיא הוא הכל" אל "הכל". מעתה מומלץ האחריות לזירוז הגאולה על כאו"א מישראל! אנשים נשים וטף. וזה יכול

להיות אפי' ע"י מעשה דיבור או אפי' מחשבה א', כפס"ד הרמב"ם ש"עשה מצוה א' הרי הכריע א"ע ואת כל העולם כולו לכף זכות וגרם לו ולהם תשועה והצלה". עתה כבר אא"פ להסתפק בלימוד הלכה זו אלא יש לקיימה בפועל! [המשך יבוא]

משיחת פורים ה'תשמ"ז (#3111)

[המשך] אין מקום לשאלה על הטלת השליחות לזרז את הגאולה על כאו"א מישראל – ממ"ש בגמ' שכתוצאה מזה שהושע בן אלה ביטל כל ההגבלות שהעמידו מלכי ישראל לעלות לרגל והכריז "כל הרוצה לעלות יעלה", נענש הוא וכל עשרת השבטים, מכיון שהחובה הוטלה עליהם "הואיל שאין מוחה בידם והן לא עלו" – כי לא מדובר כאן על "הטלת הקולר" שאם לא יעשו זאת אזי... אלא זירזו בלבד, ומודיעים רק את הכתוב בספרים שאין הדבר תלוי אלא בדבר א', תנועה א', וברור הדבר שישנם אלו שיכולים לעשות זאת! ומסוגיית הגמ' בסיום מס' סוטה רואים שהכוונה במ"ש "כלו כל הקצין ואין הדבר תלוי אלא בתשובה" היא לרגעים אלו, ואין מקום לדחות את הקץ יותר. ומכיון שלא יודעים מה בדיוק מעכב את הגאולה – יש לעשות כל ענין ששייך לזרז הגאולה. וזהו גם ההסבר על ריבוי הדיבור לאחרונה אודות הגאולה – כדי לעורר את כאו"א על זה. [ועוד].

ב' חלקים משיחת פורים ה'תשמ"ז (#3112)

דובר לאחרונה שהכרח השעה, רגעים האחרונים לפני ביאת המשיח, מחייב שכאו"א מישראל "יחשוב" ו"ידבר" ע"ד ביאת המשיח, ו"המעשה הוא העיקר" – לעשות בפועל בעניני "גאולה". ויש לקשר זה עם סדר הפרשיות בהתחלת פ' כי תשא, פ' מחצית השקל "כי תשא את ראש בני וגו'", פ' כיור וכנו, פ' שמן המשחה וסממני הקטורת: לאחר שכו"א מוכנים לגאולה מבטיח ה' "תשא את ראש בני", ש"אט אט קומט משיח צדקנו"! שאז תרומ קרנם של בני. ובמילא, תיכף לאח"ז, יש "לרחוק" ה"ידים" [עשה טוב] וה"רגלים" [סור מרע] מה"אבק", כל דבר בלתי-רצוי, שנדבק בהם בדרך הגלות – "צחצוח הכפתורים", ותיכף לאח"ז זה, זוכים לבנין בהמ"ק השלישי ("ומשחת בו את אהל מועד וגו'") ולעבודות בו, שעבודה הכי מקודשת היא עבודת הקטורת.

ב' חלקים יום ג' פ' תשא, ט"ז אדר ה'תשמ"ז, ב"יחידות" כללית להאורחים שיחיו (#197)

ב' ניסן הוא יום ההסתלקות דכ"ק אדמו"ר מהורש"ב והתחלת הנשיאות דכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו. ביחס של הנשיא והמלך לעם – ב' קצוות: תנועה של רוממות והבדלה מהעם – "שתהא אימתו עליך", ולאידך – תכלית הקירוב לעם, כי המלך הוא "לב כל קהל ישראל", ואין לך קירוב גדול יותר מקירוב הלב לאיברי הגוף, שבו תלוי החיות של כל איברי הגוף, ע"י הדם, ש"הוא הנפש", המתפשט מהלב בתנועה של רצוא ושוב לכל איברי הגוף (משא"כ המוח "שולט" על איברי הגוף ואין לו תנועה המורה על חיות). ויתירה מזו: מציאותו של המלך תלוי בעם – "אין מלך בלא עם", וכמודגש בהכרת המלך שהיא ע"י הכרזת העם "יחי המלך"! וזהו גם תוכן ה"שטורעם" לאחרונה שמוכרחים להכריז ולתבוע "עד מתי"! – הרי כבר הגיע הזמן לביאת משיח צדקנו! ובפרט בחודש ניסן וכו'; השייכות לנשיא דיום זה "נתנא-ל בן ציוער".

ג' חלקים משיחת יום א' פ' צו, ב' ניסן ה'תשמ"ח (#1193)

דוקא בזמן האחרון שהולכים ומרעישים אודות הצורך לצעוק "עד מתי" ולדרוש את הגאולה, באים כאלו שצועקים שטוב להם בגלות! ... טוב בגשמיות וטוב ברוחניות, ומדוע מרעישים שצריכים לצעוק "עד מתי"? ... וי"ל ההסבר היחידי לזה – שהיא הנותנת: מכיון שבזמן האחרון דוקא נוגע ביותר שיצעקו "עד מתי", ולכן יש ע"ז התנגדות יתירה מצד הלעו"ז (וע"ד המבואר בדא"ח בנוגע הקליפה של ע"ז בזמן מנשה), עד שבאים כאלו

ו"שופכים מים קרים" על אלו שצועקים ומבקשים ודורשים שמשיח יבוא כבר – "עד מתי", באמרם הרי אפשר לקיים כעת תומ"צ בהידור ואפשר להתעסק בהפצת המעיינות חוצה וכו', ובשביל מה לעזוב כ"ז ו"להטלטל" על "ענני שמיא", שיחכו עד שיכריחו אותנו לצאת מגלות... – **וראים בפועל** שעי"ז פועלים הם חלישות לא רק בענין צעקת "עד מתי" ובהאמונה ש"מהרה תצמיח", אלא גם חלישות בעצם האמונה בביאת משיח צדקנו! [המשך יבוא]

ג' חלקים משיחת ליל ו' דהג הפסח ה'תשמ"ח (#2049)

[המשך] וי"ל שגם יהודי שצריך השתדלות מיוחדת להשפיע עליו ל"חכות ולצפות לביאת המשיח – אי"ז שצריכים לחדש זה אצלו, שהי"ז א' מהי"ג "אני מאמין", אלא שהוא צריך עזרה לגלות את מה שבפנימיותו. (ובדוגמא מ"ש בדיק הלשון "גר שנתגיר", דלכא' הול"ל "גוי שנתגיר" – שהגיר מוכיח שגם לפני"ז הי' בו ניצוץ של נשמה קדושה אלא שנתגלה ע"י הגיר וכו'). ואז יראו שגם הוא מסכים לזה, ואדרבה – הוא יוסיף חיות בזה שהשפיע עליו! ואין לחשוש מזה שענין הצעקה בעצם היום "עד מתי" "לא ראו אבותינו" (גם אני לא ראיתי כן...), כי בפועל זה מביא לתוצאות טובות, ובכל אופן – כ"ז כדאי כשמביטים על הילדים הקטנים ורואים כיצד הם צועקים "דאלאי גלות" וכו"ב. ובסיכום: אין להתפעל מאלו שמקררים את ה"שטורעם" אודות ביאת המשיח תיכף ומיד, ולא לעכב בגלות את השכינה ואת כל הדורות שלפנ"ז ושלח"ז – אפי' לעוד רגע!

ב' חלקים משיחת ליל ו' דהג הפסח ה'תשמ"ח (#2050)

חיותו (מציאותו) של יעקב, "ויחי יעקב", קשורה עם כאו"א מישראל, כידוע שנשמתו כלולה מכל הנשמות שבישראל, היינו, שכל נשמה היא ניצוץ מנשמת יעקב. וע"ד שבנשמת כל ישראל ישנו ניצוץ מנשמת משיח, (שלכן ממ"ש "דרך כוכב מיעקב", דקאי על מלך המשיח, למדו חז"ל שכ"ץ יהודי נמשל ל"כוכב"), ומבלי הבט על מעמדו ומצבו בקיום תומ"צ. וכהסדר שנקבע בתפלה (בסיום נפילת אפים), שקודם אומרים "פדה אלקים את ישראל מכ"ץ צרותיו", לכל לראש מהצרה הכי גדולה דהגלות, ואח"כ אומרים "והוא יפדה את ישראל מכל עוונותיו", היינו, שיפדה את ישראל אפי' לפני שיעשו תשובה. ומכ"ז מובן עד כמה מושלל הענין של דיבור בסגנון של הפחדות ואיומים ר"ל כלפי בני" וכו' – היפך דרכיו של הקב"ה שהוא "בע"ץ הרחמים". וכמו שקראו עכשיו בתורה הענין די"ג מדות הרחמים ש"אינן חוזרות ריקם", וקראו זאת בצבור וכו'.

משיחת עשרה בטבת – יהפך לשמחה – ה'תשנ"א (#2022)

תמיהה הכי גדולה: היתכן שעדיין לא פעלו ביאת משיח צדקנו בפועל? ! ; צעקת "עד מתי" באמת; "עשו כל אשר ביכלתכם להביא בפועל את משיח צדקנו תיכף ומיד ממשי" ! ["במילא איז די איינציקע זאך וואָס איך קאָן נאָך טאָן: איך גיב דאָס איבער יעדערן פון אייך, און טוט אַלץ וואָס איר קענט, און זעט אַראָפּביינגען משיח תיכף ומיד ממש, אין ענינים טאקע פון אורות דתוהו אָבער אין כלים דתיקון. . איך האָב אָגעטאָן אַלץ וואָס איך קען, און מכאן ולהבא טוט אַלץ וואָס איר קענט, און ויהי רצון. . אז מ'זאָל אויספירן און ס'זאָל זיין תיכף ומיד ממש, און מתוך שמחה וטוב לבב!"].

משיחת כ"ז ניסן ה'תשנ"א (#1472)

כ"ח סיון הוא יום זכאי: ה"כח" דחודש סיון שבו ניתנה תורה, והיום שלאחרי כ"ז בחודש שיש בו השלימות של ג' פעמים ג' פעמים ג' – תכלית השלימות של חזקה. מעלת המקום בו נמצאים עתה – "770": כללות "מעשינו ועבודתנו" לזרז את הענין ד"מקדש אדני" כוננו ידיך" הוא בעיה"ז התחתון שאין תחתון למטה ממנו, והזה גם הענין ד"הפצת

המעיינות חוצה". ובזה גופא – שלִימות "הפצת המעיינות חוצה" הוא ב"חצי כדור התחתון" ששם "לא הי' מ"ת". ורואים בפועל שאע"פ שכלל הו' דורות דרבותינו נשיאינו הי' הענין הפצת המעיינות חוצה, אבל השלימות בזה היתה דוקא כש"ליובאוויטש" הגיעה ל"חצי כדור התחתון" במקום בו אנו נמצאים עתה – "770" בגימ' "פרצת", ומקום זה נעשה המקור להפצת המעיינות בכל העולם כולו! ותיכף ומיד מתגלה ה"מקדש אדניי כוננו ידיך" במקום זה, שא"ז יכול נשיא דורנו לתבוע ולפעול, ועוברים מיד עם "ביהמ"ק השלישי" שישנו כאן לארצנו הק' וכו' [אויף דער גג שטייען דאך און מ'זאגט אן אידן אז "ענוים הגיע זמן גאולתכם"], ועוד.

ב' חלקים משיחת יום ב', כ"ח סיון ה'תשנ"א (#1276)

הבטחון בהקב"ה שיביא את הגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד, והדגשה יתירה בזמננו "וואָס דאָס איז דאָך די ימות המשיח אין וועלכן מ'געפינט זיך איצטער בפשטות, כמסופר ומדובר בזה ע"י נשיא דורנו, דורכ'ן רבי'ן דעם שווער, אין אן אופן אז שוין כלל כל הקצין מזמן רב, און מ'האָט שוין אויכעט די אַלע הכנות לזה, און אפילו די קנעפלעך, וכמדובר כמ"פ, און מ'דארף מער ניט ווי עפענען די אויגן וועט מען גלייך דערוועגן אז ס'שוין דאָ דער ענין הגאולה, ביז די גאולה האמיתית והשלימה, מ'דארף מער ניט ווי עפענען די אויגן וועט מען דאָס זען ווי אזוי זיי זיינען דאָ אויכעט בפשטות", [שזהו הרי ה"ימות המשיח" בהם אנו נמצאים עתה בפשטות.. שכבר כלל כל הקצין מזמן רב, ויש גם את כל ההכנות לזה, כולל גם [צחצוח] הכפתורים.. צריכים רק לפקוח את העינים, ויראו מיד שישנו כבר ענין הגאולה, עד לגאולה האמיתית והשלימה.. בפשטות].

ב' חלקים משיחת כ' כסלו ה'תשנ"ב (#1088)

1) הוראה מנס חנוכה – גודל אהבת הקב"ה לישראל שעושה להם נס כשצריכים את זה. 2) זה ש"עמו אנכי בצרה" מהוה טעם נוסף לביאת הגאולה תיכף ומיד שאז מוציא הקב"ה את עצמו מגלות ביחד עם כאו"א מישאל. 3) פרסום ע"ד ביאת המשיח בעיתונים – תיכף ומיד! "אָט די נייעס, אז משיח – איז ניט נאָר אז ער געפינט זיך אויפ'ן וועג און געפינט זיך שוין גאָר נאָנט צו דער שול און צו יעדערן פון אונז – נאָר תיכף ומיד עפענט זיך אויף דער מיר פון דעם ביהכנ"ס וביהמ"ד ובית פון מעשים טובים, וואָס דאָס איז דאָך דער שול פון דעם רבי'ן נשיא דורנו, וואָס דאָרט האָט ער געלערנט תורה און געדאווענט תפלות צו דעם אויבערשטן און געמאָן מעשים טובים, און האָט אזוי אויך געלערנט די אַלע וואָס וועלן קומען אין שול...". [הידיעה, שמשית – לא רק שנמצא בדרך ונמצא כבר סמוך מאוד לביהכנ"ס ולכא"א מאתנו, אלא תיכף ומיד נפתחת הדלת של ביהכנ"ס וביהמ"ד ובית של מעשים טובים, שזהו הרי הביכנ"ס של הרבי נשיא דורנו...]

משיחת יום ג', כ"ו כסלו ה'תשנ"ב, אחרי הדלקת נר ג' דחנוכה (#1099)

ההכרזה של מנהיג המדינה אתמול שאת (רוב) הכסף ששימש ע"ע לנשק ישמש כעת לענינים טובים, "וכתתו חרבותם לאתים", מהווה א' הסימנים של ימות המשיח, והקשר עם מ"ש [בתחילת פ' משפטים] "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" – "לפניהם ולא לפני עו"א, ואפי' ידעת בדין אחד שהם דנים אותם כדיני ישראל וכו'", מציאות שגם אודה"ע מתנהגים בפועל ופוסקים דינים באותו אופן הנדרש עפ"י התורה! וההוראה: לאהוב כל יהודי גם אם יש איזה סיבה לא להיות מרוצה מחבירו ("חרבותם") וכו', והעיקר – שזוכים תומ"י לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ונשיא דורנו בראשנו!

משיחת כ"ה שבט ה'תשנ"ב (#174)

חינוך

איתא בספרים ש"חנוכה" הוא מלשון חינוך (שאז חינוכו את המקדש). ענין החינוך הוא שכדי להבטיח ש"גם כי יזקין לא יסור ממנה" ויוכל לעמוד מול הנסיונות וכו', צריך להתחיל את החינוך כבר "חנוך פנער". ולכן השתדלו חכמי ישראל ביותר והשקיעו כחות גדולים ביותר על חינוך בני ובנות ישראל שיהי' על טהרת הקודש, ונאבקו שלא לוותר על שום פרט! וככל שגוברת ההתנגדות והמלחמה נגד יהדות, כך צריכים לחזק את המלחמה, לא רק שלא לוותר ולהסכים ל"פשרה", אלא אדרבה – להלחם במסנ"פ אפי' על פרטים כאלו שאינם נוגעים כ"כ לכאור', "חוט השערה", שבשעת שלום אולי לא היו נלחמים עליהם, כי יתכן שזהו חוט השערה שעליו אמחז"ל שממנו צומחת כל מציאותו של היציה"ר! ובפרט כאשר רוצים לחנך את הדור הצעיר על פשרות, הנה מ"שריטה" קטנה זו שעושים בנשמתם בצעירותם עלול לגדול יהודי בעל-מוסר! רואים עכשיו במוחש שההליכה בדרך הפשרות גרמה לאיבוד הנוער וכו'. ולכן חוב קדוש שלא לוותר בזה אפי' כחוט השערה, ולחזק החינוך על טהרת הקודש.

ב' חלקים משיחת ליל נר ג' דחנוכה, ה'תשי"ד (#2017)

איסור השגת גבול [בתחילת שישי דפ' שופטים] הוא א' מהאיסורים הכי חמורים (וענינו ברוחניות, ש"גוזלים" חלק מקדושה ומכניסים אותו לחול', ואז יכול להיות מחלק זה דקדושה ניקה לקליפות וכו'). ואעפ"כ בנוגע ללימוד תשב"ר נפסק "מלמד תינוקות שבא חבירו ופתח בית ללמד תינוקות בצדו כדי שיבואו תינוקות אחרים לו או כדי שיבואו מתינוקות של זה אצל זה אינו יכול למחות בידו". ומכאן רואים גודל ענין לימוד תשב"ר. ויתירה מזו: כטעם לדין זה אומר הרמב"ם "שנאמר.. יגדיל תורה ויאדיר": פסוק זה מובא גם כהסבר לזה שמצינו בתורה ענינים שלא נוגעים למעשה, מכיון שהם נלקחים מבחי' "יגדיל תורה ויאדיר" שבתורה, ש"למע' מעולם המעשה ותורה לשון "הוראה". והיינו: אותו ענין ד"יגדיל תורה ויאדיר" שישנו ב"עומק רוס", בתורה כפי שהיא למע' מעולמות, ישנו גם ב"עומק תחת", בלימוד תשב"ר א"ב או "תורה צוה לנו משה וגו'!"

ב' חלקים משיחת י' שבט ה'תשט"ז (#393)

בזמן גזירת המן, היתה אסתר – המלכה, ומרדכי הי' יושב בשער המלך, ואעפ"כ בשעה שנגזרה הגזירה, הניח מרדכי את כל הענינים ו"קשרים" אלה הצדה, וקיבץ עשרים ושנים אלף ילדי ישראל ולמד עמהם תורה, ואיזה לימוד – הלכות עומר! לימוד שממנו אא"פ להעשות רב ורשכבה"ג כיו"ב, אלא לימוד התורה לשמה. ותורה זו ביטלה את גזירת המן. אלא שאח"כ, כדי להלביש זאת בדרך הטבע, דיברה אסתר עם אחשורוש וכו'. וההוראה: הדרך היחידה לבטל גזירה היא הדרך שפעל מרדכי בימים ההם – הדבר הראשון הוא לקבץ ילדים וללמוד עמהם תורה כדי לזכות לברכת ה', ואח"כ צריכים להעמיד גם כלים בדרכי הטבע לברכה ה' (עדמ"ש "וברכך ה"א בכל אשר תעשה"). והלימוד צ"ל באופן שהקב"ה הורה ע"י עבדיו הנביאים ורו"ל בכל דור, ולדוגמא, לימוד באופן שמדגשים את קדושת האותיות והנקודות – "קמין א"ף א", "קמין ב"ת – ב".

משיחת פורים ה'תשט"ז (#2517)

[המשך] ועוד ענין שצ"ל בלימוד התורה – שנוגע לא רק כמות הלימוד כ"כ, אלא גם חשיבותו – שהילד ידע שבלימוד התורה הוא לומד מהרה וקדושה, ואי"ז כלל אותו סוג לימוד של לימודי חול, ובמילא אינו מייחס חשיבות כ"כ ללימודי חול. ולכן נוגע כ"כ

שהילד ימצא כל היום במוסד חינוך של חינוך הכשר, כי מתי ששולחים אותו למוסד טהור לכמה שעות אחרי שלומד במוסד אחר לימודי רשות – נקבע אצל הילד שהמוסד בו לומד בחציו הא' של היום הוא יותר חשוב. ועוד ענין: בכדי שהלימודים יהיו לימודי קודש מיוסד על יראת שמים, צריך המלמד להיות ירא שמים כמ"פ ככה. ובנוגע לכללות הלימוד – צריך התלמיד לשמוע מרבו, ולהרגיש, שגם כאן, באיזה פינה באמריקה, ועכשיו, בזמן חושך הגלות, נגשים ללמוד תורת אלקים חיים שניתנה למשה מסיני! וכאשר יהי' דור ישרים ע"י למוד התורה ביראת שמים – אזי "יבורך" כאו"א בכל המצטרך ויתבטלו כל הגזירות וכו'.

משיחת פורים ה'תשט"ז (#2468)

איתא בגמ' "מפני מה נתחייבו שונאיהן של ישראל שבאותו הדור כלי' .. מפני שנהנו מסעודתו של אותו רשע וכו'", שנהנו מזה גופא שזהו "סעודתו של אותו רשע". וההוראה: גם אם כאשר בפני האדם נעמד נסיון קשה ביותר שאינו יכול לעמוד בפניו, כמו ההכרח להשתתף ב"סעודה של אותו רשע" (או כל צרכים הגשמיים שנכללים ב"אכילה"), אבל מדוע הוא נהנה מזה שזהו סעודתו של "אותו רשע"? ! ועד"ז בנוגע לענין החינוך: גם אם מוכרחים עפ"י חוקי המדינה שהילדים ילמדו גם לימודי חול, אבל מדוע הנך נהנה מזה? ! תכנס לחדר ותבכה! מדוע הנך נהנה מזה ש"אותו רשע" משבח את ילדך ומזמין אותו ל"סעודה"... ועד שנעשה מנהג במדינה זו, שכאשר הילד מצטיין בלימודי קודש אין עושים מזה שום "ענין", ואילו כאשר הילד מצטיין בלימודי חול – עושים "רעש" גדול, מפרסמים בעיתונים, מחלקים פרסים, משיבים את הילד בראש השולחן וכו'!! יש לדעת: גישה כזאת, המבטאת את כל כללות היחס לנפה"א לעומת הנפה"ב, מהרסת את יסודי החינוך הכשר!! ועפ"י יובן מדוע גם ה"פף" נכללו בעונש כלי' ר"ל, כי במקום לקבל החינוך שחכמתו של הקב"ה הוא דבר הכי נעלה הי' ה"ונחפוך הוא"...

ב' חלקים משיחת פורים ה'תשכ"ב (#1181)

בחיבור השו"ע והתניא ניכר עד כמה התמסר רבינו הזקן לענין החינוך. וענין זה התחיל כבר מהבעש"ט, שכאשר הי' בן י"ח (ח"י שנה לפני התגלותו) הציע לחבורת הצדיקים נסתרים לדאוג ולהשתדל בענין החינוך בכל משובות ישראל, והוא עצמו קיים זאת ונעשה עוזר למלמד וכו'. ועד"ז בנוגע לרבינו הזקן כידוע שהתמסר לעבודת החינוך. הדגשת ענין החינוך בספר התניא: התחלת התניא (כפי שעלה במחשבה שזה יתחיל בשער היחודה"א) הוא ב"חנוך לנער על פי דרכו". וכן הוא בפועל בעבודת האדם, שענין החינוך הוא התחלת העבודה בכח עצמו. ובענין זה מוסיף כ"ק מו"ח אדמו"ר שתורת החסידות מבארת את ענין החינוך גם בנוגע לגדולים (ובאמת רואים זה במוחש). (וזה משתקף גם בנגלה דתורה (במס' קידושין) שלאמיתו של דבר שייכת המציאות דחינוך גם מעבר לגיל כ"ד שנה, אלא שאין ציווי לזה כיון שיתכן שלא יקבל). [המשך יבוא]

משיחת מוצאי ש"ק פ' שמות, אור לכ"ד טבת ה'תשכ"ג, יום ההילולא של אדה"ז שנת הק"ן (#3042)

[המשך] כמו בהתחלת התניא, הנה גם בסימו (שדובר שיסיימוהו עד כ"ד טבת, ובודאי קיימו זאת) מודגש ענין החינוך – "הוכח תוכיח את עמיתך". כלומר, אפילו לאחר לימוד כל החלקים בתניא עדיין ישנה כל המציאות של "הוכח תוכיח", ומוסיף "אפי' מאה פעמים"! וזהו תוכן הפתגם בפירוש המשנה "כלים הנגמרים בטהרה צריכין טבילה לקודש", שגם מי שחושב שהוא "כלי שנגמר בטהרה" (וכן הוא באמת) – צריך עדיין "טבילה לקודש", ענין הביטול. ועי"ז מגיעים לבחי' פנימיות השבת (שבזה מסיים אדה"ז אגה"ק "הוכח תוכיח"), בחי' "ישראל סבא", מוחין שלמעלה ממדות (למע' מבחי' שבת

משיחת מוצאי ש"ק פ' שמות, אור לכ"ד טבת ה'תשכ"ג, יום ההילולא של אדה"י שנת הק"ן (3043#)

משיחת כ' מנחם-אב ה'תשכ"ד (#992)

משיחת יו"ד שבט ה'תשכ"ה (#2878)

ב' חלקים משיחת י"ט כסלו ה'תשכ"ו (#881)

איתא בסיום מס' סוכה שמשמרת בילגה נקנסה ש"לעולם חולקת בדרום וטבעתה קבועה וחלונה סתומה". (הטעם (א'): "מעשה במרים בת בילגה שהמירה דתה והלכה ונשאת לסרדיוט א' ממלכי יוונים, כשנכנסו יוונים להיכל (בימי מתתיהו בן יוחנן. רש"י)

היתה מבעטת בסנדלה על גבי המזבח ואמרה: לוקוס לוקוס (זאב) עד מתי אתה מכלה ממון של ישראל ואי אתה עומד עליהם בשעת הדחק? ! וכששמעו חכמים בדבר קבעו את טבעתה וסתמו את חלונה". ובגלל מעשה זה של הבת, קנסו את אבי' ואת כל משמרתה! ומכאן רואים עד כמה חשוב חינוך הבנות: בגלל חסרון בחינוכה של בת א' ויחידה ביראת שמים – שגם היא תעמוד בנסיון גדול כזה שרואה נצחון היוונים והם שולטים בכל א"י עד שהם נכנסו להיכל! והיא רואה שהמזבח אין "עומד עליהם בשעת הדחק" – נשאר ה"רושם" עלי', על הורי', על משמרתה, ולכל הדורות עד ביאת משיח! וההוראה: רואים כמה כחות יש להשקיע בחינוך אפי' של בן או בת א' בישראל, וזה נוגע לא רק לפרט, אלא לכל המשפחה לכל הדורות!

ב' חלקים דהתועדות ו' תשרי ה'תשכ"ח (#1404)

החילוק בין הפסוק "בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך" כפי שנאמר בפ' ראשונה של ק"ש [שבשישי דפ' ואתחנן] לכפי שנאמר בפ' שני' של ק"ש [שבשישי דפ' עקב] הוא: פסוק זה בפ' הראשונה בא בהמשך ל"ודברת בם" – שהוא ילמד תורה כך, אבל בפ' שני' זה בא בהמשך ל"ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם בשבתך וגו'" – שגם הילדים ידברו בתורה באופן זה! והיינו שגם א' שפעל על עצמו ללמוד תורה באופן כזה והוא דוגמא חי' וכו', עליו להעסק במיוחד לפעול כך גם על הילדים – "משתינוק מתחיל לדבר" – שגם כשחוזרים הביתה מבי"ס – "בשבתך בביתך" – ידברו "בם ולא בדברים בטלים". וזה, הזהירות מדברים בטלים, נוגע גם לבנות – אם רוצים שהבת תישאר יהודי' כשרה שיוכלו לחופה כדת משה וישראל! ועוד: אפי' א' שעוד צריך לפעול ע"ע לא להיות "וסרתם ועבדתם וגו'", תובעים ממנו – באותה פרשה – שיתעסק בבת-אחת גם עם "בניכם" כנ"ל!

משיחת כ' מנחם אב ה'תשכ"ח (#366)

ידועה השאלה איך מצווה התורה ללמוד עם ילד המושגים של "יד החזקה" של הקב"ה וכיו"ב? ! הרי עפ"י תורה עדיין לא הגיע זמנו ללמוד סודות התורה, שהכוונה לספירות עליונות וכו', ובמילא ה"ה מצייר א"ז כפי שהוא רואה זה אצל אביו וכו' – ענינים גשמיים (אלא שאצל הקב"ה זה הרבה יותר חזק וכו'), היפך האמת שהוא גם מעיקרי אמונה, ש"אינו גוף ואין לו דמות הגוף"? ! והביאור – מה שמלמדים לילד הוא אמת: הילד מבין שגם הגבורה של יד אביו אינה קשורה עם בשר היד אלא עם חיות הנפש שמלוכש בו. כי הרי הוא רואה את בשר ה"ספייק" על השולחן שאוכלו ואין בו שום גבורה, משא"כ ידו של אביו יש בו גבורה. והאמת היא שידו של הקב"ה שהוא חי שלא בערך יותר, ה"ה חזק שלא בערך יותר וכו'.

משיחת פורים ה'תשכ"ט (#2739)

כמו בנוגע לאדם, הנה אף שמה שרואים ה"ז הגוף, אבל העיקר הוא הנשמה, והגוף הוא זה שעל ידו מתקשרים עם הנשמה, וכמו"כ הוא בנוגע לחוקי התורה שהעיקר הוא ה"נשמה" שבפנימיותם. ועד"ז הוא בנוגע לחוק התורה שקביעת יהדותו של הילד תלוי' באם וקביעת הסוג של היהודי עצמו, כהן לוי או ישראל, תלוי' באב – ה"ז מפני שכך הוא בפנימיות הדברים: להעמיד את הילד מלכתחילה ולחנך אותו באופן כזה שבמשך כל ימי חייו יתנהג כמו שיהודי צריך – זה בעיקר תפקידה של האם. וכשהילד גדול וצריכים להחליט באיזה ישיבה או ב"ס לשלחו, ולהשפיע עליו ללכת מחיל אל חיל בקדושה גופא – זה בעיקר תפקידו של האב. אבל אל לאמהות לחשוב שעל התנהגות הילד בתור גדול, אין להן חלק עיקרי – כידוע מ"ש בגמ' שבזכות צניעותה של האם זכתה ובני' היו כהנים

גדולים – דרגא הכי ענינה בקדושה! וההוראה: הנשים צריכות לדעת שבזכותן, ובפרט ע"י התנהגות באופן של צניעות, יזכו הילדים לא רק להיות "יהודים", אלא להגיע גם לדרגא שלא היו מגיעים ע"י ההשקעה של האב בלבד.

משיחת יום א' פ' נשא, ר"ח סיון ה'תשכ"ט, בעת הקאנווענשאן של נשי ובנות חב"ד תחינה (#2747)

לאחרונה יצאו הבני-נוער ב"מרד" ומאבק ורועשים ותובעים שה"פדרצי" יחלק יותר כסף לצרכי חינוך וכו', וכולם דנים מה צ"ל היחס לזה. ובהקדים, מה שכולם דנים ה"ז באופן מאבקם – האם ה' להם רשות לבלבל את ה"סדרים" באסיפות וכו', אבל לא מתייחסים כלל על מה נאבקים [כסיפור הידוע בעת "משפט בייליס" על עלילת דם וכו' ושלח מכתב בו הוכיח את חפותו, שלא התייחסו כלל לתוכן המכתב אלא לזה שה"כול", שעליו תמונתו של ה"צאר", ה' הפוך...]: הם דורשים שלכל לראש יחלקו את הכסף עבור הדבר החשוב ביותר – חינוך הילדים שילכו בדרך התומצ"ש" היא חיינו ואורך ימינו! יש לדאוג לכל ה"בני עניים" שהוריהם לא שולחים אותם למוסדות חינוך הכשרים בגלל "עניות" (בגשמיות, או ברוחניות – שחשוב להם יופי החיצוני של המוסד). אין מטרה חשובה יותר כהענין דפיקוח נפשות – חינוך אלפי ילדים שהולכים לאיבוד מידי יום ביומו כתוצאה מזה שלמוסדות התורה חסר כסף וכו'. ובפועל רק כ-5 אחוז מהכסף שמקבלים מחלקים לצרכי חינוך !!! [המשך יבוא]

משיחת מוצאי ש"ק פ' וישלח, י"ט כסלו ה'תש"ל (#2791)

[המשך] הבני-נוער דורשים מה"פדרצי" שצ"ל מישוה נאמן על כספי הצדקה. הנה, כיון שקשה לשנות הטבע של גובר ה"פדרצי", הרי לפחות יש לפעול שהאחראי על המדיניות באופן חלוקת הכסף לא יהי' גם האחראי על חלוקת הכסף בפועל. ואז, יחד עם ה"רעש" שהקימו הבני-נוער, יש תקווה שאופן חלוקת הכסף יהי' כהוראת התורה – לראש ל"ושננתם לבניך" ש"היא חיינו ואורך ימינו" (והויכוח האם התנהגות הבני-נוער היתה בסדר – ישאירו עד לאחר שיצילו כל הילדים העומדים "על סף התליה"...) ובאמת, זוהי גם טובת ה"פדרצי" עצמו – אם רוצים שבעתיד יהיו יהודים אמיתיים שיתרמו להם כסף... ידוע שכבר הודיעו לכמה מוסדות שאם לא ישיעו על הבני-נוער להפסיק "לרעוש" נגדם יפסיקו לתת לעניני חינוך גם את ה-5 אחוז שכן נותנים... יש לפרסם שאין הכוונה בזה לריב עם אף א' אלא מצבם של אלפי ילדי ישראל! ויהי' ש"קולם" של בני-נוער ב"דברים היוצאים מן הלב" יישמע בכ"מ וייכנס בלב ויפעל פעולתו.

משיחת מוצאי ש"ק פ' וישלח, י"ט כסלו ה'תש"ל (#2792)

מטרת הענין ד"עד דלא ידע וכו'" אינו ביטול החילוק "בין ארור המן לברוך מרדכי" אלא להגיע להבנה עמוקה יותר בזה, שזה אפשרי רק כאשר תחלה מבטלים את ההסברה השטחית בזה הקודמת לה. וההוראה: ישנם הטוענים נגד הבני-נוער שהורסים את ה"ממסד" וכו'. ובאמת הטענה צ"ל למחנכים שחינכו אותם באופן כזה שהיסוד שצ"ל "ארור המן וברוך מרדכי" הוא כי עי"ז יקבלו עוד כסף, דירה או מכונית וכד', ומובן מדוע לבסוף הכל "מתפוצץ"... אבל לאידך – מצב זה של "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", ביטול ה"ממסד", הוא רק אמצע הדרך ואסור לתת לבני-נוער לעצור כאן, אלא יש להביאם להבנה עמוקה יותר שצ"ל "ארור המן וברוך מרדכי" (וכמו בסיפור המגילה, שהמצב של "עד דלא ידע וכו'" באמצע הביא ל"ארור המן וברוך מרדכי" נעלה יותר – שמרדכי נהי' "משנה למלך" ואת המן תלו על העץ). ואשרי חלקם של כל אלו שיתעסקו בזה, להעלות את הנוער על דרך מלכו של עולם!

ב' חלקים משיחת פורים ה'תש"ל (#2805)

בה"ראש" נכלל החיות של כל איברי הגוף והוא המנהיג את כל הגוף, עד"ז צ"ל בנוגע ל"ראש השנה" – שבכל ימות השנה צ"ל ניכר שזוהי שנה של מי שהמליך הקב"ה עליו על כל העולם כולו. והנה בהפטורה של יום (א' ד) דר"ה מסופר אודות חנה, שלא קיבלה את טענת אלקנה "למה תבכי". הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים, אלא המשיכה ותבעה "ונתת זרע לי זרע אנשים", עד שהיא פעלה זאת וכו'. והוראה: ישנה שיטה ש"אנכי טוב לך מעשרה בנים" – הוא דואג לעצמו ולאשתו, אבל בנוגע לבנים – סומך על הקב"ה... הנה "טענה" זו לא קיבלה חנה כלל, ו(אפי' לא "התווכחה" עמו, אלא) המשיכה לבכות וכו', ובסוף הצליחה וילדה שבעה בנים, עד שמשמאל בנה התחילה גאולת כלל ישראל (משיחת דוד מלך המשיח) ! וזהו הלימוד אלינו: טובתם האישית של ההורים היא לדאוג לכל לראש לילדיהם! [המשך יבוא]

משיחתו' תשרי ה'תשל"א (#2853)

[המשך] הוראה זו מתפלת חנה (שממנה למדים כו"כ דינים בנוגע לתפלת כאו"א) חשובה במיוחד בזמננו: כאשר א' בא וטוען מדוע צריכים למס"נ לקרב את ה"היפי" ליהדות, בה בשעה שהוא יכול לשבת וללמוד תורה בעצמו ועם תלמידי הישיבה ? ! – הלא אנכי טוב לך מעשרה בנים, הוא הרי עולה לרגל ורואה אלקות במוחש ! אומרת חנה (ואלקנה מסכים לדבר) – לא ! צריכים "עשרה בנים" ! (ואם צריכים – דוחים את ה"פעלי" לרגל" עד שדואגים לילדים, ו) שגם אצלם יהי "וישב שם (במשכן ה') עד עולם" ! וכמ"ש "אתם נצבים וגו'" – שעל ה"ראשיכם שבטיכם" לדאוג ל"נצבים בלכם וגו'" – לא רק את המובחרים בעם, אלא כל ה"עשרה" סוגים עד "חוטב עציך ושואב ממיך" ! וזוהי א' ההחלטות שצ"ל בתחלת השנה, ובדאי נותן הקב"ה לכאו"א את הכחות הדרושים שיוכלו לקיימה בפועל.

משיחתו' תשרי ה'תשל"א (#2854)

מסופר בהפטורה של ר"ה שחנה הביאה את בנה שמואל למשכן ה' כ"אשר גמלתו" – בן שנתיים ! וזוהי הוראה/מענה לאלו הטוענים מדוע צריכים כבר מגיל הרך להסביר לילד יהודי שהוא שונה מילדי אוה"ע, הרי זה מזיק לילד... מוטב לחכות עד (לפני) הבר/בת מצווה שמתחייבים אז במצוות ? ! מספרת ההפטורה – לא זו הדרך ! אם לא מתחילים בזה כבר בגיל הרך – ה"ז היפך טבע הי"ד ש"לא רוצה ולא יכול להיות נפרד מאלקות", ומקילים עליו כאשר מלכתחילה מעמידים אותו על הדרך שהוא בנו של הקב"ה, ו"אתה בחרתנו מכל העמים וכו'". והרי זהו דין בהל' ת"ת: "משהתינוק מתחיל לדבר – אביו מלמדו תורה" ! והיום כבר גילו הרופאים שרושם על ילד אפי' בגיל שנתיים וכו' פועל עליו עד סוף ימיו ! ! והקב"ה נותן שיהי' "בני חיי ומוזני – רוויחי", ובסדר הזה – כטבע ההורים, שרק כאשר יש "בני רוויחי" – אז ה"חיי" הוא חיים, וה"מוזני" – מוזני וכו'.

ב' חלקים משיחתו' תשרי ה'תשל"א (#2855)

חנוכה קשור עם י"ט כסלו, כי בחנוכה חזר אדה"ז לביתו לאחר שחרורו – "חזר לבוריו". וי"ל דאז בירך הגומל. "חנוכה" הוא מלשון חינוך, שאז חינוכו את המקדש, ועד"ז בנוגע לחינוך ילדי ישראל שכאו"א מהם נק' "היכל ה'". ענין החינוך – שהמחונך לא יהי' "פרא אדם" אלא "אדם" – צ"ל הן שיהיו לו את ה"ידיעות" שצריכים, והן שיהיו לו מדות טובות. אלא שאם יש לו השפעה שלילית מבחוץ בענין ה"ידיעות", צריך המחנך לשים דגש מיוחד על ענין הידיעות, ואם ההשפעה שלילית מבחוץ היא בענין המדות, כמו בימינו – צריך המחנך לשים דגש מיוחד על ענין המדות. והדרך לתקן את ענין המדות אינו ע"י תוספת ידיעות, שהרי יכול להיות "חכמים הם [אבל] להרע", אלא דרך ה"ישן" והבדוק –

דרך התורה, שהקים "עם אחד" בארץ, שהם מאוחדים ביניהם למרות החילוקי דעות, ובהאחדות והאחווה שביניהם עברו את כל הקשיים והרדיפות שב"ארץ".

ב' חלקים משיחת י"ט כסלו ה'תשל"א (#2857)

א' ההחלטות שהתקבלו לאחרונה בא' האסיפות של מאות מבני היתה, שכל ה"רעש" של הבני-נוער באופן ש"בת קמה באמה וכלה בחמותה", ו"נערים פני זקנים ילבינו" – ה"ז ענין חיובי, וזהו ה"עולם חדש" של צדק ויושר וכו'...! ועד כדי כך, שבמקום התיקון הפשוט לטענה הצודקת של הנוער – היתכן שלא חינכו אותם כראוי (או שלא שלחו אותם בכלל למוסד חינוך ראוי, ואפי' אלו שכן שלחו – ראו הילדים בבית שזהו רק מפני שמוכרחים ללמוד יהדות וכו' אבל להיות "אדם השלם" תלוי רק עם סכום הדולרים בבנק...) – להוסיף בחינוך המתאים, נותנים להם "יישר כח" ומחליטים שיש להניחם לעצמם, שהם יהיו המחנכים והעומדים בראש!... הרי מפורש בתורה "חושך שבטו שונא בנו ואוהבו שוחרו מוסר" (ובאמת הנוער רוצה לשמוע את ה"מוסר", אבל ממי שמתנהג בחייו כשלמה המלך ולא רק כשמחזיק את ה"שבט"... [המשך יבוא]

ב' חלקים משיחת י"ט כסלו ה'תשל"א (#2859)

[המשך] תגובת מורי-דרך רוחניים לטענת הנוער על העדר חינוך המתאים היתה צריכה להיות – "אשמנו בגדנו", ומכאן ולהבא יעשו כל התלוי בהם למלא את חובתם בחינוך המתאים. במקום זה מחליטים [באסיפה הנ"ל] ואומרים להבני-נוער שמכאן ולהבא "איש כל הישר בעיניו יעשה"! ושהם בעצמם יהיו המורים! [אם התלמידים רוצים מורים כאלו – נו..., אבל אסור להכניס בהם המחשבה שזהו הדרך להיות מה שיהודי/בן אדם צ"ל]. והפלא והכאב הוא – שאין פוצה פה ומצפצף!! ה"לימוד זכות" הוא שכל ההחלטות נשארים על הנייר... אבל הצרה היא שעבור אלו שמחפשים קולות והיתרים, פרצו בזה לגמרי את (מה שנשאר מ)החומה שבין ישראל לעמים ובין אור וחושך, במקום להתנהג כמו רב שכאשר בא לבבל ו"בקעה מצא – גדר בה גדר". מי שיש לו בטחון בהקב"ה – יש לו בטחון בישראל^א, ולא מפחד לומר בגלוי גם היום שמה שהקב"ה אמר פעם – זהו מה שאומר עכשיו, וזהו הדרך להגיע לחיים מאושרים בגור".

משיחת י"ט כסלו ה'תשל"א (#2860)

איתא במדרש שמרדכי אסף כ"ב אלף תינוקות של בית רבן ולימדם תורה, וזהו מה שפעל הענין ד"בלילה ההוא נדדה שנת המלך – מלכו של עולם" וכו', שזהו עיקרו ותקפו של נס. היינו, אף שמרדכי ה' חבר (וראש) הסנהדרין, ו"ישב בשער המלך" של אחשורוש שהי' "מושף בכיפה" – בכל העולם, ובאותו הזמן במיוחד ה' חשוב מאוד "עסקנותו הציבורית", ובכל זאת התיישב בעצמו ללמוד תורה עם תינוקות! וזהו מה שהביא הצלחה בעסקנותו הציבורית – בהשתדלותו עם אסתר, וע"י – עם אחשורוש וכו'. וההוראה: כאשר טוען מדוע תובעים ממנו שיעזיז ללמד תורה לתינוקות, ה"ז יכול לעשות גם ה"שמש" שלו... אומרים לו: לא! כל זמן שיש מי שאין לו מלמד, הנה אפי' אם אתה "ראש הסנהדרין" והוא "תינוק" – התיישב ולמד אותו תורה! וכמ"ש פעמיים בק"ש (התוכן ד) "ושננתם לבניך – אלו התלמידים". וגודל ההשתדלות בזה חשוב במיוחד בדורנו שישנם רוחות המנשבות בחוץ המנסים "לחטוף" כל ילד, ואם ח"ו ידחו זאת אפי' לכמה רגעים עלול שזה כבר יהי' מאוחר מידי ח"ו!

משיחת פורים ה'תשל"ב (#2048)

לכל דור ולכל תקופה יש תפקיד מיוחד. וכאשר התפקיד הזה הוא בעל חשיבות גדולה – ישנם סימנים ברורים מהו התפקיד, כמו כאשר "דופקים לו על הדלת" ותובעים זאת

ממנו. בתקופתנו רואים זאת בענין החינוך: פעם יכלו להסתפק איפה להשקיע כספי ציבור, אבל היום ברור שיש להשקיע בענין החינוך, שכן בני-הנוער באים מעצמם ורועשים מדוע לא משקיעים בחינוך שלהם! אלא שמכיון שהם קודם החינוך, ולכן התביעה שלהם אינה ברורה – שרוצים חינוך ליהדות, אבל "ניבא ולא ידע מה ניבא" – הם באים ודופקים בדלתות ואומרים שגם לאחר כל מה שנתנו להם ע"ע מרגישים הם "ריק" ללא שום תוכן, ותובעים שיכניסו להם תוכן בחייהם! וא"כ, צ"ל ברור לכל איש ישר הולך שרק התורה שניתנה לבנ"י לפני אלפי שנה היא המכניסה תוכן ואושר בחיים. ובכך זוהי מצוה וחוב קדוש לתת זאת לילדי ישראל, ובמיוחד – ע"י שמראים להם דוגמא חי'. (והיום העבודה קלה יותר, ואין צורך מס'נ לזה כמו כ"ק מו"ח אדמו"ר בזמנו).

ב' חלקים משיחת יו"ד שבט ה'תשל"ג (#3020)

הטעם על ההפטורה [ביום א' ד]ר"ה הוא כי בר"ה נפקדה חנה. אבל מובן שיש בזה גם הוראה עיקרית לזמננו, ולכל השנה. בהפטורה מסופר אודות גודל ההפלאה באופן העלי' לרגל לשילה של בעלה אלקנה ובני-בתו, אבל כאשר נולד שמואל סירבה חנה להצטרף לאלקנה בעלה בעלייתו לרגל כדי לישאר בבית עם שמואל "עד יגמל הנער" ורק אז תבוא אתו לשילה. מובן שחנה, שהיתה בעצמה נביאה, הבינה את גודל הענין של עלי' לרגל ש"כשם שבא לראות כך בא לראות" וכו' בכלל ושל בעלה בפרט, ולאידך – היתה יכולה לקחת את שמואל אִתָּה ולדאוג שיהיו לה משרתים ומניקות שהנסיעה לא תזיק לילד וכו', או להשאיר את שמואל בבית עם "בייבי-סיטער"... מספרת ההפטורה: לא! חנה ויתרה על העלי' לשילה שנתיים כדי לישאר בעצמה בבית עם בנה ולגדל אותו בצורה הטובה ביותר! ואִלקנה הסכים לדעתה וזה נכתב בתורה! ועי"ז דוקא זכתה להביא את שמואל לשילה אחרי השנתיים ולומר "אל הנער הזה התפללתי"! [המשך יבוא]

משיחת וא"ו תשרי ה'תשל"ד (#3053)

[המשך] וההוראה: ישנם הטועים לומר ששויון הנשים לגברים בעבודה וכד' היא טובתן. מספרת התורה שההיפך הוא הנכון: ה' העניק לנשים דבר שהוא נעלה יותר מהעלי' לרגל "לראות את פני הוי' אִלקיך" – להיות "עקרת הבית". האשה היא זו שנשארת בבית ודואגת שיהי' מיוסד על יסודי התומ"צ, ובפרט – בנוגע לחינוך הילדים. וכמדובר כמ"פ שהיסוד של עם ישראל הוא "למשפחותיהם" – שתא המשפחה בנוי כפי רצונו ית' – שהבעל עושה תפקידו והאשה תפקידה, ותפקיד האשה אינו פחות חשוב – ואולי אפי' חשוב יותר – מתפקיד הבעל! ורואים ר"ל את הקרע בין בני-הבית שנגרם כתוצאה מטעות הנ"ל. כואב לראות אנשים שכל ענינם הוא לנתק הנשים מתפקידן העיקרי ולמנותן כ"גבאי" בביהכנ"ס, לצרפן למנין וכו' – זה לא רק היפך ההלכה, אלא גם פוגע בקיום עם ישראל! והעיקר הוא הצד הטוב – נשי ובנות ישראל צריכות לדעת שעיקר שליחותן ושלימותן האמיתית היא להיות "עקרת הבית", ועי"ז באים אח"כ עם הילדים לשילה ואומרים "אל הנער הזה התפללתי"!

משיחת וא"ו תשרי ה'תשל"ד (#3054)

הוראה עיקרית ממ"ש במדרש שהתינוקות, אִתָּם למד מרדכי, אמרו לו "אתך אנו" לחיים ולְהיפך: העולם חושב שמטרת בית-ספר היא ללמד חכמות – חכמות סתם בבית-ספר סתם, וחכמות התורה בבית ספר דתי, אבל לא לשפר את ההנהגה ומדות, והילד יכול לצאת מבית-ספר באותן מדות בהן הוא נולד ונכנס לבית-ספר – "פרא אדם יולד"! (ואע"פ שבנוגע לתורה ישנה ההבטחה ש"המאור שבה מחזירו למוטב" – אבל זה יכול לקחת משך זמן). וזוהי טעות! אדרבה – מטרת ביי"ס היא לחנך לַמדות טובות, אהבת ויראת ה' –

לצעוק "אתך אנו" לחיים ולחיפך! ו"אם אין יראה - אין חכמה"! וא"ז צריך המנהל לדעת: לא משנה איזה מקצוע מלמדים - המטרה וההדגשה בכל צ"ל יראת ה' והנהגה ע"פ תורה! זוהי הצרה הגדולה ב"קא"לעדש" - שם תובעים רק ידיעת החומר הנלמד ולא הנהגה טובה! והיום, יש להדגיש זאת גם בנוגע לישיבות: בתקופתנו, כאשר ההנהגה בבית אינה כדרוש והילד לא מקבל שם יראת-שמים, אין ברירה אלא לשלוח את הילד לישיבה וכיו"ב שמיוסדת על יראת שמים!

ב' חלקים משיחת פורים ה'תשל"ה (#1183)

[המשך] כוונת הדיבורים אינה שהמלמד צ"ל יר"ש - מאי קמ"ל?!, אלא שהתלמיד צריך להרגיש שה"קמין א' א"ש" שלומד, זהו אותו "קמץ א' א"ש" של "אנכי ה' וגו'! ובמילא, יודע המלמד, שב"אליף" זה נכלל, ונוטע בילד, כל התורה כולה! ואם המלמד טוען שבזמנו לא ראה ששימו בשיבה את הדגש על יר"ש - הרי בזמנו היו בבחי' "בריאים", משא"כ בזמננו ר"ל, הנה כל ר"י או ר"מ וכיו"ב ה"ה בבחי' "רופא נשמות עמו ישראל"! ואסור לתת לילד בגיל 15-18 שנה לתעות לבד בחושך של זמננו! וראשית הכל יש להעמידו בקרן אורה שידע שהוא בנו של הקב"ה שמסתכל על הנהגתו! ולכן לומד אתו גם תורה. ולימוד התורה הוא כדי שיהי' "כופר בעבודה זרה" (ועש"ז נק' "יהודים", כמ"ש במגילה). וענין זה צריך המדריך להחדיר לילד כבר בגיל קטן כאשר רק הולך ל"גן" ומשחק ולומד א"ב - שיסוד הכל הוא "אנכי ה' אלקיך"! ועאכו"כ כאשר הילד מתבגר ונהי' בר/בת מצוה וכו'. וזהו הלימוד מימי הפורים - מרדכי, ראש הסנהדרין, התעסק בעצמו בזה! וזה ביטל ומבטל את כל הגזירות.

משיחת פורים ה'תשל"ה (#2266)

המלך הוא החיות של כל המדינה, ולכן שלימות המלוכה הוא כאשר מקבלים את המלכות ברצון, "תמליכוני עליכם", שהזמן לזה הוא ר"ה. ומכיון אשר ח"י אלול הוא הרי ההשלמה של חודש תשרי ור"ה של שנה שעברה וחודש ההכנה לר"ה הבעל"ט, ואנו גם נמצאים בתקופה בלתי רגילה וכו' - יש לעורר ע"ד ההשתדלות להכין את ה"מדינה", כל העולם כולו, שיהי' "ומלכותו ברצון קיבלו עליהם". וזה מתחיל מילדים הקטנים, "הבל שאין בו חטא", וכמדובר בארוכה גדול ההכרח לעשות מעל הכחות שכל ילד יהודי יקבל בפועל חינוך עפ"י התורה, ויש לנצל את הימים מח"י אלול עד ראש השנה שלא יהי' ילד יהודי א' שלא ידברו עם הוריו וכד' שיקבל חינוך הכשר. ובפשטות: הנקודה, המטרה והתבטאות של כל ההתוועדות היא - לעזעזע את כל הנמצאים כאן והשומעים את הדברים ללכת לחפש אולי יש עוד ילדה/שעדיין לא הולך/ת למוסד חינוך עפ"י תורה ולתקן את הדבר.

משיחת ח"י אלול ה'תשל"ה (#3094)

איתא בשל"ה ש"הנשים מצוות על תוכחת בניהם כמו האב, ויותר מהם, מטעם שהם פנויות ומצויות יותר בבית כו' האב טרוד וכו'" (ואדנ"ע מביאו ב"חנך לנער"). ולכאור' ה"ז פס"ד בשו"ע שחינוך מוטל על האב? ! וי"ל עפ"י מה שמצינו עד"ז גם בנוגע ללימוד התורה של הנשים, דאע"פ שהדין הוא שנשים פטורות מתלמוד תורה, מ"מ נפסק בשו"ע אדה"ז שהן מברכות ברכת התורה כל בוקר, וכך נוהגות בפועל, דמכיון הן מצוות על מל"ת, ועל כמה מ"ע, ה"ה מחוייבות ללמוד דינים אלו. והנה, מזה שהן מברכות ע"ז אע"פ שאין מברכים על מכשירי מצוה, מוכח, דאע"פ שאינן מחוייבות בלימוד התורה מצ"ע, אבל מצד ההכרח ללמוד דינים אלו כהכנה למצוה, ה"ה מתחייבות בזה בתוקף כ"כ עד שזה נכלל בגדר מצות תלמוד תורה! ועד"ז בנוגע לחינוך: אע"פ שמצות חינוך מצ"ע

מוטל על האב, הנה כאשר האב נהי' טרוד והחינוך תלוי בפועל על האם, ה"ז נכנס בגדר מצות חינוך!

ב' חלקים משיחת ו' תשרי ה'תשל"ו (#2494)

1) גם עבודת התשובה יכול וצריך להיות מתוך שמחה. ואדרבה – אם בעת קיום כל מצוה צ"ל בשמחה, ועד באופן ד"מפוז ומכרכר" (כפס"ד הרמב"ם בסוף הל' לולב), הרי עאכ"כ בנוגע למצות תשובה שהיא למע' מכל המצוות, שלכן ביכולתה למלא את החסרון של כל המצוות, עד ש"במקום שבעלי תשובה עומדין אין צדיקים גמורים יכולים לעמוד". ועוד, מכיון שעליו לפרוץ את הגדרים וההרגלים השליליים שעד עתה, הרי הוא צריך עוד יותר את ענין השמחה ש"פורץ גדר". 2) כרגיל בהתוועדות כזו שמנדבים ל"קרן חנה" שעוזר לבנות ישראל לקבל חינוך כשר וקדוש עד שבמשך הזמן ה"ה נעשות "עקרת הבית" וכו'. למנדב לקרן זה יש חלק בכל הפירות ופירי-פירות ש"יגדלו" מה"גרעין" של פרוטות אלו שמנדב. ובזכות זה ישפיע לו גם הקב"ה – "מדה כנגד מדה" – את הברכה ו"בסבר פנים יפות" וכו'.

ג' חלקים משיחת וא"ו תשרי ה'תשל"ו (#3125)

כללות הענין דספיה"ע, דענינו בפשטות הוא הכנה למתן תורה, הוא בדוגמת ענין החינוך – שמחנכים את הילד ומכנינים אותו לזמן שיהי' מחוייב במצוות. וי"ל שהנתינת כח ע"ז ה' ברח"י ניסן, יום השמיני למילואים, שבו נשלם חינוך אהרן ובניו לעבודת המשכן. וזה בא בהמשך להמדובר כמ"פ במשך חודש ניסן אודות גודל והכרח ענין החינוך. וזהו תוכן הענין דכל המבצעים – מבצע תורה, תפילין, מזוזה, צדקה, בית מלא ספרים, נש"ק, כשרות וטהרת-המשפחה – להסביר ולחנך עוד יהודים לקיים המצוות. וכן לחנך א"ע בענינים אלו, כי גם מי שהוא במעמד ומצב נעלה ביותר צריך לחנך א"ע להעלות בקודש. והיינו, שבכל אחד יש את ענין ה"מחנך" ואת ענין ה"מחונך". והמעשה הוא העיקר: להשתדל שכל יהודי שהוא קטן בשנים או בידיעות שיקבל חינוך יהודי מתאים, ובענין שהזמ"ג, ימי הקיץ – לרשום ילדי ישראל במחנה-קיץ מתאים, וגם להוסיף בחינוכם של אלו שהם כבר "מחונכים", כנ"ל.

משיחת יום ה' דפ' קדושים, אור לאדר"ח אייר ה'תשל"ו (#1815)

1. הצעה ובקשה כפולה להנהלת המוסדות של בתי-ספר או מחנות קיץ וכו"ב: לקבל לפחות "מעשר" ממספר התלמידים ללא תשלום. וכך יתקבלו גם ילדים כאלו שהוריהם לא היו מכניסים אותם למוסדות אלו בגלל הכושה מלהיעזר באחרים וכו'. (אבל אין הכוונה בזה לשחרר את ההורים מה"חוב קדוש" שלהם לחנך את הילדים באופן הטוב ביותר, ובפרט עפ"מ"ש בגמ' "כל מזונותיו של אדם קצובים לו מר"ה ועד יוהכ"פ חוץ מהוצאות .. בניו לתלמוד תורה שאם פחת פוחתין לו ואם הוסיף מוסיפין לו). 2. לפטר מלמדים רק בגלל דוחק בכסף – מופרך לגמרי! הנהלות המוסדות צריכים לדעת שמטרת המוסד הוא חינוך ילדיו ש"ה ע"י שלוחיו – המלמדים! וב"ע ענין ה"מנהל" הוא לדאוג לפרנסת המלמד כדי שיוכל ללמד בראש שקט וכו'. לא קשה לגייס כספים בניו-יארק... צריך רק ללכת ולדבר בדברים היוצאים מן הלב וכו'. אבל גם אז – לא להשתמש בכסף שנאסף לענינים חיצוניים ואת המלמדים לפטר, אשר כתוצאה מזה נפגע החינוך ש"ה התלמידים להיות יראי-שמים – תכלית המוסד!

ב' חלקים מהתוועדות ב' אייר ה'תשל"ו (#2823)

עה"פ "משכני אחרין נרוצה הביאני המלך חדריו" אחז"ל ש"משכני" קאי על יצי"מ, שבא מלמעלה, וזה פעל ה"אחרין נרוצה" – שהלכו בעצמם עד שהגיעו ל"הביאני המלך

חדריו" בשעת מ"ת. וכמו בענין החינוך, שלפני שהילד נכנס ל"חדר" עושים פעולות שירצה ללכת – נותנים לו מיני מתיקה וכיו"ב, ו"מתוך שלא לשמה בא לשמה", הנה מזה מובן גם למעלה [אילו זכינו היו רואים את ההנהגה למעלה ולדעת מזה איך צ"ל ההנהגה למטה, וכידוע התגובה של כ"ק אדנ"ע כאשר ראה גודל ההתפעלות של אחיו הרז"א נ"ע כאשר שמע על גילוי נפלא של הרופאים וכו' – שאי"ז חידוש, זה מובא במאמר של כ"ק אדהאמ"צ!] – שלפני מ"ת, כאשר ה' "מחנך" את בניו ה"קטנים" ומכין אותם למ"ת, עליו "לוותר" להם ולהסיר מהם כל הענינים המבלבלים. וככל שיקדים לעשות זאת, כך יקדימו להתחיל ללמוד תורה – באופן של הכנה, עד שיזכו ל"הביאני המלך חדריו" – ללמוד תורה עם ה"מלך" עצמו. [המשך יבוא]

ב' חלקים משיחת יום א' פ' אמו, ב' אייר, ת"ת שבת"ת ה'תשל"ו (#3157)

[המשך] אלא שצ"ל למטה פעולה שהיא "מעין" הפעולה שמצפים מלמעלה. וזהו מה ש"רועשים" לאחרונה לפעול בענין ה"חינוך" – ב"תקופתנו זו" בפרט – לפני ה"הביאני המלך חדריו" בזמן מ"ת, וב"תקופתנו זו" בכלל – רבת המהומות. ולכן, התקוה החזקה והבקשה הגדולה, בכל לשון של בקשה – שיחזקו ויגדילו, ב"רעש" הכי גדול, כל הענינים הקשורים עם "חינוך". לא רק עם גדולים אלא גם עם קטנים – חינוך כפשוטו, ש"משהתינוק מתחיל לדבר" צריך לומר אתו הפסוק "תורה צוה וגו'". וכדי להצליח בזה צריך להתחיל מיד בשנולד – שתולים לידו "שיר המעלות", מרדמים אותו עם השיר "תורה איז די בעסטע סחורה" וכיו"ב (ושההורים יידעו שזה לא רק כדי להרדים את התינוק... אלא זוהי פעולה של "חינוך" ש"גם כי יזקין לא יסור ממנה"!.) ולסיכום: מבקשים מכא"א, קטן או גדול, לעשות מה שיכולים "למשוך" אחרים לפעול בענין החינוך – לחנך את עצמם, ולהראות "דוגמא חי", ולחנך את אחרים.

משיחת יום א' פ' אמו, ב' אייר, ת"ת שבת"ת ה'תשל"ו (#3158)

סיכום: ההצעה בתור בקשה, ובקשה כפולה ומכופלת, לכל הנשמעים בקול – כאן ובכל קצוי תבל – לפעול בענין ה"חינוך". ואלו שרוצים לעשות זאת על דעת עצמם – בשמחה, אנו לא רוצים "זכויות יוצרים"... וכמאד"ל בנוגע למצות צדקה שהמאבד סלע ומצאה עני קיים מצוות צדקה (אף שלמאבד הי' כוונה הפכית – למצוא זאת בעצמו), עד"ז בעניננו: זה לא משנה סיבת הפעולות, העיקר – הפעולות בפועל בענין חינוך הכשר עם מספר הגדול ביותר של קטנים/ות, בשנים או בדיעות. זה הדבר הכי נכון, נחוץ ומוכרח בכלל ובפרט בימים אלו עפ"י מ"ש "מפי עוללים ויונקים יסדת עוז להשבית אויב ומתנקם". ולעשות את ההכנות למחנות-הקיץ בהם נמצאים הילדים כל המעט-לעת, ואפי' "מחנה יומי" – הרי הילד לפחות לא נמצא בבית-ספר בו לומדים לימודי חול, ואם רק רוצים אפשר לפעול שהילדים יהיו חדורים שם כל הזמן עם עניני תומ"צ יראת ואהבת ה'.

משיחת יום א' פ' אמו, ב' אייר, ת"ת שבת"ת ה'תשל"ו (#3160)

תקופת ספיה"ע מקשרת חגה"פ עם חגה"ש, זמן מ"ת. ומזה מובן שיש צד השווה בין ב' החגים ובהמ"ט ימים של ספיה"ע מתחזקים בנקודה כללית זו. א' הדברים שמודגשים הן בחה"פ והן בחה"ש הוא הדגש על חינוך הילדים. חגה"פ: כליל הסדר עושים פעולות מיוחדות "שלא יישנו התינוקות", ומדגשים "כנגד ארבעה בנים דברה תורה": על ההורים להתמסר הן עם ה"בן חכם" שכבר יודע הרבה ולא צריך השתדלות מיוחדת – כדי לעודדו להוסיף עוד, והן עם ה"שאינו יודע לשאול" ולא להתיימש ממנו ח"ו. וזה בא לאחרי אמירת ההקדמה הכללית "כנגד ארבעה בנים דברי תורה" כדי להדגיש, שהחילוק ביניהם

הוא רק בסגנון הדיבור ולא בנוגע ל"שיבה ליד השולחן" – כמות החום, הלבניות וההשתדלות בחינוכם [המשך יבוא].

משיחת יום א' פ' במדבר, כ"ג אייר ה'תשל"ו, לנשי ובנות חב"ד תחינה (#3163)

[המשך] הדגש על חינוך ילדים בחגה"ש: לפני נתינת התורה, "חמדה גנוזה", לבני" ביקש ה' מהם "ערכות" שייקרו את התורה, והוא קיבל רק את הערכות של "בנינו עורכים אותנו", שיחנכו את הילדים לייקר את התורה. וענין זה מתחדש בכל שנה בחגה"ש. נקודה זו, הדגש על חינוך ילדים, מקשרת את חגה"פ עם חגה"ש, ובימי הספירה אלו מחנך כל יהודי א"ע "להתקרב" יותר ל"הר סיני" ע"י מחשבה דבור או מעשה טוב. בענין החינוך מודגש חלקן של נשי ישראל, ה"עקרת הבית", שהן מצליחות בזה יותר, ובפרט של ילדים קטנים. ובזה מובן חלקן המיוחד במה שדובר כמ"פ ששנה זו תהי' "שנת החינוך" – להתאמץ במיוחד, בחיות ובחוזק שכל ילד יהודי יקבל חינוך תורני – לא רק ללמוד תורה אלא להתנהג בהתאם כל היום "בשבתך בביתך גו' ובקומך" [המשך יבוא].

משיחת יום א' פ' במדבר, כ"ג אייר ה'תשל"ו, לנשי ובנות חב"ד תחינה (#3164)

בזה גופא מתווספת הוראה נפלאה בנוגע לכח העצום של נשי ישראל (ומובן שעליהן לנצל). ימי הספירה קשורים עם רבי עקיבא, ובקשר שלו עם תלמידים – וכמו שאחז"ל שבוים ל"ג בעומר התחיל להעמיד תלמידים גדולים כאלו שבנו את העולם מחדש, שהי' עד אז "עולם שמש", לעשות דירה לו ית'. ומזה מובן גם גדלותו של ר"ע עצמו שהעמיד תלמידים כאלו. בנוסף למ"ש בספרים שר"ע בזמנו הי' כמו משה רבינו בזמנו (שלכן היו שניהם רועה צאן), ובקבלה איתא ש"עקיבא" אותיות "יעקב" כי הוא הי' בדורו כמו יעקב בדורו שהעמיד את י"ב השבטים וכו'. הנה איתא בגמ' שר"ע אמר לתלמידיו "שלי ושלכם שלי הוא" – שלאשתו יש חלק עקרי בכל זה! וההוראה: הנהגת הבעל – "שלי" – וחינוך הילדים והתלמידים, "שלכם" – תלוי בהנהגתו, החום, יראת-שמים והיהדות של האבא (והאחיות, שמתכוננות להיות אבא) – "שלי" !

משיחת יום א' פ' במדבר, כ"ג אייר ה'תשל"ו, לנשי ובנות חב"ד תחינה (#3165)

הוראה ממ"ש [בשישי דפ' שלח] "ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה . . . לה" עפ"מ ש"בספרים ש"עריסותיכם" הוא מלשון "עריסה" – מטה: התחלת היום – מיד כשקם (משינתו) ממטו – צ"ל עם "תרימו תרומה" – אמירת מודה אני לפניך, ועי"ז הוא מפרישו לה'. ועוד: "תרימו" מלשון הרמה – הוא מרימו ומעלהו לה'. ובתוכן זה יש גם להתחיל כללות ימי החינוך של ילד. ובשמתחילים כך – מתעלה כל ימי חייו ואת העולם שמסביבו לה'. ובדרך זו יש להדריך את ילדי המחנות-קין – לא לפרוש מעניני העולם כמו אכילה ושתי' ומשחקים וכו', אלא "תרימו תרומה" – להעלות אותם לה'; הנני פונה עוה"פ לכאור"א שיעשה כל התלוי בו להשפיע על ילדי ישראל שישננו את הי"ב פסוקים ומאמרי חז"ל.

משיחת יום ה' פ' שלח, כ"ו סיון ה'תשל"ו ל"מסיימות" ול"מדריכות" (#301)

אף שמצד חוקי המדינה ישנו מצב המבדיל שילדים צריכים ללמוד לימודי חול כל יום, אבל אין הכרח כלל שכמות ואיכות הלימוד יהי' כ"כ כפי שהוא היום אפי' בבתי-ספר בהנהלת יראי שמים! ובדואי שהתחלת היום לא צ"ל בלימודי חול! בהשתדלות קטנה אבל בשימת-לב הראוי, ניתן לפעול, גם במסגרת החוק, להוסיף שלא בערך בכמות ואיכות הזמן של לימודי הקודש, הן של הבנים והן של הבנות, ושזה יהי' "ראשית עריסותיכם", ולא צריכים לזה מס'. ובמכ"ש וק"ו: אם במצב שמלוכה אדירה נלחמה נגד חינוך הכשר, עמד כ"ק מו"ח אדמו"ר במס"ג לייסד חדרים לילדים, ולא התיימש מאף

יהודי במרחבי רוסיא, והצליח בזה, [וניתן למצוא היום בכ"מ נכדים של אלו שהיו אז ברוסיא, והולכים בדרך התומ"צ רק בזכות איזה קשר שהי' לסכם וכיו"ב עם א' משלוחי כ"ק מו"ח אדמו"ר אז!], עאכ"כ שצריכים להשתדל בזה היום שאין סכנות בדבר וכו'.

משיחת י' שבט ה'תשל"ז (#2535)

ההתעוררות בקשר לחג הגאולה י"ב תמוז צריכה לבוא לידי מעשה בפועל (ובזריזות, כי כ"ב רגע של יהודי שאינו מנוצל בראוי ה"ז "אבידה שאינה חוזרת"). ואע"פ שצ"ל "מעשה בפועל" של כ"ב עיני תומ"צ, הנה מובן מהמכתב של בעל הגאולה בעצמו בקשר להתעוררות שצ"ל בחג הגאולה – שההתחלה צ"ל בענין החינוך, ושל ילדים קטנים. וכידוע שהמאסר בא בעיקר בגלל פעולתו בזה, וכמו שמדגיש במאמרו הידוע שאמר בפורים קטן בשנת המאסר [ה'תרפ"ז] הענין ד"מפי עו"ללים ויונקים יסדת עז"ו ו"אין עז אלא תורה", וזה הי' גם עיקר פעולתו במדינה זו, שעיי"ז דוקא נפעל הענין "להשבית אויב ומתנקם". ולכן, בנוסף להחלטה בלתי בנוגע לביסוס והפצת בלתי התומ"צ, צ"ל גם פעולות ממשיות מתחיל בענין החינוך של "עו"ללים ויונקים". שזה נעשה היסוד שעליו הילד "נכנה" וגודל עד שנעשה "אילן נושא פירות", ומשפיע גם על הוריו והסביבה.

משיחת י"ב תמוז ה'תשל"ז (#3198)

בהל' תלמוד תורה כותב אדה"צ מ"ע מן התורה ללמד את בנו הקטן . . שנאמר ולמדתם אותם את בניכם לדבר בם" [כמ"ש בשישי דפ' עקב], ומפסוק זה לומדים שאפי' כשקטן רק מתחיל לדבר ישנו כבר החיוב ללמדו תורה (אבל מהפסוק "ושננתם לבניך" שבפרשה הראשונה של ק"ש אא"פ להכריח א"ז ואדרבה וכו'), ובאופן הנלמד מפסוק שבא בהמשך לפסוק זה – "בשבתך בביתך וגו'": לא מספיק לחשוב אודות חינוך הילדים בכ"ל, אלא הן "בשבתך בביתך", והן "בשבתך בדרך" – כשהולך בדרך הפרטי – עליו לחשוב אודות "ולמדתם אותם את בניכם" ! וכן "בשבתך" – ההכנה וההליכה לשינה צ"ל עם מחשבה זו, "ובקומך" – זו גם צ"ל מחשבתו הראשונה מיד בקומו משינתו (ביחד עם אמירת מודה אני) ! ועוד.

ב' חלקים מהתועדות יום ה', פ' עקב, כ"ף מנחם-אב ה'תשל"ז (#370)

צריך להסביר לילדי ישראל באותיות ש"הם את היוקר בלימוד התורה ש"הם: (1) כ"ק מו"ח אדמו"ר העמיד בסכנה את כל עבודתו עם המבוגרים העיקר כדי לייסד חדרים ותלמודי-תורה לילדי ישראל! (2) מפורש בקרא "מפי עו"ללים ויונקים יסדת עז"ו . . להשבית אויב ומתנקם". ונוסף לזה יש את מה שקשור עם ימים אלו, "שבעה דנחמתא", מ"ש בגמ' [שבת קיט:] ש"לא חרבה ירושלים אלא בשביל שבטלו בה תשב"ר" ! ובהמשך הגמ' שם "אין מבטלין תשב"ר אפי' לבנין בית המקדש" ! שבזה ישנן ב' נקודות שיש להסביר לילדים לפי ערכם: (1) כל המציאות של ג' השבועות ותשעת הימים וכו' בא רק בגלל שתשב"ר לא למדו כמו שצריך ! (אלא שזה לא הי' באשמתם). (2) בנוגע לבנין ביהמ"ק הג' שייבנה ע"י הקב"ה אין מקום לשאלה מלכתחילה מדוע שלא יבטלו מלימודם כדי להשתתף בבנייתו, ואדרבה – ככל שיוסיפו בלימוד התורה וקיום המצוות יזרזו עוד יותר את בנייתו !

א' השיחות דהתועדות כ"ף מנחם-אב ה'תשל"ז (#3202)

יחד עם כל ההחלטות טובות יש להתחיל מיד עם ענין של מעשה בפועל: א. שלכל ילד וילדה יהי' (1) סידור משלהם, ולכתוב על דף הראשון "לה' הארץ ומלואה" בצירוף שם היהודי של הילד/ילדה, והרי נוסף על ענין התפלה יש בסידור גם פסוקים מתורה. (2) קופת צדקה משלהם ושיכניסו בו מטבע בכל יום חול. ב. להחליט שהמחשבה, דבור ומעשה

הראשון של היום יהיו לה'. ג. שכל ילד ישפיע על לפחות עוד ילד א' להתחיל ללבוש טלית-קטן, וכל ילדה תשפיע על לפחות עוד ילדה א' להתחיל להדליק נש"ק ויר"ט. שזה יאיר את העולם, שיהי' "קץ שם לחושך" בגאולה ע"י משיח צדקנו, שתבוא מהר יותר ע"י שכא"א מכם יוסיפו בעניני יהדות. ושעוד בימים האחרונים של הגלות יהי' כתיבה וחתומה טובה לשנה טובה ומתוקה לכא"א מכם, ההורים וכל עם ישראל.

א' השיחות יום ג' פ' שופטים, ב' אלול, אחר תפלת מנחה, ה'תשל"ז - להילדים דמחנות קיץ יומיים שיחיו (#3203)

בענין ה"מצור על ירושלים" שהי' בעשרה בטבת ישנו חומר לגבי הענינים שהיו בי"ז בתמוז ותשעה באב, כי זו היתה ההתחלה לכל הענינים שבהמשך. וזו היתה האזהרה שיעשו תשובה כדי למנוע את ההמשך. וההוראה: יש לבטל את ה"מצור" על עניני ירא-שמים (ירושלים - יראה שלם). ואפי' אם ה"מצור" הוא על קלות שבקלות, איסור קל של ד"ס או ענין שנתחדש ע"י "תלמיד ותיק" - כי זוהי ההתחלה לתוצאות חמורות יותר ר"ל. ואפי' אם חושבים שע"י הוויתור על ענין הקל "ירויחו" מצוה גדולה יותר... וכמו בענין החינוך: ישנם החושבים שכדי להשפיע על הורים לשלוח את הילדים למוסדות כשרות, יש "להקל" ו"להתפשר" בנוגע הדיוק במצות מעשיות וכו'. יש לדעת שכאשר המחונך שומע מהמחנך בתחילת החינוך שאפשר "לוותר" על מצוה אחת כדי לקיים את השני, הנה "גם כי יזקין לא יסור ממנה" - מדרך הפשרות! ועוד: דרך זה גורם בסוף חוסר אימון של המחונך בהמחנך וכבר לא ירצה לשמוע ממנו כאשר ינסה להשפיע עליו לשנות את דרך הפשרות. וזהו הלימוד מעשרה בטבת: כבר בהתחלה יש לעמוד בכל התוקף שהמחונך יקבל ע"ע את כל מה שכתוב בתורת אמת ללא פשרות!

ב' חלקים משיחת אור ליום ג' פ' ויחי, עשרה בטבת, יהפך לשמחה - בחדרו הק' - ה'תשל"ח (#1766)

עיקר פעולות כ"ק מו"ח אדמו"ר - שתחילת נשיאותו היתה בב' ניסן (יום ההסתלקות אביו נ"ע שהוא הי' בנו יחידו), שקשור עם יום זה [י"א ניסן] בהיות כל הי"ב ימים הראשונים של החודש חטיבה אחת וכולם כלולים ביום הראשון (כמ"ש אדה"ז וכו') - הי' בשטח החינוך (גם) כפשוטו. שגם בזה הי' ה"ממשיך" של הנשיאים שלפניו, וכמסופר שאדה"ז ייסד כתות שקראם "חדרים" בהם למד עם תלמידיו, שכך נק' המקומות בהם מתחילים ללמוד תורה, שזה מדגיש שהגם שכדי להתקבל ל"חדרים" של אדה"ז היו צ"ל בקיאים בש"ס ופוסקים וכו' - הי' כל א' צריך להרגיש, שמכיון שהתורה היא בלי גבול ולמע' באין ערוך משכלו, ה"ה כאילו רק עכשיו נכנס ל"חדר". וכן התחלת פעולותיו של הבעש"ט לפני שהתגלה כ"בעל-שם-טוב" הי' עוזר בחינוך ילדי ישראל. ועד"ז עד לכ"ק מו"ח אדמו"ר שעיקר פעולתו ומס"נ שלו הי' בנוגע לחינוך קטנים מישראל.

משיחת י"א ניסן ה'תשל"ח (#3229)

היום [י"א ניסן] נקבע והוכרז כ"יום החינוך" בארצות הברית. פשוט שבנוגע לחינוך (בפרט) העיקר הוא מעשה בפועל, ולכן מובן שההתעוררות צריכה לבוא מיד במעשה בפועל (וכמ"ש "תיכף לתלמיד חכם ברכה" בקשר לחכמת התורה, ומשם נמשך גם בנוגע ל"אור בגויים"). ומזה שגם אה"ע מכירים גודל החשיבות בענין החינוך רואים שמתקרבים לימות המשיח ש"אז אהפך אל עמים שפה ברורה... לעבדו שכם אחד". והרי אפי' אם לא היו מוצאים בתורה ענין כזה, שקובעים יום א' בשנה להדגיש ענין מסויים, היו צריכים לקיימו מצד "דינא דמלכותא דינא", ועאכו"כ שכן גם מצינו בתורה וכו'. ויה"ר שינצלו ענין זה במילואו, וההצלחה תעורר תשוקה גדולה ונפלאה לפעול עוד יותר, בבחי'

"מי שיש לו מנה רוצה כפליים", ויראו את הפירות שעליהם יאמרו "ראו גידולים שגידלנו",
הן בנוגע לאוה"ע והן בנוגע לאלו שמחוייבים בחינוך עפ"י תורה – בני".

ב' חלקים משיחת י"א ניסן ה'תשל"ח (#3230)

זה שהגמ' מודיעה לפני אלפי שנה שבעקבתא דמשיחא "כל יום ויום מרובה קללתו
משל חבירו", אף שלכאו' "די' לצרה בשעתה", הוא – נוסף לזה שנכאשר יודעים מראש
שכך הוא הסדר לפני ביאת המשיח לא נופלים ביאוש וכו' ובמילאן זה עוזר ליהודי להיות
בשמחה, שזה נוגע לעצם קיומו, כי "אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני", שבכל מציאותו
הוא להיות עבד ה' [ועבודת ה' צ"ל בשמחה] – כי הידיעה שמיום ליום ניתוסף בהיפך
הברכה מכריח שאסור לעמוד כל הזמן באותו מעמד ומצב אלא יש להוסיף מיום ליום
בעניני ברכה, תומ"צ. וזה מתחיל מענין החינוך שיש לזה השפעה על כל החיים. וגם ענין
החינוך עצמו צ"ל כל ימי חייו, שהרי עד יומו האחרון עליו ללמוד כדי להתעלות מיום
ליום (כמו שהתורה מחנכת את האדם מיומו הראשון עד האחרון). ובכן: יש להוסיף
בשעות הלימוד והחינוך עפ"י תורה, מתחיל מהזמן ש"אביו מלמדו תורה" ועד"ו אמו,
ע"י שהילד מוקף בציורים של קדושה דוקא וכו'.

משיחת י"א ניסן ה'תשל"ח (#3231)

עיקר ענין החינוך אינו למסור ידיעות למחונך אלא שהלימוד יביא לידי מעשה בפועל.
שלזה לא מספיק השכל עצמו. שהרי "שכל" אומר רק מה אמת ומה אינו אמת, שאם יעשו
כך יהיו תוצאות כאלו וכיו"ב, אבל אינו אומר מה טוב ומה לא טוב, ואינו מחייב אותו מה
לעשות. שזהו מ"ש "חכמה יש בגויים תאמין" אבל לא "תורה" – "הוראה", שלזה צריך
דוקא כח עליון – הר סיני. ולכן חינוך אמיתי צ"ל מיוסד על הענין ד"יש בעל הבית לבירה
זו", שע"ז כולל החינוך לא רק ידיעות אלא גם הוראות איך להתנהג בפועל. וזה בא
בהמשך להתעוררות לאחרונה בענין החינוך כשהממשלה קבעה יום מיוחד בשנה נ"א
ניסן כ"יום החינוך", וזוהי ההצעה בהתוועדות זו, שבכל מדינה עיר ופלך יקבעו המוסדות
המתאימים יום בשנה או פעולה מיוחדת להדגיש את חשיבות ענין החינוך, ולפרסם הענין
באופן שזה יביא לכל אב ואם לשפר את החינוך של ילדיהם.

ב' חלקים משיחת יום ד' פ' עקב, כ"ף מנחם-אב ה'תשל"ח (#3239)

בנוסף על מה שדובר לפני כמה ימים לילדי מחנות-קיץ שכמובן הכוונה גם אליכן,
ידברו כעת מה ששייך במיוחד לישראל. ידועה תורת הבעש"ט שמכל דבר שרואים
או שומעים יש ללמוד הוראה בעבודת ה': א' ממשחקים העיקריים של ילדה קטנה – בזמן
שמכינים אותה שתדע איך להתנהג כשתגדל – הוא "בובה" בצורת ילד קטן ש"מטפלת"
בה וכו', וכך מחנכים אותה כבר מקטנותה איך לטפל בילדים שכשתגדל תדע לחנך את
הילדים שלה (שה' יברך אותה בהם) כרצונו ית'; ההכנה לענינים שמתחילים לאחר
החתונה הולכת לאח, אבל ההכנה להענינים שמתחילים לפני החתונה היא קודמת ומהירה
יותר. וכמו הדלקת נש"ק שכל בת מתחייבת בזה בגיל בת-מצוה, ולכן החינוך לזה מתחיל
בקטנותה. וכמדובר כמ"פ. שזה מדגיש החשיבות גם של ילדה קטנה, שלה ניתנה
השליחות להכניס את אור השבת ויו"ט בכל הבית יחד עם אמה ואחיותי הגדולות!

כמה חלקים מהשיחות יום ד' פ' ראה, ז"ך מנחם-אב ה'תשל"ח, להתלמידות דמחנה קיץ "אמונה" – בביהכנ"ס, אחרי
תפלת מנחה (#3240)

צדקה ואהבת ישראל מתחיל עם ענין החינוך. האדם נולד כ"פרא אדם" ועם יצאה,
ונמצא בעוה"ז הגשמי ובטבעו נמשך אחרי צרכיו הגשמיים וכו'. ולכן כבר מקטנותו צריך
לחנך אותו בדרכי התורה ש"דרכי דרכי נועם וכל נתיבותי שלום" – שלום בין נפה"א

לנפה"ב שלו ועי"ז שלום בינו לבין העולם – שלא יתחשק לקחת משל הזולת או לא לתת זולת משלו, אלא אדרבה – ללכת נגד טבע האדם ולתת לשני משל, ובשמחה, ובסבר פנים יפות. שזה, לתת מלחמו לשני, בא מצד הרגש של "ואהבת לרעך כמוך". (וידוע מה שמאריך אדה"ז באגה"ק בגודל ענין הצדקה). וכך ע"י צדקה וגמ"ח נעשה שלום בין יהודי א' לשני. ו"מתן שכר בצידה": קשה מאוד להצליח לפעול על אנשים מבוגרים לתת סכום מכובד לצדקה למי שלא ראו מעולם..., אבל כאשר כבר בתור ילדים התחנכו לאהבת ישראל ולצדקה, אב גדלים הם להיות נותני צדקה בהרחבה מיוזמתם, ובשמחה!

משיחת י"ט כסלו ה'תשל"ט (#3265)

זו טעות לחשוב שכאשר מלמדים תורה לילד, שצ"ל מתאים להבנתו, מותר לומר לו פירוש לא-אמיתי בפסוק... וע"ד המדובר פעם בארוכה ע"ד המנהג ישראל בהכנסת ילד לחדר שזורקים עליו ממתקים ואומרים לו שזה מלאך מיכאל שזורק – שזוהי האמת, כי זורקים זאת עליו בשליחותו של מלאך מיכאל, "שרו" של ילד זה שמכניסים אותו לחדר, שמשתדל מיד לקשר את מתיקות התורה עם מתיקות גשמית, והמתיקות הגשמית אינה אלא "לבוש" למתיקות התורה. וכמו בנוגע לתורה בכלל, שהתורה כמו שהיא "נסעה וירדה" מדרגא לדרגא עד לידו על הקלף. ועד"ז כל הסבר או משל שנותנים לילד צ"ל מתאים לאמת ש(רק) מלוכש בו. ועד"ז השיר-ערס "תורה איז די בעסטע סחורה" שהתקבל מנשים זקנות בישראל – שזה מתאים עם האמת, וכאשר שרים זאת לילד, וכבר מיד שנוול, הרי הילד גודל להיות שומר תומ"צ ומביא נחת למשפחתו עד להקב"ה!

ב' חלקים משיחת זאת חנוכה ה'תשל"ט (#3271)

פ' במדבר קוראים תמיד לפני מ"ת. וההוראה: שלב הראשון בענין החינוך, הן של עצמו והן של קטן כפשוטו, הוא לדעת שלפני ובלי תורה, הנה כל הענינים, אפי' הכשרים והמותרים, הם בבחי' "מדבר" – מקום שםם ובילתי רצוי! דלא כאלו הטוענים שישנם ג' ענינים בעולם: עניני מצוה, ענינים האסורים, ועניני הרשות שבהם יכול כ"א להתענג מהם כרצונם... וטוענים האם אין "מצוה גדולה" לגרום תענוג לבריאח של הקב"ה, ועאכו"כ ליהודי?...! והרי כאשר גורם תענוג והרחבה בגשמיות לזולת ה"ה מקיים בזה מצות "ואהבת לרעך כמוך", ובמילא צ"ל שגם "כמוך" יתענג בכל תענוגים אלו...! אומרים לו – זה לא כך! גם עניני הרשות ניתנו לו רק כדי שהוא יבחר להשתמש בהם באופן ש"כ"ל מעשיך יהיו לשם שמים" ו"בכל דרכיך דעהו". וכאשר עניני העולם הם בלי תורה, ה"ז "מדבר", מקום "אשר אין שם מים", ש"אין מים אלא תורה", ובמילא נעשה מקום של "נחש שרף ועקרב", ההיפך לגמרי של "עיר" ו"שדה". ודוקא ע"י התורה נעשה "נשא" של כל עניני העולם.

ב' חלקים משיחת מוצאי ש"פ נשא ה'תשל"ט (#2659)

פעולת בנין ביהמ"ק הראשון, דירת קבע הראשון להקב"ה בענינים גשמיים, היא פעולה נצחית עד סוף כל הדורות – היא היתה ה"פתיחה" לשאר בתי המקדשות, וממנו נמשך, ע"י ה"חלונות שקופים אטומים", הכח לבלי יהודי בכל הדורות שביתו יהי' מקדש לו ית' – "ושכנתי בתוכם" – בתוך כאו"א מישראל" [כמ"ש בראשון דפ' תרומה]. ענין זה רואים בגלוי בענין החינוך: כל פעולה ופעולה שעושים בחינוך הילד אי"ז פעולה פרטית שעושים עמו ועכשיו, אלא היא נשארת אצלו כל ימי חייו, והוא יחנך כך את הילדים שלו, והם את הילדים שלהם, עד סוף כל הדורות! וכפתגם כ"ק מו"ח אדמו"ר שיש להסתכל על כל יהודי כמו שהוא עומד במחשבה הקדומה דא"ק! ובענינו – במחשבה הקדומה דא"ק נוגע איך ילד יהודי זה אוכל ושותה ומברך ע"ז! וא"כ מי שעוסק בחינוך הילד יש

לו חלק בענין שנוגע במחשבה הקדומה דא"ק! ובו תלוי מה יהי' עם נין-נין-נין- נכדו של המחונן או המחוננת! וא"כ במה נחשב הוא היגיעה והמרץ והכחות שצריכים לענין החינוך לעומת גורל הענין שפועלים עי"ז?!

משיחת אור ל"ג תשרי ה'תש"מ (1786#)

מהטעמים הפשוטים שילדים חייבים בכיבוד אב ואם – כי ההורים מוסרים נפשם לספק לילדים את כל צרכיהם בגשמיות ועאכ"כ ברוחניות (וההורים עושים בשבילם יותר ממה שעושים בשביל עצמם). ולב"ל לראש – רוצים ודואגים ההורים שהילדים יהיו "חיים" בשלימות, ובחיים של תומ"צ ש"הם חיינו" האמיתיים – ע"י שנותנים להם חינוך יהודי-אמיתי, ולא מתחשבים עם "מנהג המדינה" וכו'. אבל ביחד עם זה שהילדים מקבלים כ"כ מההורים, הנה ההורים מקבלים גם, ואולי יותר, מהילדים! כי ילדים שהולכים בדרך הישר ורווים מהם נחת אמיתי וכו' – זהו דבר היקר ביותר שהורים מאחלים לעצמם ומבקשים מה! ומזה מובן בנוגע להבדל: את כספי הצדקה שאוספים מהציבור יש להשקיע לב"ל לראש בעניני חינוך הכשר ועל טהרת הקודש! ומזה יקבלו המחלקים והעסקנים עיקר סיפוק נפשי ומנוחת נפש והגוף. זוהי "השקעה" המשתלמת ביותר!

משיחת י"א ניסן ה'תש"מ (3337#)

חילוק עיקרי בין יצחק אבינו ליוסף הצדיק: יצחק הי' "עולה תמימה" ומעולם לא יצא מארץ ישראל ש"תמיד עיני ה' אלקיך בה", ומפלג בעשירות וכו'. משא"כ תפקידו ושליחותו של יוסף הי' כל ימיו במצרים! וההוראה: יהודי צריך לדעת שאמהות שבישראל סללו לו את הדרך באיזה מעמד ומצב שהוא נמצא. שרה אמנו סללה את הדרך לסדר החיים בדוגמת יצחק אבינו. שגם כאשר הוא במעמד ומצב של "איש תחת גפנו ואיש תחת תאנתו" ויש לו רוב טוב, ומ"מ ניכר בכל עניניו שהוא "יצחק" – למעלה מן הטבע!

משיחת ו' תשרי ה'תשמ"א (2570#)

[המשך] וההוראה מסדר חייו של יוסף שהי' בעיקר במצרים: גם באותה תקופה בחיים שהאדם מוכרח להתעסק במצרים וגבולים של ענינים גשמיים, אינו נופל בעצבות, ואדרבה – נזכר על יוסף שאפי' בהיותו במצרים והכסא של פרעה "אגדל ממך", ומ"מ ציוה פרעה ש"בלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו!", שכל העולם מתנהג בצורה שיוכל למלא שליחותו בעולם. ההוראה מב' ענינים אלו בנוגע לחינוך: (1) ישנה תקופה בחיי הילד שזהו בדוגמת העשירות של יצחק ו"עולה תמימה". ובמיוחד בתחלת חייו – כידוע מנהגי ישראל שמשתדלים שהדברים הראשונים שהתינוק יראה יהיו שמות קדושים וכו', והרדמת התינוק עם השיר "תורה היא סחורה הטובה ביותר". וכמו שרבי יוחנן בן זכאי שיבח את ר' יהושע בן חנניא, כי זה הי' ניכר בו, ש"אשרי וילדתו" – שאמא שלו היתה מביאה אותו לבית המדרש כשהוא הי' עדיין בעריסה! (2) וישנם ענינים של הילד הקשורים עם מצרים וגבולים, בדוגמת חיי יוסף, וביחד עם זה יש את הנתינת כח ש"בלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו"!

משיחת ו' תשרי ה'תשמ"א (2655#)

מביאור ה"חינוך" בענין ה"חרמים" [בשישי-שביעי דפ' בחוקות] יוצא דבר נפלא בנוגע מעלתן של בנ"י: אצל יהודי, כמי ששייך כולו לה' מקור הברכות, לא שייך ענין של "חרם" – היפך-הברכה. ואפי' כשהוא בוחר ואומר לשון של "חרם" – מחרים שדהו, מתמלא רצונו רק בזה שרצה להפרד משדהו, אבל למי נותנים שדהו – לה', לבדק הבית וכו"ב! והיינו, שלא רק שהיהודי קשור עם מקור הברכות, אלא גם בממונו של יהודי לא שייך היפך-הברכה מכיון שזה "נכסיו של ה'"! ובמילא מובן עד כמה צ"ל הזהירות ביחס

לנכסיו הגשמיים של יהודי שלא להזיקם וכו', ועאכו"כ שצ"ל כן בנוגע לַיִדִים שה' נתן להורים כ"פקדון", שצ"ל זהירות מיוחדת בחינוכם, שלא יגזעו ושללא יבנם בהם או בלשונם ענין של היפך-הברכה ח"ו, ולגדלם לתורה ולחופה ולמעשים טובים!

ב' חלקים משיחת י"ט כסלו ה'תשמ"א (#953)

בשביל ההוראה למעשה מהמאורע שהרעיד את המדינה [נסיון התנקשות בנשיא ארצות הברית] יש להתבונן מה גורם לאדם לעשות דבר כזה שהוא נגד השכל והרגש: זה שזה נעשה ע"י בני עשירים מוכיח שהטענה שהשורש לכל המעשים בלתי רצויים קשור עם חיי עוני שמביא לרגשי מרידות ונקמה וכו' – אינה נכונה (נוסף לזה שזהו היפך הוראת התורה "זהירו בבני עניים שמהם תצא תורה", כי ע"י היגיעה וההתאמצות שהם צריכים, מצליחים הם יותר מבני עשירים). אלא הסיבה היא אופן החינוך שקיבל! לכל לראש – כבן עשיר פינקו אותו תמיד... והעיקר – החינוך אינו חדור עם האמונה בבורא עולם ומנהיגו ששוללת את ההנחה ש"איש כל הישר בעיניו יעשה"; כללות ה"חינוך" מסתכם בזה שצובר עוד "ידיעות" אבל לבנות את האופי שלו להיות אדם טוב שמתגבר על יצרו ובעל מדות טובות וכו' – זה בכלל אינו בתוכנית של הבית-ספר... [המשך יבוא]

משיחת אור ליום ד' פ' אחרי, י"א ניסן ה'תשמ"א (#3389)

[המשך] ואפי' אם כבר מזכירים [בבית-ספר] את ה' – מדגישים לילד שיש "להפריד" הלימודים מהאמונה ועניני דת... (היפך כוונת יסוד מדינה זו שאנשים יוכלו להאמין בבורא העולם ומנהיגו ולעבדו). כאשר בבי"ס שומעים רק אודות "גדלות האדם" וכלל לא אודות מציאות הא-ל – אלו הן התוצאות... ולצערנו הרב, עסוקים עכשיו רק איך לוודא שתוצאות אלו לא יחזרו ע"ע ולא איך לשנות את כללות ה"גישה" שהביאה תוצאות אלו... ה"רפואה" ל"מחלה" צ"ל באופן ש"מלכתחילה לא אשים עליך" – שהחינוך יהי' באופן כזה שלעשות דבר כזה לא עולה על הדעת. בעיקר צריך לדאוג לבני עשירים שהוריהם הורידו מעליהם את האחריות לגדל אותם כמאמינים וגדלו עם ההרגשה ש"כחי ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה", ויש להם את האמצעים לעשות מה שלבם חפץ... ולסיכום: המאורע צריך להביא להחלטה במעשה בפועל – שהחינוך יהי' מיוסד על "אנכי ה' אלקיך".

משיחת אור ליום ד' פ' אחרי, י"א ניסן ה'תשמ"א (#3390)

הוראות מסיפור האמור [מאסר הראשון של אדמו"ר הרי"צ] גם למבוגרים יותר: האדם מורכב מגוף שמצדו נמשך לגשמיות, ומנפש שמצדו נמשך לרוחניות. ומכיון שמציאות הגוף הוא בתוקף יותר הרי שהנפש נמצאת בגוף ב"מאסר", והגוף נמצא בתוך "מאסר" העולם שכשמביטים עליו רואים רק גשמיות וחומריות, ומזמן מזמן נעשה "מאסר" זה חשוק יותר, כמו שרואים במוחש כשיוצאים לרה"ר ורואים מה קורה שם, הן בנוגע למלכיות שמתגרות זכ"ז והן בין אדם לחבירו מצד "אוהב כסף לא ישבע כסף", עד שצריך לשכור עוד שוטרים לשמור שהמצב לא ייצא משליטה... מצב החינוך כיום הוא שכאשר ילד לא מכה את המורה מעניקים לו כשכר ה"מכשיר" שבו יכול לראות איך להשיג מה שלבו חפץ... כשהורים טוענים שיש לתת לילד "חפשויות"... מצב מבהיל זה התחיל בשנים האחרונות ומשנה לשנה זה הולך ופוחת [ומסיימים בטוב] [המשך יבוא]

ג' חלקים משיחת יום ג' פ' פנחס, י"ב תמוז ה'תשמ"א (#3403)

[המשך] אלו הן תוצאות משינוי הבולט בין אופן החינוך עתה לאופן החינוך בעבר: בעבר היו הרוב מאמינים בבורא עולם ומנהיגו וש"ש בעה"ב לבירה זו", ובפרט במדינה זו שנתיסדה ע"י אנשים שרצו להתנהג עפ"י אמונה זו עד שבשביל זה עזבו את מקומם

הקודם וכו', וברוח אמונה זו גדלו ונתחנכו ילדיהם, ולא היו צריכים את הבי"ס כדי להחדיר בילדים אמונה זו. אבל מדור לדור נתמעט הדגש בהחדרת האמונה בבורא העולם, עד שבשנים האחרונות קמו "מהרסיין ומחריבין" והכריזו שצריכים לעקור את נושא האמונה מבתי-ספר ר"ל! תנועה זו לא חדרה בבתי"ס (בגלל פחד המורים ששיטה זו תתנקם בהם... וכפי שרואים בפועל) עד לשנים האחרונות, ועכשיו רואה איזה חורבן נהי' כתוצאה! והעצה היחידה היא – למנוע התפתחות זו מלכתחילה – לא לחנך את הילד באופן שמקבל ועושה מה שלבו חפץ אלא שיש "עין רואה ואוזן שומעת" [המשך יבוא]

משיחת יום ג' פ' פינחס, י"ב תמוז ה'תשמ"א (#3404)

[המשך] עד"ז כשמדובר ע"ד עיר גדולה וכיו"ב שהתברך בריבוי חכמה (בחכמות חיצוניות) שאפשר לנצל זאת לצד הטוב או לצד השני. ועל כך באה ההוראה מסיפור הנ"ל שלמרות שכולם נמצאים בה"מאסר" דעוה"ז הגשמי ו"יצר לב האדם רע מנעריו" – אין זה מקרה אבוד! אכן נמצא במאסר "עגל" שנאנח ע"ז שאינו יכול לבעוט ולדחוף את הזולת... אבל נמצא שם גם בעל-שכל שמנצל את הזמן לחזור בע"פ ענינים שבזמנו עולם ציווה אותו ללמוד, גם כאשר אין המורה עומד על גביו..., כי ה' נותן את הכחות לכאור"א שיוכל להתגבר על חושך העולם. ולמרות שזה אכן כרוך עם מס"נ שצריך לוותר על עניני תאוה, הרי כמו שבנוגע לבריאות הגוף סומכים על הרופא שאומר לא לאכול דבר מסויים שיזיק לבריאותו, הרי כן צ"ל גם בנוגע לבריאות הנפש. [ובפועל רואים שבנוגע לבריאות הנפש כאור"א הוא מומחה בזה... ומפקידים ביד כ"א את חינוך הבנים והבנות בלי שיבדקו אם מתאים לזה...] [המשך יבוא]

משיחת יום ג' פ' פינחס, י"ב תמוז ה'תשמ"א (#3405)

[המשך] ע"י ההנהגה האמורה משתחרר כאור"א מן המאסר שלו ויכול לילך ולגדול בכל עניני הטוב לפי מצבו, ובנוגע לאוה"ע – להיות מחסידי אוה"ע. על העומדים בראש מערכת החינוך וכיו"ב לדאוג ל"עיקר תפקידם" – שהילדים יגדלו לבני אדם בריאים, ולא יתכן גוף בריא כאשר הנפש אינה בריאה. ולכן יסוד והתחלת החינוך צ"ל ש"יש בעה"ב לבירה זו". החוב והזכות על כל בעל השפעה בנוגע לענין החינוך לדאוג שיתחילו את היום בבי"ס עם ההכרזה שיש "עין רואה ואוזן שומעת" שאותו אור"א לרמות ואא"פ לברוח ממנו! זוהי ההוראה הכללית מהסיפור, שאין להמתין עד שהילד יהי' בן-דעת שאז יבחר בעצמו באיזה דרך לילך, אלא תיכף בתחלת החינוך יש לחנכו באופן כזה שלא יגדל בתור עגל שבועט אלא באופן אנושי! וישנה ההבטחה שאם יהי' "וגעת" יהי' "ומצאת"!

משיחת יום ג' פ' פינחס, י"ב תמוז ה'תשמ"א (#3406)

א' מאופני לימוד התורה הוא – הלימוד ד"אל תיקרי . . . אל"א... (שאינו שולל את הפירוש הפשוט אלא מוסיף עליו). כבר בהתחלת התורה מצינו לימוד זה, וכמשאחז"ל עה"פ "בראשית ברא וגו'" – "אל תיקרי בראשית אל"א ברא שית". ובעבודה: בתחלת העבודה, אדם רואה "עולם" – שמים וארץ כו', וע"ז אומרים לו "אל תיקרי בראשית", שה"עולם" מציאותו מעצמותו ח"ו, "אלא ברא שית" – שיש לעולם "בורא", והוא ברא אותו על "שית" שפירושו – יסוד, והיסוד הוא ה"שיתין" שתחת המזבח בביהמ"ק! גם כללות ענין החינוך הוא ע"ד הלימוד ד"אל תיקרי וכו'": גם הנהגתו בעניני העולם צ"ל באופן ד"ונפלינו אני ועמך וגו'", ולא כל דבר חמוד שרואה ברחוב הוא טוב ליהודי, "אל תיקרי .. אל"א" – "אל תבט אל מראהו" כפי שהוא בגלוי אלא כפי שהוא בשו"ע! וכאשר החינוך הוא ברוח זה, הנה גם כל הבית מתנהג ברוח זה – ש"אל תקרי" חוקות המבט,

אלא גם עניני הטבע שיהודי מתעסק בהם, כמו זריעה, הוא באופן ש"מאמין בחי העולמים וזורע"!

ד' חלקים משיחת כ"ף מנחם-אב ה'תשמ"א (#2900)

התלמיד או התלמידה נמצאים בבית-הספר רק חלק מהיום. ולכן, גם אם החינוך בבי"ס הוא באופן המתאים, שמעניקים גם חינוך למדות ודעות ישרות – יתכן שבמשך הזמן שהם נמצאים מחוץ לכתלי הבי"ס יקבלו השפעה ברוח הפכית ממה שקיבלו בבי"ס. ולכן על הנהלת כל בי"ס, "בית החינוך", מוטלת החובה והזכות לדאוג שהתלמידים לא יקבלו השפעה שלילית מסביבתם בהיותם מחוץ לכתלי בי"ס, ולמנוע באופן ד"פדה בש"ם נפשי וגור" שהתלמיד או התלמידה לא יגיעו למצב של "מלחמה" בין מה שמחנכים אותו/ה בבי"ס להשפעות בבית או ברחוב. וכמו שהגמ' מספרת על רב שמואל בר שילת [ר"ת שויתי הוי' לנגדי תמיד] שאמר לרב ש"דעתאי עלייהו", שחשב על תלמידיו ודאג שיתנהגו גם כאשר אינם במחיצתו באותו אופן שמתנהגים כשהם במחיצתו.

ב' חלקים משיחת יום ג' פ' וישב, י"ט כסלו ה'תשמ"ב (#3472)

האמור לעיל [שיש לדאוג לתלמידים גם בנוגע לשעות שנמצאים מחוץ לכתלי בית הספר] קשור עם מה שדובר לאחרונה בקשר לארגון ילדי ישראל "צבאות השם" – תואר שקיבלו בני"ב בשעת יצי"מ, והוא אצל כאו"א משעה שנולד, ובמיוחד בנוגע לילדי ישראל קודם בר וכת מצוה שאצלם צ"ל ענין החינוך ביתר שאת. והרי על "איש צבא" ניכר שהוא "איש צבא" כל היום, גם כשאינו במחנה הצבא. ועאכו"כ בנוגע ל"צבאות ה'", שיש להדריכם שהיותם "צבאות ה'" יתבטא בכל היום ובכל פרטיהם. וזה קשור עם ההצעה לכתוב ס"ת מיוחד עבור ילדי ישראל, שעתה כותבים כבר הס"ת השני, ויה"ר שימשיכו בכל הפעולות הנ"ל עד שפועלים הענין ד"מפי עוללים ויונקים יסדת עז להשבית אויב ומתנקם" כבר בימי הגלות האחרונים, ובקרוב ממש זוכים לקבל פני משיח צדקנו.

א' השיחות דהתוועדות יום ג' פ' וישב, י"ט כסלו ה'תשמ"ב (#3473)

1) א' הענינים שצריכים לעסוק בהם כלל כ"ל דיחוי הוא – חינוך. כאשר עובר רגע מסויים ולא מתעסקים בחינוך, לא תהי' עוד אפשרות להשלים מה שהיו יכולים להעניק ברגע זה. לכל לראש – צריך המחנך להראות "דוגמא חי" מהנהגות האישיות. ונוסף ע"ז – צריך המחנך לדבר עם המחונך בדברי היוצאים מן הלב. דוגמא מ"דוגמא חי" בענין שהזמן גרמא: בהתחלת הסדר מכריזים "כל דכפין ייתי וייכול וכו'" – יש לדאוג לספק בפועל צרכי החג ביד רחבה, ובסבר פנים יפות, לכל אלו שלצערנו אין בכחם להשיגם, וההשתדלות בזה צריכה להתחיל כבר ל' יום לפני החג, ועאכו"כ כאשר אנו ימים ספורים לפני החג. ובודאי שהקב"ה ישלם לנותן כמ"פ ככה. 2) כ"ז מצטרף לה"רכוש גדול", לאחר ה"ועבדום וענו אותם" למעלה מ-1900 שנה! ואף א' לא מבין טעם הדבר, ומתפללים בכל יום "את צמח דוד עבדך מהרה תצמיח .. לישעותך קוינו כל היום" – הנה יה"ר ש"מיד הן נגאלין" ביחד עם ה"רכוש גדול" וכו'.

ב' חלקים משיחת י"א ניסן ה'תשמ"ב (#2543)

עפ"י המבואר בתקו"ז ובפרדס מובן שסדר הנכון בציור הנקודות הוא שהשורק בא לפני הקבוצין. ולהבא יש לתקן את הדברים (ומה שיש עוד סדר בציור הנקודות – הרי כ"ה בריבוי ענינים בש"ס שיש בהם מחלוקת, שב' הדעות נאמרו למשה מסיני אבל להלכה יש להתנהג כדעה א' בלבד). נוסף על קיום הוראת רבותינו נשיאנו לדייק בלימוד האותיות בפ"ע, לימוד הנקודות בפ"ע, ולאח"י לחברם יחד. ולדוגמא בנוגע לאות אל"ף: לכל לראש מלמדים צורת אל"ף ללא ניקוד, וכפי שביאר כ"ק מו"ח אדמו"ר שכאשר לומדים עם הילד

"קמין א"ף א", ה"ז קשור עם האל"ף ד"אנכי ה' אלקיך" ! ואמחז"ל ש"אנכי נוטריקון אנא נפשי כתבית יהבית", ו"אנא" קאי על עצמותו ומהותו ית', ועפ"ז מובן שעצם ופשימות הענין דאל"ף – א"פ ש"ל עולם – מתבטא באות אל"ף בלי ניקוד (שמורה על איזה ציור) ! ודוקא כך משרישים בלב הילד כבר מקטנותו הענין דא"פ ש"ל עולם.

משיחת א' דר"ה אלול ה'תשמ"ב (#2902)

1. כשמגיע (אפי') יום הולדתו הראשון של ילד, על ההורים להוסיף בצדקה וללמוד ענין בתורה לזכותו, והעיקר – להתבונן בגודל הזכות שה' סומך עליהם והפקיד בידם נשמה בגוף וכו', וזה יעורר אותם להשתדל עוד יותר לגדל אותו כיהודי. והרי נפש התינוק מושפע מכל המתרחש מסביבו, ובודאי מהנהגת הוריו. וכמו שאמרה קמחית שזכתה ששבעה בני' היו כהנים גדולים כי "מימי לא ראו קורות ביתי קלעי שערי" ! שמזה הוראה כמה זה נוגע ! 2. איתא ב"מאור עינים" שבכל יהודי יש ניצוץ של משיח. ועפ"ז יש לתווך מה שברמב"ם איתא ש"דרך כוכב מיעקב" קאי על מלך המשיח, ובירושלמי מצינו שקאי על כאו"א מישראל. כאשר יהודי מכריז "זוי וואָנט משיח נא" ! מגלה ע"ז ניצוץ משיח שבו, ועי"ז מתאספים כל ה"ניצוצות" ונוצרת "אבוקה גדולה" המאירה את חשכת הגלות, ולאורה נלך בקרוב לארצנו הק'.

ב' חלקים משיחת אור לחי' אלול ה'תשמ"ב (#3470)

יסוד האיתן והאמיתי של חינוך הנוער להנהגה של צדק ויושר, הוא – הידיעה ש"יש בעה"ב לבירה זו", שהקב"ה הוא בורא העולם ומנהיגו ההשגחה פרטית. דהנה הקב"ה ברא את האדם גם עם יצה"ר, ויתכן שאיום בעונשים בלבד לא יצליח להרתיע את האדם מעשיית דבר בלתי-רצוי, כי יהי' מוכן לסבול העונש וכיו"ב. העצה היחידה להבטיח שהיצה"ר לא יתגבר עליו, ואת קיומם של כל הציונים העיקריים הנוגעים לעצם קיומה של האנושות כולה כמו "לא תרצח" ו"לא תגנוב", היא – להחדיר לתודעת הילד מצעירותו, "חנוך לנער", ש"יש בעה"ב לבירה זו", שהקב"ה, שהוא "למעלה" מכל דבר וכל א', הוא אלוה האמיתי שלו, ו"עין רואה ואוזן שומעת" הנהגתו (וכמדובר כמ"פ ההוכחה מאותה מדינה שבה התפתחה ביותר חכמת המדע וממנה באה ההנהגה באופן דהיפך האנושות לגמרי...), כי חכמתם לא היתה מבוססת על הידיעה ש"יש בעה"ב לבירה זו" (המשך יבוא)

משיחת יו"ד שבט ה'תשמ"ג (#3482)

[המשך] בכמה מדינות מקבל הנוער עיקר החינוך בבית-ספר, ולכן נחוץ ביותר להחדיר בבב"ס (ולהקדיש לכך את התחל"ת היום) את תודעת האמונה בבורא עולם ומנהיגו ושצריכים להתנהג בהתאם לרצונו של הבורא ושאי אפשר לרמותו וכו' – "עין רואה ואוזן שומעת"; ישנם כאלו שמנהלים תעמולה כדי לאסור להכניס עניני דת (אמונה בבורא עולם) בתחומם של בתי ספר ממשלתיים בטענה שב"חוקת-היסוד" ישנה פיסקה המדברת אודות הפרדת דת ממדינה. טענה מושללת בהתחשב עם ה"רוח" של החוק: "חוקת-היסוד" נקבעה ע"י מייסדי המדינה כדי לייסד מדינה שבה יוכלו לחיות מתוך חופש הדת (לא כמו במדינות שמהם ברחו), ולכן קבעו בה פיסקה זו שלממשלה אסור להפריע לתושבי המדינה להתנהג בהתאם לדתם. ומופרך ביותר לנצל פיסקה זו כדי לשלול את חופש הדת מאותם הורים שרוצים שילדיהם יהיו חדורים בידיעה על בורא העולם ומנהיגו. ועוד מענישים הורים אלו לשלם מס כפול: להחזיק בתי-ספר הממשלתיים וגם לממן בעצמם את בתי ספר הפרטיים שבהם לומדים ילדיהם מתוך חופש הדת ! [המשך יבוא]

משיחת יו"ד שבט ה'תשמ"ג (#3483)

[המשך] יש להנהיג בכל בתי-הספר בתחילת היום, עכ"פ רגע אחד, להחדרת האמונה בבורא העולם בנוסח השוה לכל נפש, ועכ"פ "רגע של שתיקה" – רגע של התבוננות ותפלה ב"דממה" לבורא עולם ומנהיגו; חבל על כל יום שעובר ללא תיקון הדרוש; כמה שידברו בענין זה אי"ז מספיק בהתחשב עם רצינות הדבר; כל השק"ט והפלפול אם ענין זה הוא בהתאם ל"חוקת-היסוד" אינו רלוונטי, כי ב"חוקת-היסוד" עצמה נאמר ש"חוקה" זו נקבעה על ידי האומה לטובתה של האומה, ואם טובתה של האומה בהוה היא שונה ממה שהי' לפני 200 שנה – יש להתנהג בהתאם לזה: ה"סטטיסטיקה" מראה שאחוז ההנהגה היפך הדרך הישרה אצל אלו שנתחנכו בבתי ספר שבהם לא מזכירים שמו של בורא העולם – הוא שלא בערך בל"ל בהשוואה לאלו שנתחנכו בבתי ספר פרטיים שבהם ישנו חופש הדת. ולכן, בהכרח לשנות המצב הקיים ולקבוע בחוק שבכל בתי ספר הממשלתיים יזכירו אודות מציאותו של בורא העולם, "עין רואה ואוזן שומעת"!

משיחת יו"ד שבט ה'תשמ"ג (#3484)

מסופר במדרש שהמשכת ברכת ה' בנוגע לכללות הנס דפורים נפעל על ידי "קול גדיא" – קול התורה והתפלה של ילדי ישראל הקטנים. ועפי"ז מובן שההשתדלות בענין האמור – למען היהודים ש"מאחורי מסך הברזל" – צ"ל קשורה עם ההשתדלות בנוגע לחינוך בני ובנות ישראל. כי לאחר כל ה"נחמות" שישנם מוסדות רבים המתנהלים ברוח היהדות, עדיין ישנו מספר גדול ביותר של ילדי ישראל שהם בבחינת "שה אוכל" ב"מדבר העמים", ולמרות שנמצאים במדינת ארה"ב שבה יש רשות לכאורה להתנהג כפי רצונו, "לעשות כרצון איש ואיש" – ישנם הורים רבים ששוכחים על ההכרח שצ"ל "ואל היהודים ככתבם וכלשונם" ושולחים ילדיהם לבתי-ספר ששם מקבלים חינוך של היפך היהדות ואפי' היפך הצדק והישר! על כל א' לעשות כל התלוי בו לפעול על הורים אלו לתת לילדיהם חינוך יהודי אמיתי. והיום, כאשר כולם כבר מכירים שה"דולר" אינו מטרה בחיים אלא "אמצעי" להשיג על ידו דבר נעלה יותר, זה קל יותר [המשך יבוא]

משיחת פורים ה'תשמ"ג (#3485)

[המשך] הילדים שנמצאים בבית ספר תחת השפעה בלתי רצויה, עד שאוסרים להזכיר שם את בורא העולם ומנהיגו, "עין רואה ואוזן שמעת" – הם "מאחורי מסך הברזל" במובן הרוחני – ברשותו של היצ"ר, והפעולה להוציאם משם ולהעבירם לבי"ס שנותנים שם חינוך יהודי – כמותה כהפעולה להצלת היהודים הנמצאים "מאחורי מסך הברזל" ועוזרת לזה. לפעול על הורים לשנות את מקום הלימודים של ילדיהם (לבי"ס שבו מקבלים חינוך יהודי) תיכף ומיד, אפי' באמצע שנת הלימודים – לא קשה, כאשר יסבירו להם ששהותו של ילדיהם בבית ספר כזה הוא "סם" היפך החיים, ובודאי לא ידחו זאת אפי' לרגע א'! ויה"ר שהדיבור בכל הנ"ל – בנוגע להצלת היהודים "מאחורי מסך הברזל" במובן הגשמי ובמובן הרוחני – יבוא למעשה בפועל בכאורה, הן בתור יחיד ועאכ"כ בעלי השפעה על ציבור, על עיר ועל "מדינה" וכו'. והובטחנו "יגעת ומצאת".

ב' חלקים משיחת פורים ה'תשמ"ג (#3486)

עפי" המבואר בנבואת יחזקאל שיציאת מצרים נמשלה ליציאת עם ישראל – מובן שאז מודגש כללות ענין החינוך [יש את ענין החינוך גם לפני הזמן המסויים עבור חינוך לקיום המצוות בפועל – להעמיד את הבית באופן כזה שמרגע שנו"ד יהי' הילד באוויר של תומ"צ], וכמודגש בליל הסדר – הציווי של "והגדת לבנך", ו"כנגד ארבעה בנים דברה תורה", וגם זה דורש "הכנה" בימים שלפני הפסח, כמו כל עניני ה"סדר". בנוגע לגודל החשיבות דענין החינוך וההכרח להעניק לילדים חינוך יהודי כשר – כבר דובר כמ"פ.

לדאבוננו ישנם עשרות אלפים מילדי ישראל שמתחנכים בבתי-ספר עממיים, ועד שיצליחו לפעול על הוריהם להעבירם לבתי ספר שמתחנכים עפ"י התורה – יש להשתדל עכ"פ להנהיג בבתי-ספר עממיים שיתחילו את היום עם "רגע של שתיקה", שבו יתבונן הילד בדבר שנוגע אֵלָיו – מחשבה אודות בורא עולם ומנהיגו. שזהו "יסוד" לכללות ענין החינוך של הילדים.

משיחת י"א ניסן ה'תשמ"ג (#3494)

החינוך שהורים נותנים לילד (או המחנך) מבוסס על שני הפכיים: מצד אחד קובעים בנפשו עקרונות ויסודות שמהם אין לזוז בכל מקום ובכל זמן – בנוגע לבני אדם בכלל אלה הם עקרונות הצדק והיושר וכו', ובנוגע לישראל בפרט – האמונה האיתנה בה' אחד ובתורתו, ש"זאת התורה לא תהי' מוחלפת" וכו'. ומצד שני מדגישים לו שאין לעמוד במקום אחד אלא שחייבים לְשַׁשֵּׁג ולְגַדּוֹל, וזה גופא – שצריך להשתנות תמיד וּלְעֲלֹת בקודש – הוא יסוד תמידי. גם, יש להרגיל את הילד שהוא עומד על יסוד חזק – הוא בן אברהם יצחק ויעקב והיא בת שרה רבקה רחל ולאה – אותם אבות ואמהות של כל ישראל! כדי לנטוע רגש זה בילדים חייבים המחנכים להיות "דוגמא חי" ולהתנהג בעצמם בהתאם לכך, ולזכור שהילד שם לב להכל, ושהוא לא מבין שיש הבדל בין "קלה" לחמורה" (אע"פ שנקראים כך עפ"י תורה)...

ג' חלקים משיחת יום ג' פ' ברכה, וא"ו תשרי ה'תשד"מ (#3536)

1) הוראה מיום שלישי בשבוע ש"הוכפל בו כי טוב – טוב לְשִׁמִּים וטוב לְבָרִיּוֹת". 2) הוראות ממ"ש בשלישי דפ' ויגש: א) שליחות יוסף למצרים הי' "למחי' שלחני אלקים לפניכם": על אלו שקיבלו בזמנם חינוך יהודי "להשביע" היום את ילדי ישראל שעוד לא זכו לכך והם רעבים למזון רוחני. ב) מסיום השיעור "וירא את העגלות אשר שלח יוסף (סימן מסר להם במה הי' עוסק כשפירש ממנו בפרשת עגלה ערופה. רש"י).. ותחי רוח יעקב אביהם": לימוד התורה עכשיו צ"ל בריבוי חיות ותוקף כ"כ שכאשר ישאלו אותו בעבור עשרות שנים מה למד ב"זאת חנוכה" ה'תשמ"ה יזכור א"ז! ועי"ז "ותחי רוח יעקב אביהם" – "אז יעקב אבינו ווי ער געפינט זיך אין גן עדן דערהערט אז א אידיש קינד אין גלות במצרים און דורך געגאנגענע צענדליגער יאָרן און ער געדיינקט די תורה וואָס ער האָט געלערנט מיט צענדליגער יאָרן פאַר דעם, אָט דאָס מאַכט נאָכמער לעבעדיק יעקב אבינו אין גן עדן, און ער פונעל'ט אויס ביי דעם אויבערשטן אַלע ברכות והצלחות אויף די וואָס לערנען תורה אין אַזאַ אופן..."!

משיחת יום ג' פ' ויגש, בד"ח טבת ה'תשמ"ה, להילדים והילדות "צבאות השם" שיחיו, אחרי תפילת מנחה והדלקת נר ח' דחנוכה (#105)

שליחות ושלוחים

ע"פ מ"ש כ"ק מו"ח אדמו"ר בקשר ל"ב תמוז "לא אותי בלבד גאל הקב"ה . . כ"א גם את כ"א אשר בשם ישראל יכונה" – מובן שאצל באו"א צ"ל ענין של "גאולה", שענינה הוא גם היציאה מהמצרים וגבולים של עצמו, גם דקדושה. העמידה במקום א' גורמת לכך שעבודתו נעשית באופן של רגילות, שאז חסר אצלו כללות ענין העבודה ונק' "לא עבדו", וזהו גם היפך רצונו ית' ש"מעלין בקודש"! מזמן לזמן צ"ל הליכה ונסיעה ממקום למקום גם בגשמיות, וכמו שתבע כ"ק מו"ח אדמו"ר מבני הישיבות שבמשך שבועות אחדות יסעו מהישיבה למקומות אחרים לעסוק שם בהחזקת היהדות. וענין זה הוא גם לתועלת לימוד התורה שלהם, שהרי "האומר אין לי אלא תורה . . אפי' תורה אין לי", אלא צ"ל תורה וגמ"ח. וכמו"כ צ"ל בכאו"א ה"נסיעה" מעצמו ברוחניות, וזה צ"ל בדרך המלך, מלכו של עולם, שגילה דברו ע"י הרבי. ולא להשאר באמצע הדרך, שכן התכלית היא להגיע לאחד המלך – הקב"ה – עצמו.

א' השיחות דהתועדות חג הגאולה י"ב תמוז, ה'תשי"א (2996#)

האמור לעיל שרצונו של כ"ק מו"ח אדמו"ר הוא שלמשך כמה שבועות יסעו תלמידי הישיבות לעיר אחרת כדי להתעסק בהחזקת היהדות וכו' – ה"ז שייך לא רק לתלמידי הישיבות ש"ו, אלא גם לכל התלמידים של כ"א הישיבות (ברשות ההנהלה), ובני תורה בכלל (בנוגע לבעלי עסק – אין חידוש שהם חייבים בכך). ובנוגע לשאלה "תורה מה תהא עלי" – (1) לא כל התלמידים יסעו בבת-אחת, ולימודם של התלמידים שישארו בישיבה יהי' עולה עבור כל התלמידים. (2) גם כאשר נוסעים מהישיבה יכולים ללמוד תורה ובודאי לומדים תורה (אף שאי"ז כמו איכות הלימוד בין כתלי הישיבה), כמ"ש "ובבכתך בדרך". (3) ע"י הצדקה ברוחניות שהם מקיימים "נעשה מוחו ולבו זכים אף פעמים ככה", ותהי' להם הצלחה מופלגה ביותר בלימוד התורה כשיחזרו לשיבה. בודאי כבר יראה ה' את דרכי הפעולה הפרטיים בכ"מ לפי ענינו, אבל העיקר הוא לעורר ולהביא אותם ליראת ה'.

משיחת חג הגאולה י"ב תמוז, ה'תשי"א (2997#)

הסדר אצל עסקני בעניני הכלל הוא שכאשר נעשה צמצום בהכנסה מתחילים לחפש דרכים לצמצם בהוצאה, אבל באמת אין זו דרכו של הקב"ה שצ"ל "מעלין בקודש". זה שנדמה שיש העלם והסתור שההכנסה אינה מספיקה וכו' – ה"ז נסיון בלבד, שכאשר יעמדו בתוקף יראו שאין בו ממש, ועוד יתוסף עי"ז בהצלחה למעלה מדרך הטבע. גם מלכתחילה אין להגביל ההוצאה לפי ההכנסה, אלא כמו כל הענינים הקשורים למילוי שליחותו של הקב"ה צ"ל הסדר ד"מלכתחילה אריבער" – לב"א ראש לחשב כיצד לנהל המוסד באופן שתתמלא השליחות, ובמילא צ"ל חשבון ההוצאה כך וכך, ואח"כ לחפש דרכים להשיג ההכנסה. וכך היתה דרכו של כ"ק מו"ח אדמו"ר – תמיד הי' בעל-חוב ואף פעם לא פשט את הרגל ח"ו, וכך הבטיח לכל העוסקים בעניני הכלל בשליחותו, ולהמשיך כך עד שיגיע הזמן שיחזירו וימסרו את כל החובות לידו של הרבי והוא יסתדר אתם...

משיחת חג הגאולה י"ב תמוז, ה'תשי"א (2998#)

מענת אדמו"ר מהרי"צ לא' מזקני החסידים שהתלונן על שמקבל פחות מכתבים מאשר פלוני הצעיר יותר – שעתה נוגע המעשה בפועל, ובמילא, דין קדימה להמכתבים הקשורים עם מעשה בפועל – שמהם יצמח "חדר" עבור ילדים, תוספת בשמירת שבת וכיו"ב. מעמד ומצב זה הולך ונמשך מאז עד עתה – שבעיקר נוגע המעשה בפועל. ולצורך זה צריכים

לרתום את ה"צעירים", הנוער, שלהם ישנם יותר כחות שלא השתמשו בהם ופחות ספיקות ו"לכלוך" מעניני העולם – שידעו שהם שלוחי הקב"ה לפעול בסביבתם. ובאמת, בכ"א, מבלי הבט על מספר שנותיו, יש חלק מסויים שבו נחשב הוא ל"צעיר" (שלא הניח שיכנסו בו ענינים של ספיקות ודברים בטלים וכו'), וביכלתו לעזור כח ה"נעורים" שבו ולפעול למלא את השליחות להפוך את החושך לאור והמר למתק; תוכן השליחות – לכבוש את ה"נוער" ע"י ה"נוער", עד שהם עצמם יסייעו בזה.

משיחת י"ב תמוז ה'תשי"ד (#3514)

אע"פ שאפי' מעט אור דוחה הרבה חושך, הרי מוכן שכאשר האור הוא בריבוי ביכלתו לדחות יותר חושך. ובהתאם לכך, בנוגע המאורע בכפר חב"ד ל"ע [נבאור לבדר"ח אייר בבית הספר החקלאי, שחמשה מתלמידי המוסד ומדריכס הי"ד נרצחו בידי מסתננים מצריים] היתה הסברה הנכונה שאלו ואלו צריכים לנסוע לשם בעצמם, וככל שירבו הנוסעים ה"ז טוב יותר, אבל לא כ"א אחד יכול לנסוע. והרי "שלוחו של אדם כמותו", וכאשר אלו הנוסעים נתמנו בתור שלוחים – ה"ז נחשב כאילו נסעו כל אלו שמינו אותם. ואיך שתהי' המסקנא בענין השליחות ו"שלוחו של אדם כמותו" עפ"י נגלה – הרי ברוחניות הענינים יכול להיות ענין השליחות במדרגה הכי נעלית – שהנוסע הוא המשלח בעצמו! ואע"פ שזו אחריות גדולה – הרי עוד לפני שמטילים את השליחות נותנים את הכחות לביצוע, ומה שנדרש הוא רק לנסוע על דעת המשלחים. ובנוגע לשליחות זו יש לדעת שזה גם פרט דהפצת המעיינות, ועל השלוחים לנצל את הזמן גם בשביל הפצת המעיינות (ע"ז שיוכיחו שיודעים ללמוד נגלה).

ב' חלקים משיחת י"ב תמוז ה'תש"ז (#3526)

כדי להגיע ל"פניך הוי"ה" ה"ז דוקא ע"י פנימיות הנפש, "פני", ולהגיע לזה אין דרך אחרת אלא ע"י "בקשו" ב"מקום שנאבדה", מקום החושך. כהמשל מכן המלך שמגיע לשלימותו דוקא ע"י שהמלך שולח אותו למקום רחוק ש"אין יודעים גדולת המלך". ובעבודה: התכלית אינה מאמרי השכלה אלא מאמרי עבודה. התכלית אינה הישיבה בישיבת תורת אלא מילוי השליחות של הפצת המעיינות חוצה – דוקא ע"י מתגלה בחי' יחידה שבנפש, משיח הפרטי, ומביא את משיח הכללי. וזהו ענינם של השלוחים, המובחרים שיביאו משיח! בין השלוחים גופא – ה"ז בעיקר אצל אלו הנוסעים למקומות רחוקים, "חוצה" ממש, מקומות ש"אין יודעים גדולת המלך", שדוקא שם מגיעים לתכלית הכוונה.

ב' חלקים מהתוועדות יום ב' פ' וישב, י"ט כסלו ה'תשי"ט (#2663)

לומר "לחיים" עבור כל יהודי רוסיא שה' יוציאם אל המרחב וכו'. מבין הראשונים שיצאו משם ישנם שנמצאים בכפר חב"ד, ועוסקים בביסוסו ולעשותו "מרכז" שממנו יתפשטו מעיינות החסידות בכל א"י ומשם גם לחו"ל – שיהי' להם ברכה והצלחה במילוי השליחות שנתן להם כ"ק מו"ח אדמו"ר, וסוכ"ס יפעל שיעשו זאת מתוך הרחבה בגשמיות כפשוטו ובריאיות הנכונה, ובנים ובני בנים עוסקים בתומ"צ. ואשרי חלקם של כל אלו שיסעו מחו"ל להתיישב שם למלא השליחות שכ"ק מו"ח אדמו"ר נתן נותן ויתן בעתיד, ובטח יהי' להם בריאות הצלחה וכל המצטרך בפרנסה גשמית כפשוטה. וכל הקשיים שהיו עד עתה אינו אלא נסיון בלבד כדי להגבי' אותם ברוחניות ובגשמיות; המדובר אינו שייך כלל אודות א"י בכללותה ומצות ישוב א"י וכו', אלא נסיעה להתיישב בכפ"ח כדי למלא

שליחות חסידית של רבותינו נשיאנו הקשורה עם הפצת המעיינות חוצה. ואלו שרוצים להצטרף עכשיו – יכולים, ותבוא עליהם ברכה.

כמה חלקים מהתוועדות יום א' פ' פינחס, י"ג תמוז ה'תשי"ט (#3531)

על השלוחים לדעת שבהיותם "שלוחו של אדם כמותו", יש להם את כל הכחות הדרושים למילוי השליחות, ועליהם רק לשים את עצמם בצד ולמלא את השליחות באמונה, ואז הנה רק ע"י "אצבע קטנה" של כל שליח במקומו, ימלאו את השליחות ומשיח יבוא.

א' השיחות להתוועדות י"ט כסלו ה'תש"כ (#2613)

כ"ק מו"ח אדמו"ר סיפר פעם ב' סיפורים, ומצירוף שניהם – יכולים אנו להסיק מסקנה בנוגע אלינו. סיפור א': פעם, בזמן שאדה"ז הי' עושה נפשות להרב המגיד, נכנס לבית המדרש בשקלאוו, ושאלו אותו כו"כ קושיות, וניגן אדה"ז ניגון, ואז הרגיש כ"א שנפתחו אצלו שערי חכמה שבנפש ונתיישבו אצלו כל הקושיות. סיפור ב': פעם נשאל הצ"צ איך מעמיד את חייו בסכנה כאשר בו תלויים רבים מבני"י? והשיב: הבנים. ואיבעית אימא – שהאחדות של החסידים תנהיג אותם לקראת משיח. והענין: בכחו של ניגון, שנוגע בפנימיות הלב, לפתוח ולפשט העקמומיות שבלב ולבטל כל קושי שמפריע לעבודת ה'. ובנוגע אלינו: אף שאין כאן ניגון שניגן אדה"ז, אבל יש כאן ניגון שניגנו מתוך אחדות של חסידים. הדברים אמורים בקשר לענין קשה – הסברא לשלוח עוד "מניין" לארץ ישראל למשך כמה שנים. המרכז שלהם יהי' כפר חב"ד ומשם יסייעו בהפצת המעיינות בכל הארץ.

ג' חלקים משיחת פורים ה'תש"כ (#2597)

[בהמשך למסירת הדו"ח מפעילות צא"ח:] לאחר כל ההפלאות אודות הגדלת הפעולות – צריכים לדעת שכ"ז אינו אפי' אפס קצהו לגבי היכולת והאפשריות עד אין שיעור! וראי מוכחת – כפי שראינו שכאשר אפי' אחד נוסע לבד למקום מסויים ויודע שאין לו על מי לסמוך, הרי מצליח לכבוש עיר שלימה, וכ"ז ללא הוצאות כספיות גדולות ביותר אלא בהחלטה תקיפה שהכוונה אליו וכו'. נמצאים אנו בזמן שלא נדרשת בשביל זה מס"נ בפועל, אלא צריכים רק לא להיות מונחים ב"שטויות", כמו הרצון לכוס חלב טרי כל בוקר, ולדעת ש"שליח" הוא זה שנמצא לא במקום שהוא רוצה אלא במקום שרוצה כ"ק מו"ח אדמו"ר, שזהו רצונו ית' – לעשות לו ית' דירה בתחתונים. ודוקא עי"ז יהי' טוב לו ולב"ב בגו"ר. ויהי'ר שלא ימתינו להוראה, אלא כאו"א יציע א"ע לקבל את השליחות בכ"מ שהוא. ולדעת, שבכ"מ שנוסע – נמצאים יחד עמו רבותינו נשיאנו!

משיחת שמחת בית השואבה ה'תשכ"א (#2593)

לאחרונה הודיע נשיא המדינה אודות משלוח "חיל שלום" לסייע למדינות נצרכות, ואף שהמשכורות יהיו קטנות ויצטרכו לחיות בדומה לשאר תושבי המדינה הנ"ל, מ"מ הודיע שצפויים מאות אנשים שיקבלו זאת ע"ע! וההוראה אליו: בשנים האחרונות חוזרים ומדברים שאין להתפתות להתגורר דוקא כאן, אלא לנסוע ל"מדינה חריבה" ולדאוג ליהודים שאינם יודעים שחסר להם דבר ולהיות שם כל זמן שיצטרכו וכו'. בפועל מתחמקים בתירוצים שונים ומשונים. בתחילה חושבים שחשוב לו פת וחלב ישראל, אבל באמת מה שחשוב לו זה שיוכל לשמוע רדיו בכ"י... מהודעת הגוי הנ"ל בנוגע לאינם בעלי-בחירה יש ללמוד במכ"ש וק"ו כיצד צריכה להיות ההנהגה אצל בני"י! וכי יעלה על הדעת שיהודי ינצל את כח הבחירה שלו, "ראשו של מלך", כדי שלא למלא את הכרוז

שיצא ממלכו של עולם, ע"י הבעש"ט, שצ"ל אהבת ישראל אפי' ליהודי שנמצא בקצוי תב"ע ? !

א' השיחות והתועדות פורים ה'תשכ"א (#2598)

התפקיד של כל איש ישראל הוא לא להסתפק בכך ש"אני את נפשי הצלתי", אלא להתסכל על עצמו בתור "גרעין" ש"זרע" הקב"ה ב"ארץ חפץ", על מנת שממנו יצמחו תבואות ואילנות נושאי פירות. ויתירה מזו: שתהי' הצמיחה כמ"פ ככה (לא רק בכמות אלא גם) באיכות, באופן ש"יפה כח הבן מכח האב". וזה יכול להיות, כי מלאכת החינוך היא "מלאכת ה'" שבחר בו בתור שליח שלו, ואצל הקב"ה אין מדידות והגבלות. והשליח יכול למלא שליחות בלתי-מגובלת זו ע"י שיגלה בעצמו את ה"חלק אלוהי ממצע ממש" שבו. ומכיון שאינו הולך לבד אלא בשליחות "אלה ממצע ממש", הנה זה שייך לכאן מישראל !

משיחת יו"ד שבט ה'תשכ"ג (#2840)

טעם השתדלות רבותינו נשיאינו להפיץ תומ"צ לכל קצוי תבל, גם בפינה הכי נדחת ששם יהודי או משפחה יהודית א' ! דלכא' היו הכחות מנוצלים יותר במדינות הקרובות יותר ששם נמצאים יותר יהודים ? ! כי: (1) בזמננו, צ"ל "חטוף ואכול חטוף שותי", ואם נודע לו על יהודי זה במקום הרחוק, סימן שעליו להצילו ! (2) במדינות הקרובות יהיו אחרים שיפעלו בו, משא"כ במדינות הרחוקות ה"ז בגדר "שא"פ לעשות ע"י אחרים". (3) יכול להיות שע"י ההתמסרות הנכונה יהי' יהודי אחד זה מי שיהפוך את כל המדינה מאפילה לאור גדול ! זוהי ה"נחמה בכפליים" להשלוחים שהוגלו למדינות הרחוקות וטוענים שהיו יכולים להפיץ יהדות במקומות קרובים יותר של ציבור גדול יותר של שומרי תומ"צ וכו' - הם נבחרו ע"י הקב"ה לשליחות זו דוקא, ודוקא ע"ז יגיעו לתכלית שלימותם ! ואדרבה - "לפום צערא - אגרא" ! ואשרי חלקם שעושים זאת מתוך שמחה, והם, אלו שנוסעים למקומות רחוקים כפשוטו, יזכו גם את "הנחשלים" שלא זזים ממקומם !

ב' חלקים משיחת פורים ה'תשכ"ח (#2652)

ככל שמתקרבים לסיום הגלות שולח כ"ק מו"ח אדמו"ר שלוחים למקומות רחוקים יותר. ועד למקומות כאלו שאין אפי' מנין מבני"י ! וזהו המענה לאלו שרוצים שישלחו אותם דוקא למקומות של אלפי יהודים וכו' - "דיו לעבד להיות כרבו" ! והרי בנוגע לסיום הגלות נאמר "ואתם תלוקטו לאחד אחד בני ישראל" שהקב"ה "אוחז בידיו ממש איש איש ממקומו", וא"כ גם ה"עבד" יש למלא את השליחות בשמחה אפי' עבור יהודי א', ועאכו"כ 9 יהודים, ועאכו"כ יותר מזה. ובאמת, כאשר יעמיד "פנס" ברה"ר ויאיר את החושך - יתברר שמכל הצדדים מתאספים יהודים "אחד אחד", עד ש"קהל גדול ישובו הנה" ! ואין לו ליכנס לשקו"ט האם בכחו להציל יהודי א' או הרבה יהודים - עליו למלא את שליחותו באמונה ולעשות ה"כלים" ל"קהל גדול", וה' יצליחו שה"קטן יהי' לאסף והצעיר לגוי גדול ! מהנכון שכל השלוחים "יתברכו בכ"ל טוב" בגור', ולזכות בקרוב ממש לצאת לקראת משיח צדקנו עם ה"קהל גדול" שהעמידו "ביודעין" או "בלא יודעין".

משיחת י"ב תמוז ה'תש"ל (#2814)

במענה על שאלת רבים איך אלו שיכלו לשבת וללמוד תורה באופן של "יגדיל תורה ויאדיר" - נוסעים למקומות רחוקים לעסוק ב"ופרצת" ? ! : מסופר בכתובות (קג:) אודות ר' חייא שהי' בעצמו צד צביים ופושט עורם וכותב על הקלף את הה' חומשי תורה ומלמדם לה' ילדים, ואת הו' סדרי משנה ומלמדם לו' ילדים, וכ"א מהם הי' מלמד להאחרים את

מה שהוא למד וכו'. ר' חייא בעצמו עשה כל זה ולא סמך על אחרים (אף שהשאלה "תורתו מתי נעשית" היתה ידועה גם לו...).! ובכך פעל "של"א תשתכח תורה מישראל" מלכתחילה, שלכן "כמה גדולים מעשה חייא" מר' חנינא שאמר שאם ח"ו נשתכחה תורה מישראל הי' מחזירה ע"י הפלפול וכו'. ובמכ"ש בזמננו, שאנו צריכים לפעול באחרים שבכלל ירצו לשמוע ענין בתורה..., שהנהגה האמורה היא "מצוה שהזמן גרמא" שא"פ לעשותה ע"י אחרים שדוחה תלמוד תורה. ויש לעשותה מתוך חיות והתלהבות ורגש, ובכך יצליחו עוד יותר לקרב את הנוער (במיוחד) לתומ"צ וכו'.

ב' חלקים משיחת מוצש"ק פ' בשלה, יו"ד שבט ה'תשל"ד (#3049)

בהתוועדות דש"ק דובר אודות כנס השלוחים באה"ק, והוזכר דרגות שונות בשליחות: (1) מעשה השליח הוא דהמשלח. (2) כללות כח המעשה דהשליח הוא דהמשלח. (3) כ"ל מציאות השליח היא מציאות המשלח. ועפ"י המבואר בדא"ח ישנה דרגה רביעית: הרצון והתענוג של המשלח הוא שתהי' מציאות ופעולת דהשליח, המעלה ד"קב של"ו. והנה, אע"פ שהתואר "שליח" נאמר רק ביחס לחלק מהקהל, אבל באמת כאו"א מאתנו וכולם יחד הם "שלוחים" (ועבדים) של נשיא דורנו, שהוא השליח של נשיא העולם! אלא שישנם כאלו שזכו וקלטו זאת מיד וישנם כאלו שאצלם הדבר לוקח זמן, עד שישנם כאלו שהם ע"ד "ציפורניים", אבל גם הם מהווים חלק מהגוף, ויה"ר שיקלטו מהי מציאותם האמיתית ויתחילו מיד למלא תפקידם באופן המתאים. כמו שע"י הצפורן בודקים את סכין השחיטה שאין בו פגימה ויוכלו לשחוט בו, שע"י נעשה ע"י בבהמה ונעשה ראוי לאכילת אדם, ועד"ז ענינו בעבודה – לבחון בעצמו אם יש בו "הרגש" להרגיש שמצב מסוים הוא ירידה עבורו ("פגימה").

ב' חלקים משיחת יום א' פ' ראה, כ"א מנחם-אב ה'תשד"מ (#1936)

אדה"ז הוא מייסד חסידות חב"ד ומחבר ספר התניא השייך לכאו"א מישראל. כידוע דברי אדה"ז אשר סוף סוף תהי' תורת החסידות שייכת לכלל ישראל, כפי שאכן רואים בשנים האחרונות. והנה אדה"ז כותב אודות מעלת יום הסתלקות של צדיק שאז מאיר ה"סך הכל" של כללות עבודתו וכו', וזהו כעין "פסק דין" בנוגע לעצמו, ומובן שמיום ההילולא של אדה"ז צ"ל לימוד בעבודת האדם, ובאופן שזה יבוא לידי תוצאות בפועל: ישנם כאלו שנבחרו להיות "שלוחים", ובודאי עושה כ"א מהם כל התלוי בו למלאות שליחותו כדבעי. אמנם לפעמים יכול להיות בלבול בעבודת השליחות עי"ז שה"קלוגינקער" בא ומזמין אותו להתעסק בענינים האחרים כמו ענינים השייכים לא"י וכיו"ב, יכול להיות שהם ענינים טובים, אבל אינם שייכים לשליחותו הפרטית שעליו מינו אותו ומצליח בזה. עליו לדעת שהוא שליח במקום במקום קבוע והוא צ"ל עסוק בענין אחד בלבד – מי"י שליחותו במקומו הוא. כשבאים אליו הצעות כאלו ויענה באופן כזה – קרוב לודאי שיפסיקו לבלבל אותו עם הצעות כאלו.

משיחת יום א' דפ' וארא, כ"ד טבת ה'תשמ"ט (#1773)

כרגיל, מתאספים בסמיכות ליום ההילולא של כ"ק מו"ח אדמו"ר, לעורר ע"ד ההוספה במילוי שליחותו של בעל ההילולא בענין הפעולה על הזולת, ועד לאופן של "שליח עושה שליח" – "אפי' מאה שלוחים". ענין הפעולה בעולם שייך לכאו"א מישראל, כמ"ש "את העולם נתם בלבם", שכל עניני העולם שייכים לכאו"א מישראל, שכאו"א יכול וצריך לפעול בכל העולם, ובלשון חז"ל "כאו"א חייב לומר בשבילי נברא העולם". ולכן "גדול שבגדולים" לא יכול לומר שלא מתאים לו להתעסק ב"קטנות", בעניני העולם, ו"קטן שבקטנים" לא יכול לומר שאינו שייך לענינים הגדולים שבעולם. ונוסף לזה – ישנם ענינים

שאינם יכולים להעשות אלא על ידו דוקא, כיון שלכא"א יש את חלקו בעולם. ולכן אינו יכול לתרץ את העדר פעולתו בעולם בכך שישנם כו"כ עסקנים מבנ"י. וסו"ס תתגלה הפעולה המיוחדת בעולם שנעשתה על ידו, ובכך יראו את האמת שבשבי"ו נברא העולם.

משיחת ליל ד' פ' יתרו, ט"ו בשבט ה'תש"א, ב"יחידות" כללית להאורחים שיחיו (#1135)

(1) כדי להגיע ל"פניך הוי"ה" ה"ז דוקא ע"י פנימיות הנפש, "פני", ולהגיע לזה אין דרך אחרת אלא ע"י "בקשו" ב"מקום שנאבדה", מקום החושך. כהמשל מבין המלך שמגיע ל"שלימותו דוקא ע"י"ז שהמלך שולח אותו למקום רחוק ש"אין יודעים גדולת המלך". ובעבודה: התכלית אינה מאמרי השכלה אלא מאמרי עבודה. התכלית אינה הישיבה בישיבת תו"ת אלא מילוי השליחות של הפצת המעיינות חוצה – דוקא ע"י"ז מתגלה בחי' יחידה שבנפש, משיח הפרטי, ומביא את משיח הכללי. וזהו ענינם של השלוחים, המובחרים שיביאו משיח! בין השלוחים גופא – ה"ז בעיקר אצל אלו הנוסעים למקומות רחוקים, "חוצה" ממש, מקומות ש"אין יודעים גדולת המלך", שדוקא שם מגיעים לתכלית הכוונה. (2) על השלוחים לדעת שבהיותם "שלוחו של אדם כמותו", יש להם את כל הכחות הדרושים למילוי השליחות, ועליהם רק לשים את עצמם בצד ולמלא את השליחות באמונה, ואז הנה רק ע"י "אצבע קטנה" של כל שליח במקומו, ימלאו את השליחות ומשיח יבוא.

(1) ב' חלקים מהתוועדות יום ב' פ' וישב, י"ט כסלו ה'תשי"ט. (2) א' השיחות דהתוועדות י"ט כסלו ה'תש"כ (#3420)

מצוות "פרו ורבו" ושלילת "תכנון המשפחה"

ברכה הראשונה שבירך הקב"ה, שזה מורה שהיא העיקרית, היא [כמ"ש בראשון דפ' בראשית] "פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה", שכדי להיות "וכבשוה" – "לכבוש" את ענינים בלתי-רצויים של העולם, צ"ל "פרו ורבו ומלאו את הארץ" כפשוטו – להתברך בבנים ובנות שיתחנכו ע"י הוריהם באופן "אשר יצוה את בניו ואת ביתו אחריו לעשות צדקה ומשפט". ומזה שהברכה וה"תורה" לאשה [סוטה] שנמצאה טהורה היא – עוד ילדים, מוכח שה"תירוצ" שצריך לחכות עד שהנהגה בבית וה"שלוש בית" היא בשלימות – מופרך, אלא כל ילד יהודי שמיתוסף, אפי' במשפחה שהנהגה שם היא בלתי-צנועה, ה"ז ברכה לכל המשפחה ולכלל ישראל! ואי"צ "עול" על ההורים – אלא בן ובת! והקב"ה, שהוא "הזן ומפרנס לכל", לוקח על עצמו האחריות לפרנסת הילד, ועם כל ילד שנולד, בא גם הכסף לפרנס אותו! וה"תירוץ" שקודם צריכים לוודא שה"שלוש בית" והפרנסה ושהחינוך שהילד יקבל יהיו כדבעי וכו' – הרי אלו טענות של היצר הרע שהתלבש בסרטוק של משי עם אבנט!

משיחת יום א' פ' שלח, טו"ב סיון ה'תש"מ, לנשי ובנות חב"ד תחינה (2440#)

[המשך] צריך לדעת שהדבר שנק' "תכנון המשפחה" אינו אלא דבר המזיק! רואים בפועל שזה מזיק לשלום בית ומביא בעיות לעצבים ורצים לרופאים וכו'. כ"ז בא כתוצאה מזה שמתערכים בתהליך שהקב"ה קבע. מצוה הכי גדולה היא שיהודי ינהל את חייו לפי הוראות התורה, שזהו כלי לברכות ה' במילואן: ב"בני" – שמתברכים בילדים יהודים בריאים ושמחים. ב"חיי" – זה מביא לחיים נורמליים וטובים, ואדרבה – דבר ידוע שאין דבר שמקשה יותר על החיים כמו "תכנון המשפחה". וכאמור, אין להתערב ב"סדרים" של הקב"ה, אלא לסמוך ע"ז שרק הקב"ה, "בורא עולם ומנהיגו" ושמשגיח בהשגפ"פ על כאו"א, יכול להחליט בכמה ילדים טוב להתברך. וב"מוזני רוויח" – שהקב"ה מביא פרנסה בהרחבה שתנוצל רק לדברים טובים ולבריאים. ואסור לחשוב "מה יכול כבר להשתנות ע"י מעשה הפרטי שלו?...". כמ"ש הרמב"ם שאפי' מעשה א' יכול להכריע את הכף ולהביא ישועה והצלה לכל העולם כולו, ועאכ"כ מעשה שע"י מעמידים דורות בישראל! ו"הבא לטהר – מסייעין אותו"!

משיחת יום א' פ' שלח, טו"ב סיון ה'תש"מ, לנשי ובנות חב"ד תחינה (2531#)

[המשך] כאשר ייצא ממכן הקריאה, באופן צנוע ומתאים, שיש לדעת שה' מנהיג את העולם בכל הפרטים, ויש ללכת בדרך של "נר מצוה ותורה אור" ולהשאיר את כל ה"חשבונות" לה' – בסוף יתקבל הדבר גם בשאר החוגים (אף אם בתחילה יהיו להם טענות וכו'). ויהי"ר שכ"א ממכן תתבונן בזה, ובדאי תגיעו אתן וכל אשה בישראל לאותה החלטה, ואז תוכלו לדבר גם עם אחרות "בדברים היוצאים מן הלב" ובדאי הדברים "יכנסו אל הלב". וכמו שבגלות מצרים לא התחשבו הנשים עם הטענות שזה לא מסתדר עם גזירות פרעה וכו' אלא העמידו שם את ה"צבאות ה'" שיצאו ממצרים וקיבלו התורה כש"בננו עורבים בעדנו" – כן צ"ל גם עתה ממש לפני הגאולה. אלא שבשביל זה צריכים את ה"דחיפה" שלכן – לצאת בקריאה שכ"עם חכם ונכון" צריך להבין שאין להתחשב עם כל מיני טענות למיניהן שמאחוריהן עומדים אלו שלא רוצים שעם ישראל יגדל בגו"ר

(יורשי היטלר ימ"ש וזכרו)! ובדאי יצליחו עי"ז להעמיד "צבאות ה'" עוד בימי גלות האחרונים שילכו לקבל משיח צדקנו בקרוב ממש.

משיחת יום א' פ' שלה, טו"ב סיון ה'תש"מ, לנשי ובנות חב"ד תחינה (#3344)

1) מסופר בתורה אודות המסירת נפש שהי' לרחל שיהי' לה בן. וכמדובר כמ"פ שאין מקום לשקו"ט אם קיימו כבר מצות פרי' ורבי' אז מהו ההכרח לעוד ילד וכו' – מצוה הראשונה בתורה היא "פרו ורבו" עד ש'ומלאו את הארץ וכבשוה'! ופסק-דין בהלכה הוא שכל ילד הוא 'עולם מלא'! ואפי' אם יש טעם אמיתי למה לדחות א"ז – יש לסמוך בזה על הקב"ה שהוא "עצם הטוב", ומשגיח בהשגחה פרטית על כל אחד ואחת שכ"א מהם הוא "עולם מלא" (במכ"ש וק"ו מהשגח"פ אפי' על ע"ה שנפלה מאילן וכו'), ואין להתערב בזה ח"ו (אא"כ ישנו פס"ד ברור בתורה). 2) על רחל נאמר שבשעת הגאולה היא תתבשר עלי' – "מנעי קולך מבכי .. ושבו בנים לגבולם", כשכר ע"ז שבדרכם לגלות עברו בני' את קברה והיא נתנה להם את הכח לעבור את הגלות ולהישאר בריאים ושלימים ברוחניות, והיא זו שממשיכה ומבקשת מהקב"ה על הגאולה שלימה במהרה בימינו ממש. ג' חלקים משיחת ו' תשרי ה'תשמ"א (#2442)

ידועה ההוראה שיש "לחיות" עם השיעור חומש היומי. ברביעי דפ' וארא מסופר איך שמשה ואהרן באו לפרעה ודיברו עמו על יציאת בני' ממצרים יחד עם "כספם וזהבם", ועד "וינצלו את מצרים" – הוציאו ממצרים את כל הניצוצי-קדושה (שנפלו שם מעולם התורה וכו'). דבריהם השפיעו על פרעה גם בנוגע למעשה (שקרא לחרטומיו וכו'), אבל עדיין לא נפעל ה"יודעו מצרים" – שבירת מצרים בפועל, והי' צורך בעשר המכות, שהתחלתם במכות דם וצפרדע. וההוראה: איתא במדרש "מפני מה הביא ה' עליהן דם – מדה כנגד מדה ... לפי שלא היו מניחין בנות ישראל לטבול מטומאתן כדי שלא יהיו פריץ ורביץ, לפיכך לקו המים בדם". וההוראה: ביאת המשיח תלוי' בזה "שיכלו כל הנשמות שבגוף"! מצוה הראשונה היא "פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה" – יש "לכבוש" את כל ה"חשבונות" ה"ארציים" בקשר לזה (הוצאות כספיות, צער גידול ילדים וכו'). [המשך יבוא]

משיחת אור ליום ד' פ' וארא, כ"ד טבת ה'תשמ"א (#3373)

[המשך] ואז "כובשים" את כל ה"ארציות" בפשטות, שרואים ש"ברכת ה' היא תעשיר" – שכאשר ה"כלי" להתברך בבנים ובנות עוסקים בתומ"צ הוא גדול יותר, מברך ה' "מדה כנגד מדה" ב"עשירות" בגשמיות וברוחניות! כאשר מתבוננים שנשמה זו "היא חלק אלוהי ממעל ממש"!! "בין כל בר-דעת שאין תפיסת-מקום לכל הבלבולים ו"חשבונות" ה"ארציים" מחלל השמאלי שבלב – הטירחא והוצאות הכספיות וצער גידול בנים וכו' – ו"כובשים" אותן! וביחד עם האמונה ש"הקב"ה עוזרו", הולכים בשמחה ובטוב לבב לבטל את גזירת המצריים למנוע מבני' קיום מצוה זו. הקב"ה, שהוא עצם הטוב ו"מטבע הטוב להיטיב", מחליט מהו הטוב ביותר להורים והעיקר – לילד, מתי וכמה ילדים וילדות ייוולדו בפועל, אלא שרצה שיהיו לו "שותפים" [תואר נפלא!] ונתן להורים את היכולת למנוע זאת, ובי"ג שותפים" אלו יחד תלוי' הולדת ילד יהודי! [המשך יבוא]

משיחת אור ליום ד' פ' וארא, כ"ד טבת ה'תשמ"א (#3374)

[המשך] וזהו הלימוד מרביעי דפ' וארא: הענין ד"דם" שייך למצרי שאינו מקיים רצונו ית', אבל יהודי ששותה מאותו מקור – שותה מים! [מה שה' נותן ליהודי הוא הבחירה למנוע (הולדת עוד ילדים) או לעכב ח"ו; אם זו שאלה של סכנה, שואלים רב שאינו נוגע בדבר ואומר דעת תורה אם זה המצב, שאז – מורה התורה לדחותו], ומנצלים את ה"מים"

למקוה טהרה, ומוסיפים בזה הידור ברוחניות וגם בגשמיות (כידוע מכתבי נשיא דורנו כמה יש להקפיד בזה). ומובטחים ש"וידעו מצרים" – ששוברים כל המיצרים שהאדם מגביל א"ע מלקבל האושר האמיתי – עוד ילד! אלא שבנוגע למצריים שניצלו את ה"מים" למנוע זאת – ה' הענין ד"וידעו מצרים" כפשוטו, אבל בנוגע לבנ"י יש לה' "סבלנות" ו"מאריך אף" ואינו מעניש, ורק שלפעמים מעכב הדבר, אבל אז יש לנצל הזמן כדבעי – ללימוד התורה וקיום המצוות ולהזהר להשתמש רק בכסף השייך לו וכו'.

משיחת אור ליום ד' פ' וארא, כ"ד טבת ה'תשמ"א (#3375)

בשלישי דפ' בא מדובר אודות ציווי ה' ש"ישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב" (לקיים מ"ש "ואח"כ יצאו ברכוש גדול"). בפ' שמות מצינו בזה יתרון בנוגע לנשים דוקא "ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה וגו'" (ולא מוזכר כלל אנשים). וההוראה בנוגע לקיום מצוות "פרו ורבו" ושלילת הענין של "תכנון משפחה": את הספיקות בזה ש"נדבקו" מה"שכנתה וגו'" ניתן "לשטוף" ע"י הסברה פשוטה שמובנת גם בשכל של נפה"ב ואפשר להסבירה גם ל"שכנתה": אע"פ שבנוגע לכללות הנהגת האדם נתן לו ה' בחירה חפשית לבחור בין דרך החיים לבין ההיפך ח"ו, הרי בנוגע למצוות "פרו ורבו" הנה (אע"פ שגם ההורים "שותפים" בזה, אבל) כדי שייולד הולד בפועל ה"ז תלוי רק ב"שותף" הג' – כח הא"ם – ברכת ה' ש"היא תעשיר", ופשוט שהקב"ה יודע מתי הזמן הטוב ביותר לזה בגשמיות וברוחניות הן להורים והן לילדים! [המשך יבוא]

ב' חלקים משיחת ר"ח שבט ה'תשמ"א (#3378)

[המשך] איתא בגמ' סיפור נפלא בנוגע לתשובת ה' למשה רבינו (שביקש "הראני נא את כבודך") "ויאמר לא תוכל לראות את פני" – "כך א"ל הקב"ה למשה כשרציתי לא רצית עכשיו שאתה רוצה איני רוצה". דבזה יש הוראה לעניננו: אמנם, כדי שלא יהי' "נהמא דכיסופא" רוצה ה' שליהודי יהי' חלק ו"שותפות" בברכות שמקבל מלמעלה כמו הברכה בבנים ובנות – אבל צריך לסמוך לגמרי על רצונו ית', השותף הג', שיועד מתי הזמן הטוב ביותר לזה, וכשמעריכים בזה את רצון האיש, "כשרציתי – לא רצית", חסר אז ה"כלי" לברכת ה' ש"היא תעשיר" [ובודאי שגם אז ה' "מאריך אף", ובפרט שהכוונה בהתערבות היתה לטובה וכו']. ואין להתפעל מה"מלעיגים" וגם לא מה"שכנתה" – את ה"שכנתה" יש לנצל לקיים על ידה ציווי ה', כמ"ש בשיעור חומש דחמישי פ' שמות – כי כמאמינים בה' ה"זן ומפרנס לכל" "בחן ובחסד וברחמים", יודעים שאין לזה בסיס!

ב' חלקים משיחת ר"ח שבט ה'תשמ"א (#3379)

מזונו של ב"י יהודי הוא "לחם מן השמים" כמו המן (כמ"ש בחמישי דפ' בשלח), וה"לחם מן הארץ" אינו אלא "לבוש" ו"כלי" לזה. וזהו מה שברכה הראשונה של ברהמ"ז אחרי אכילת "לחם מן הארץ" היא הברכה שמש"ה תיקן על ה"לחם מן השמים"! וכמ"ש אדמו"ר מהר"ש שפרנסתו של יהודי היום היא בדוגמת המן שאין לזה מקום בטבע. וכמו שאין תועלת בהכנת לבושים לילדים אם לא עושים מה שצריך שיהיו ילדים בכלל... ועד"ז קודם צ"ל ה"לחם מן השמים", לוודא שחיים לפי הוראות התורה, ואז יהי' ה"לחם מן הארץ" לתועלת – "כלי" לברכות ה'. ואפי' אם הפרנסה הגשמית היא באמת קצת – ה"ה "גודלת" עם כל ילד שה' נותן (כ"ארץ הצבי"). לפעמים נותן ה' הרחבה בפרנסה לפנ"ז וסומך שיבינו שזה כשביל גידול עוד ילדים. כדי להקל הנסיון שבזה, עליו ללמוד ממשפחה אחרת שלא התחשבה ב"חשבונות" מעצמם את הנחת הגדולה מעוד ילד.

משיחת יום ה' פ' בשלח, יו"ד שבט ה'תשמ"א (#3386)

אחז"ל "לפיכך נברא אדם יחידי ללמדך" שכל א' מישראל הוא "עולם מלא": ה' שינה את אופן בריאת האדם כדי שכל יהודי, אפי' בעקבתא דמשיחא ובחור"ל, ידע שכל יהודי הוא "עולם מלא". ו"עולם מלא" במעמד ומצב בעת בריאת אדם "בגן עדן מקדם" – שבוה נכלל כל סדר השתלשלות שנברא "בשביל ישראל"! וזה מחזק עוד יותר המדובר כמ"פ אודות מצות "פרו ורבו" – שגם לאחר הולדת בן ובת יש להשתדל בהולדת ילדים נוספים. ופשיטא שאין מקום לדאגת ההורים כיצד יוכלו לספק לילד הנוסף כל צרכיו, כמו שאין מקום לשאלה כזו בנוגע לבריאת אדם "בגן עדן מקדם"! בודאי נותן להם ה' הכחות הדרושים לספק לילד צרכיו הגשמיים והרוחניים; יש גם הענין ד"פרו ורבו" ברוחניות ששייך אצל כאו"א כל ימי חייו, כמאחז"ל "כל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאילו ילדו", שזה כללות ענין החינוך.

משיחת אור לכ"ט אלול ה'תשמ"ב, ערב ר"ה ה'תשמ"ג (#3475)

אף שכל פעולותי של אסתר היתה עפ"י הוראותיו של מרדכי, וכמ"ש במגילה "ואת מאמר מרדכי אסתר עושה", מ"מ נק' המגילה רק "מגילת אסתר" בלבד, מכיון שביטול הגזירה במעשה בפועל נעשה על ידי אסתר דוקא. וההוראה בנוגע לתפקידן והאחריות של נשי ובנות ישראל: מצד א' צ"ל כל הנהגותיהן אך ורק בהתאם ל"מאמר מרדכי", אבל בנוגע למעשה בפועל אין להן לסמוך על אף א', כי האחריות מונחת עליהן להביא את כל ההוראות של מרדכי לידי מעשה. ולכל לראש – לדאוג לזה שהילד ילמוד בבית-ספר יהודי, ושהבית יהי' בית יהודי עליו יאמר ה' "ושכנתי בתוכם". ו"בשכר נשים צדקניות שבאותו הדור [דגלות מצרים] נגאלו ישראל", וכמבואר בכ"מ שיעקר זכותן היתה – קיום ציווי וגזירת הקב"ה "פרו ורבו" בתכלית השלימות ולא התפעלו מגזירות פרעה, וזוהי גם הוראה לנשים שבדורנו (שהוא הגלגול של הדור שיצא ממצרים).

ב' חלקים משיחת פורים ה'תשמ"ג (#2907)

ידוע שהנהגת אדמו"ר מהר"ש היתה "בצל-שם/סקע הנהגה" – הנהגה באופן של "מופתים" בנוגע לענייני עוה"ז הגשמי. שזה מתבטא גם בפתגם והוראת אדמו"ר מהר"ש "מלכתחילה אריבער" – שיהודי מתברך בעשירות ובבנים וכיו"ב באופן של "אריבער", שאין לה אחיזה בדרכי הטבע, ו"מלכתחילה" – גם התשובה בנוגע להחייב של "פרו ורבו" ומלאו את הארץ וכבשוה" – שקודם יש לגדול בתורה ויראת שמים וכו' – היא, שההנהגה צ"ל באופן של "מלכתחילה אריבער" ו"מצוה הבאה לידך אל תחמצינה"!; הענין ד"פרו ורבו" בעבודת האדם עם עצמו – שהענינים לא ישארו ב"מוחין" (ה"אמונות") אלא יבאו גם למדות שבלב (ה"תודות") עד למעשה בפועל, ובעבודה עם הזולת – כמו שענה נשיא דורנו לא: "עשה לי חסיד ובכך תהי' מקושר"; ביחד גם עם ה"לישועתך קוינו כל היום", העדר המנוחה וכו', צ"ל העונג של "טועמי חיים זכו" ע"י לימוד החסידות, תורתו של משיח, שעי"ז ימהרו את ביאת משיח צדקנו כפשטות.

ד' חלקים מהתועדות אור ליום ג' פ' ברכה, י"ג תשרי ה'תשמ"ג (#3539)

על האדם לנצל את הכחות שניתנו לו לטובת הבריאה כולה וכמ"ש "פרו ורבו ומלאו את הארץ וכבשוה". החל מקיום ציווי זה כפשוטו. ובקשר לטענה אודות הוצאות הפרנסה וכו' – אומרת התורה שכל יהודי הוא "עולם מלא" בדוגמת אדם הראשון ש"נברא בערב שבת... כדי שיכנס לסעודה מיד", שהכל מוכן בשבילו!; ביחד עם לידת הילד נולדה עמו פרנסתו; על ההורים לחנך את הילדים באופן שגם הם "יכבשו" את ארציות העולם ולנצלו לקדושה; כללות ענין החינוך קשור עם יציאת מצרים שענינו הוא לידת עם ישראל שמיד התחיל ענין החינוך כמ"ש "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים וגו'" [וכן

בנוגע לילדים כפשוטו – הרי הם "הכירוהו תחילה" וכן קרבן פסח הי' צ"ל באופן ד"ש לבית אבות...". "למשפחותיכם", כולל אפי' הקטנים וכו'. וכמו שאת ענין החינוך מתחיל באמת (לפני ש"הגיע לחינוך" כפשוטו) מרגע הלידה, שכבר אז נחקק בזכרוננו כל מה שרואה ושומע (ואפילו לפני"ו וכו').

משיחת אור ליום ועש"ק, שבת הגדול, י"א ניסן ה'תשד"מ (3550#)

הוראות ממ"ש הרמב"ם בהל' בית הבחירה פ' ה-ז – בנוגע לבהמ"ק הפרטי שבכ"א: (1) "הר הבית והוא הר המורי וכו'": עניני יהדות תופסים את המקום הגבוה והחשוב ביותר בחייו, והנהגתו הוא מתוך "גאון יעקב". (2) "המקדש כולו לא הי' במישור אלא במעלות ההר": אינו נשאר על עמדו אלא עולה תמיד במעלות בעילוי אחר עליו. (3) "מ"ע לירא מן המקדש.. ממי שצוה על יראתו": אע"פ שה' בחר ביהודי שיהי' "שותף" במעשה בראשית והטיל עליו התפקיד לבנות ביהמ"ק, אין זה אומר, א"כ, שמותר לו לעשות פשרות ח"ו בעניני יהדות – צריך "לירא מן המקדש וכו'", להיות ירא ה', ולמלאות תפקידו תוך כדי הקפדה על כל הפרטים. ועד"ז בנוגע למצות "פרו ורבו": אע"פ ש"ג' שותפים באדם, ה' אביו ואמו", ויכולים לטעון, א"כ, שיש להתחשב בשיקול דעתם ל"תכנון המשפחה" בהתאם לנוחיותם – באה ההוראה הנ"ל שבנין הבית והמשפחה צריך להתנהל בהתאם לציווי ד"מורא המקדש", יראת ה', ויש לסמוך עליו על ה"שותף העיקרי", ה', שיברכם בבנים ובנות לאיש"ט וכו'.

משיחת כ"ז אלול ה'תשד"מ, לנשי ובנות ישראל תחינה (1538#)

ישנם הטוענים כאילו עפ"י תורה קיים חוסר שוויון בין הגברים לנשים, והקימו תנועה שלימה שמטרתה "שחרור האשה". האמת היא, דוקא תנועה זו יצרה אצל הנשים רגשי נחיתות עמוקים ביותר. כי הדבר המשפיל ביותר הוא כשאומרים לאדם שאסור לו לחיות ולפעול בהתאם לאישיותו ולתכונותיו המיוחדות, אלא עליו לחקות את מישהו אחר! התורה קבעה [בשני דפ' כי תצא] "לא ילבש גבר שמלת אשה" וכן "לא יהי' כלי גבר על אשה" – שלכ"א חשיבות ושלחות מיוחדת, ומגיע לשלימותו כשממלא שליחותו. ובעניננו: התורה העניקה לאשה השליחות העליונה ביותר – להוליד ולגדל דור חדש שיהווה המשך לדור של מ"ת! דוקא כשהיא עושה זאת – ה"ה ממלאת את תפקידה העיקרי ומשיגה את שלימותה העצמית. אמנם, גם "סדין עשתה ותמכור וגו'", העסק במסחר, הוא בין הפעולות של ה"אשת חיל" – אך (רק אם עושה זאת כדי לאפשר לבעלה ללמוד תורה, וגם זה) לא על חשבון תפקידה העיקרי – "עקרת הבית", הולדת וחינוך ילדים. ולכך יש לחנך את הבנות.

משיחות וא"ו תשרי ה'תשמ"ה (3574#)

ימי הקיץ

עומדים אנו בתקופה דימי הקיץ שבה נוסעים בחורים או אברכים לערי השדה בשליחות ה"מרכז לעניני חינוך" לפעול בחיזוק היהדות. אין לאף א' מבחורים אלה לחשוב שכיון שפעולתו לא היתה אלא מעט אולי לא היתה כדאית כל הנסיעה, כי "בהדי כבשי דרחמנא למה לך" – אא"פ לשער ולהעריך את התוצאה שיכולה לבוא אפי' מפעולה אחת בלבד, אפי' משך זמן לאח"ז, ואפי' בלי ידיעתם של אלה שע"י נפעלו ענינים אלה. ולדוגמא: פעם, ג' חדשים לאחר שחזרו הבחורים מנסיעה כזו, קיבל כ"ק מו"ח אדמו"ר מכתב מרב העיר ובו "ישר כח" על הפעולה שנפעלה אצלם כתוצאה מביקורם של הבחורים – בראותו את זהירותם בעניני תומ"צ עלה בדעתו שהוא בעצמו לא התנהג ע"ע כמו שצריך והחליט שמכאן ולהבא יתנהג כמו שצריך. והבחורים לא יודעים מזה עד היום הזה! יש לדעת שכל פעולה של קדושה עושה פירות ופירי-פירות עד סוף כל העולם!

משיחת כ' מנחם-אב ה'תשי"א (#1444)

מנהג המדינה כאן הוא שמיד כשמגיע התאריך "פאָר'ט אָו דשולא"י" [=רביעי לחודש יולין] מתחילים כולם לרוץ ל"קאנטרי", אע"פ ש"נקרעים" שם באין מקום נוח לישון, באין אוכל כמו שצריך, מתעייפים מהנסיעות הלך חזור, וגם לטייל אין הולכים כי אין כוח לטפס על הרים.. וכו', אבל העיקר שמקיימים מנהג המדינה! והנה אף שיש כלל ש"עלת לקרתא הלך בנימוסה", ובמילא ישנם כו"כ מבני שנוסעים ל"קאנטרי", או שבא יהודי א' ואומר – מה לעשות "אשתו רוצה לנסוע ל'קאנטרי" ומה לא עושים בשביל "שלום בית"... הנה לו יהא שעבורו אי"ז מותרות והוא חייב לנסוע ל"קאנטרי" אבל למה זה צ"ל עם התלהבות והתלהבות כזו ו"להדר" כ"כ ב"מצוה" זו?!" ה"אימנשך בתרייהו" ביא סו"ס ל"איעקר תלמודי" (כמ"ש בגמ' אודות ר' אלעזר ב"ע). שבני ייהנו מזה, אבל ההתלהבות מזה היא חלקם של אינם-יהודים, ויש להזהר מזה וכו'.

משיחת י"ב תמוז ה'תשי"ד (#1279)

ברכה להצלחה להבחורים הנוסעים בקיץ בשליחות לבקר במושבות בני" לעורר אותם על עניני תומ"צ ויהדות בכלל, והצלחה אפי' בענינים שלא ידברו אלא יפעלו ע"י עצמם שהותם במקומות אלו. כידוע הסיפור שיהודי התפעל מזה שא' מה"באסטאניעס" הולך עטור זקן ופאות ובציציות גלויות (שבאמת הי' זה מצד בטלנות...) ומדבר באנגלית רהוטה.. אודות ענינים של יחור"ע ויחור"ת! והדבר פעל עליו וכו'. הנסיעה לשליחות צ"ל באופן ש"מנע" מהגבלות עצמו, מתוך ידיעה ששליחות זו נתייסדה ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר; שכל הנוסעים לשליחות יאמרו עתה "לחיים" וכו'.

א' השיחות דהתועדות י"ג תמוז ה'תשט"ו (#1925)

1. כ"ק מו"ח אדמו"ר ביאר את הפסוק "אל יעזבנו ואל יטשנו" – שהבקשה היא שלא יהיו עניני טעות בעבודת הבריורים. כסיפור הידוע אודות הגביר ובעל-עגלה, שהגביר קיים מצות "עזוב תעזוב עמו", והבעל-עגלה – מצות "הכנסת אורחים"... ולאחרי 120 שנה פסקו בב"ד של מעלה שנשמותיהם הן "נשמות תועות" ועליהן לירד למטה שנית והבעל-עגלה יתקן מצות "עזוב תעזוב", והגביר – מצות "הכנסת אורחים"... אם ישנם כאלו שכחם בכים אבל ניגנו יותר, ואלו שכחם בפה והרשו לעצמם להלוות כסף לתת יותר צדקה – שישלימו זאת עכשיו ולא לדחות זאת עד לאחר 120 שנה... 2. עפ"י רוב אלו שנוסעים ל"קאנטרי" אינם צריכים, ואלו שצריכים – אינם יכולים (כסיפור על "נשמות התועות")...

בכל אופן אלו שצריכים לנסוע ואפי' אלו שנוסעים כי כך רוצים – שיהי' להם קיץ בריא ושמח וינצלו את שהותם שם להפיץ יהדות. וכאשר הנסיעה היא מתוך החלטה זו – הנה מה שלא יהי' אח"כ בפועל, הרי הוא מילא את השליחות!

ב' חלקים מהתנועות י"ג תמוז ה'תשט"ו (#3517)

ביאור חידושה של חסידות אודות חשיבות עבודת ה' עם הגוף ולא ע"י תעניות וסיגופים, ולכאור' ה"ז הלכה מפורשת בשו"ע (ח"ו הל' נזקי גוף ונפש) ש"אין לאדם רשות על גופו כלל.. לצערו בשום צער אפי' במניעת איזה מאכל או משתה"? ! והביאור: בשו"ע ממשיך שם "אא"כ עושה בדרך תשובה שצער זה טובה היא לו" וצ"ל שה"טובה" היא גם לגופו. ומוסיף: "ולכן מותר להתענות לתשובה אפי' מי שאינו יכול להתענות, ומי שיכול להתענות מותר אפי' שלא בדרך תשובה אלא כדי למרק נפשו לה" (גמר כפרה וכו'"). וחידושה חסידות שגם ענין זה, תשובה ומירוק הנפש, ניתן לפעול, ועוד יותר טוב, ע"י העבודה עם הגוף. וזהו הענין דמחנה-קיץ, שמטרת – בריאות הגוף. אבל הגישה לבריאות הגוף צ"ל שעי"ז יוכלו לעבוד את השי"ת.

א' השיחות ט"ז תמוז, ה'תשט"ו – במחנה "גן ישראל", עלענוויל (#1440)

הענין דמחנות-קיץ "גן ישראל" הוא – ששם לומדים הילדים תורה ללא כלכלים שמצד הוריהם. וכאשר "בחוקתי תלכו", "שתהיו עמלים בתורה", אזי גם "ונתתי גשמיכם בעתם" – חוזרים הם הביתה גם בריאים יותר בגשמיות. היום נפתח "גן ישראל" הראשון באירופא ע"י הרב גרשון מעדל גרליק וזוגתו הרבנית. ומזה רואים עד כמה יכולים לפעול אפי' "אחד מכם גולה לברכרי" – נערה שנולדה באמריקה ונער שנולד ברוסיה שהפגישם ה' בארה"ב, ושלחו אותם ל"איטליה של יון" ושם פעלו כל הענינים מה שלא פעלו כל החסידים שבאירופא... והלואי שזה יפעל על אחרים. ובכל אופן, אנחנו בשם נשיא ישראל, כ"ק מו"ח אדמו"ר, נדגוף! ונלך בדרך שהורנו. וכמשל הידוע שכדי שבן המלך יצליח אין לו להימצא יחד עם הוריו אלא עליו לנסוע למדינה שאלי' שולחים אותו. עתה יבקשו מכולם לומר "לחיים" עבור "גני ישראל" בכל מקום שהם – שיהיו בהצלחה.

כמה חלקים מהתנועות יום א' פ' פינחס, י"ג תמוז ה'תשי"ט (#3530)

"תקופת תמוז" היא זמן המתאים לעורר על ענין הצניעות, היות ובזמן זה, זמן הכי חם מכל השנה, ישנם כאלו שקשה להם יותר להקפיד שאורך הלבושים יהי' כדרישת ההלכה, ועד שמלבישים א"צ ב"קדושה" – הרי תאות הלבושים היא קליפה קשה יותר אפי' מתאות אכילה... כל ענין הלבושים התחיל לאחר חטא עה"ד...! בנוגע לפועל: יש להקפיד הן בנוגע לאורך הלבושים והן בנוגע שהלבושים לא יהיו מ"זכוכית" וכיו"ב... ואף שענין זה נוגע לאנשים ולנשים, אבל בעיקר ה"ז נוגע לנשים (מצד מעלתן בענין היופי וכו') – "כל כבודה בת מלך פנימה", ובודאי ניתנו הכוחות הדרושים שיוכלו לעמוד נגד היצה"ר בזה.

ב' חלקים משיחת י"ב תמוז ה'תשכ"ג (#1570)

במקום לנצל זמן החופש מלימודי חול דימי הקיץ להוסיף בלימודי קודש – סוגרים את הישיבות! בה בשעה שה' "מתחנן" מההורים שיחנכו ילדיהם שידעו ש(רק) "אם בחוקתי תלכו וגו'" יהי' להם גם עוה"ו. אם כבר לוויים כסף עבור ה"באנגלא" וכו', אפשר כבר ללוות עוד כסף (קצת, ביחס להוצאות האחרות...) ו"לנסוע במחלקה הראשונה" – לדאוג גם לבריאות נשמות הילדים, ולשכור מלמד שילמד אתם בזמן הקיץ. ובנוגע לר"י והנהגות הישיבות – מכיון שהם אחראים על התלמידים במשך עשר חדשים בשנה, אינו מובן מי משחרר אותם מאחריות זו לשני החדשים שבין מ"ת וחודש אלול? ואם המלמדים טוענים

שגם הם צריכים לנוח בזמן הקיץ – אפשר להעביר ל"קאנטרי" כל הישיבה, הרי" והתלמידים, ולהמשיך שם את סדרי הישיבה!

משיחת י"ב תמוז ה'תשכ"ד (#1510)

ישנם כאלו שמקילים בכמה ענינים בימי ה"חופש" בטענה שכשינתנו להם קצת "חירות" ידייקו יותר במצוות אח"כ... יש לדעת שתומ"צ אינם "מסחר" שאפשר "למכור" עבירה כדי להרוויח מצוה...! כשבאים ימי ה"חופש" מיגיעת הגוף ונוסעים לנאות דשא כמנהג המקום, עושים גם "חופש" מעניני תומ"צ ולא מהדרים כ"כ לאכול דוקא "גלאט כשר פלייש" ופת ישראל ולשתות חלב ישראל, ללבוש טלית-קטן של צמר דוקא או חושבים שאפשר גם בלי טלית-קטן בכלל... אפשר להסתובב כמו הכהנים "ממתנים עד ירכים" ולא משנה אם השאר נשאר גלוי... עד "ההמצאה" של היצה"ר שהל' צניעות שייכת רק לנשים ובנות ולא לגברים... – כאן המקום להזכיר עוה"פ אודות השו"ע שנרפס לפני הרבה שנה, ובהתחלת שו"ע כותב שכל האדם צדעת שהוא נמצא ביחד עם ממה"מ הקב"ה שמסתכל עליו וצריך להתנהג בהתאם לזה! ובמילא מובן שהל' צניעות שייכת לכאור"א ובכל זמן ומקום!, ולא לדרשא קאטינא כדי לומר "דזאק", אלא זה "דבר בעתו" ואולי זה יעזור, ועוד.

משיחת י"ב תמוז ה'תשכ"ד (#1571)

בענין החיים, שהו"ע עיקרי, לא שייך הפסק. ובמילא מובן שבתומ"צ, ש"הם חיינו", לא שייך הפסק! ואע"פ שישנם זמנים ביום שלא מחוייבים בלימוד התורה, הרי ללימוד התורה שבשאר זמני היום יש פנולה נמשכת במשך כל היום. ועפ"י מובן שכוונת התואר "סיום שנת לימודים" היא סיום "שנת הלימודים" ולא ה"לימודים" עצמם. ואדרבה – יש לנצל זמן זה להוסיף בלימוד התורה למע' מהגבלות של "סדרי הישיבה". וזהו מה שהנהיג בעל הגאולה לשלוח שלוחים ושלוחות בתקופת הקיץ לעיירות שונות להוסיף בהפצת התורה והיהדות גם שם. ועליהם "לכבוש" תחילה את המקום ע"י עניני תורה, "חזוק התורה", ואח"כ "חזוק היהדות" בכלל. ועד"ז יש לנצל זמן זה לשלוח הילדים למחנות-קיץ כאלו שנמצאים שם במשך כ" 24 שעות היממה תחת השפעת המדריכים וכו', דלא כבמשך השנה שלאחרי הלימודים חוזרים הביתה וכו', עד שישנם בתים שההשפעה שם היא בכיוון הפכי של הישיבה וכו'. תבוא ברכה על האמהות שיצטקו ויתבעו מהנהלות המחנות להשתדל ביותר בחזוק היהדות ולהוסיף בזמני הלימודים וכו'.

משיחת יום א' פ' פינחס, י"ג תמוז ה'תשכ"ט (#2751)

בימים אלה מתחילים הימים שנק' "ימי החופש". דובר כמ"פ שהמושג "חופש" לא שייך בדברים הנוגעים לבריאות וחיות האדם, ועאכו"כ – לעצם מציאותו. ובמילא לא שייך חופש מלימוד התורה. אעפ"כ מכיון שימים אלו נעשה "שינוי" בעולם, צ"ל שגם ביחס לתורה קיים בזמן זה "שינוי", אבל – לטובה: מצד מנהג או גזירת המדינה נותנים במשך השנה כו"כ שעות ביום ללימוד לימודי חול, ואפי' ענינים שלא קשורים ל"כל מעשיך יהיו לשם שמים", הנה כאשר בימי ה"חופש" משתחררים מזה, צ"ל "שינוי" בלימוד התורה – להקדיש זמן זה ללימוד התורה וקיום המצוות. ואדרבה: בזה מבטאים שחכמות חיצוניות הם ענינים חיצוניים ששייך בהן הפסק משא"כ חכמת התורה – ענין שהילד לא רואה במשך השנה, ואדרבה, יש לו "ראי" לפתור: (1) מלמדי לימודי חול מקבלים משכורת כפולה ממלמדי לימודי קודש, (2) מי שמצליח בלימודי חול מקבל פרסים

ומפרסמים א"ז וכיו"ב משא"כ בלימודי קודש, 3) אביו מתפרנס מענינים הקשורים עם חכמות היצוניות ולא עם לימוד התורה!

משיחת י"ב תמוז ה'תשל"א (2245#)

[המשך] כל השקו"ט הנ"ל [אודות היחס שנותנים ללימודי חול וכו'] נוגע לכל השנה חוץ מ"ימי החופש". אבל ב"ימי החופש", "חופש" ו"הצ"ח" מ"עול פריעה" ו"עבודת פרך" של ההתעסקות בעניני רשות בנוגע לפרנסה וההכרח שהילדים ילמדו לימודי חול (שזהו "עבודת פרך" בגלל שזהו נגד רצונו האמיתי של כל אחד מישראל שרוצה לקיים רצון ה' שיהי' "וחי בהם" - בתומ"צ), ובמילא צריך האדם לבחור להקדיש את כל שעות היממה של ימים אלו ללימוד התורה ולקיום המצוות. שלא כדעת הטועים שבמשך ב' חדשים אלו צריכים הילדים לנוח ע"י משחקים וכו' - לא ע"ז נהיים בריאים! - אדם צעמ"ל יולד", דוקא ע"י היגיעה בלימוד התורה וקיום המצוות נהיים בריאים גם בגשמיות! והכוונה בזה היא לא רק בנוגע לילדים אלא גם הוריהם צריכים לנצל ימי החופש להוסיף בלימוד התורה ולהראות בזה דוגמא חי' לילדים וכו'.

משיחת י"ב תמוז ה'תשל"א (2097#)

הענין דמ"ת הי' ע"ז ש"וירד ה' על הר סיני", ירידה שלא בערך עד ששכלו של יהודי ווכל להבין חכמתו ית'! ענין זה משתקף בלימוד התורה במשך כל הדורות אשר צ"ל באופן ד"הוי גו"ה למקום תורה". ולכן גם נקבע זמן בשנה שבו גם ילדים שבמשך השנה לא מקיימים זאת - נוסעים למחנה-קיץ, אשר כוונה האמיתית בזה היא לקיים את ה"הוי גו"ה למקום תורה". במשך השנה יודע הילד שאם המלמד צועק עליו, רץ הוא מיד הביתה ומספר להוריו, והאמא באה מיד לבי"ס ו"רועשת" היתכן?! (היפך טובת הילד אשר "חושך שבטו שונא בנו)... שזה לא יכול הילד לעשות כאשר אינו תחת השליטה של "רחמניות" אלו אלא של הנהלת המחנה הדואגת שהמקום יהי' "מקום תורה" (ולכן גם זה שהקרובים יכולים לבוא לבקר רק פעם בשבוע או שבועיים הוא "תיקון גדול"), וכך יכולים לפעול על הילדים גדולות ונצורות עד ש"גם כי יזקין לא יסור ממנה"; עפ"י תקנת בעל הגאולה, שולחים בתקופה זו תלמידי-הישיבה להפיץ התורה בכל קצוי תבל.

משיחת י"ג תמוז ה'תשל"ה (3089#)

הוראה בנוגע ל"מעשה: ב"ימי החופש", שבהם "משתחררים" הילדים מלימודי חול, על כל אחד לעשות את כל התוי בו לרשום אותם לבי"ס שבו לומדים לימודי קודש, או למחנה-קיץ (למשך שעות היום, או לכל המעט-לעת) שבו קיימת אגירה של תומ"צ ואהבת ה', וזה יחזק את בריאות הילדים והוריהם בגו"ר. ועד"ז באותם מקומות ססדרי הישיבה בתקופה זו אינם באותה כמות של כל השנה, ובפרט באותם מקומות שקיים המנהג שונה ומשונה לסגור את הישיבה בכל"ל בתקופה זו [אבער בעזר ה' משנה לשנה, איז די צאל פון די ישיבות ווערט אלץ ווייניקער און ווייניקער] - שינצלו את הזמן להפצת התורה וכו'. ועד"ז ההוראה ל"גדולים" שחושבים שהלימוד בישיבה אינה עבודה, או אלו שעבודתם היא בבחי' "זבולון" - שינצלו את ימי החופש לעסוק ביתר שאת בהפצת תומ"צ, ועי"ז יהי' להם יותר הצלחה בעסק שלהם כשיחזרו לאחר ימי החופש, והצלחה גם בזה - שהעסק יהי' רק באופן של "יגיע כפיך כי תאכל", אבל ה"ל והמוח מונחים בתומ"צ.

משיחת י"ב תמוז ה'תשל"ז (1935#)

הוראה ממאמר המשנה "הוי גו"ה למקום תורה": במשך ימי הקיץ ישנם רבבות מבני ישראל שנוסעים "מארצן וממולדת ומבית אביך", מקום מגורם הקבוע עם כל הנוחיות וכו', וגו"הם ל"קאנטרי" שאין שם כלל את כל הנוחיות שבבית ומ"מ קוראים לזה

"מנוחה"....! , וכאן רואים כחו של רצון - ע"י שמשכתנעים שייהנו מזה - הופכים ענין של גלות וצער לענין של תענוג! אבל לאחכ"ז אי"ז הבית הקבוע שלהם ובמילא זהו ענין של "הוי גולה", ואשר לכן עליהם לדאוג לעשות את המקום "מקום תורה" ! ועאכו"כ שכן הוא בנוגע למחנות קיץ, שכמו שעל האחראים לדאוג לבריאות גופם של הילדים (ואדרבה - בריאות ילדים חשובה עוד יותר משל מבוגרים), כמו"כ עליהם לדאוג שהמחנה קיץ תהי' "מקום תורה" !, וזה מתחיל ע"י שהם מראים בזה דוגמא חי' !

ב' חלקים משיחת מוצש"ק פ' קרה, ג' תמוז ה'תשל"ח (#1573)

ברוב הארצות ימים אלו הם ימי "חופש" לילדים מלימודים שאינם "לימודי קודש". [איני רוצה לקרוא לזה "לימודי חוץ", כי באמת היו צריכים להשתדל שלימודים אלו יהיו "על טהרת הקודש" (לצורך ידיעת חשבונות בתורה וכו'). כי לולא זאת, הרי החכמות חיצוניות "מלביש ומטמא בחי' חב"ד שבנפשו האלקית וכו'"] (כלשון אדה"י בתניא) - שענין הטומאה הוא דבר החמור ביותר, וזה נוגע אפי' לקטני-קטנים וכו'. ולאידך - מכיון שישנה כללות הענין דחכמות חיצוניות, מובן שאפשר לנצלם לעניני קדושה או לפרנסת בני-ביתו וכו'. ומובן, מכיון שהוא עצמו משוחד בדבר, שצריך למצוא מישחו אחר שיפסוק לו אם בשבילו לימוד זה הוא דבר המטמא את הנפש או דבר המותר לפרנסתו כו']. יש להשתדל שהתלמידים ינצלו את זמנם הפנוי ולמלא זה בלימודי קודש ועניני תומ"צ. זהו דבר הכרחי, חיוני ורציני ביותר. וכדאי להשתדל שישלחו את הילדים למנות-קיץ המתנהלים לפי רוח היהדות, שהילדים נמצאים באוירת המחנה במשך תקופה ממושכת וברציפות. ומובן גודל התועלת שבדבר.

משיחת י"ג תמוז ה'תשמ"ב (#2575)

הונהג סדר שבימי הקיץ סוגרים את הישיבות, החדרים והת"ת ונותנים "חופש" לתלמידים. הנהגה זו היא פשוט "וויילדקייט" שאין כמוהו! הרי התורה היא חיינו - ואיך שייך "לנוח" מחיים? ! ומה שייך הטענה שהילדים התייגעו ("אויסגעמאטערט") במשך שנת הלימודים וצריכים "לנוח" - הם לא התייגעו, אדרבה - הם צמחו וחיו במשך חדשים אלו !, התורה לא ניתנה ח"ו כדי לייגע את ישראל, אדרבה - ע"י "בחוקותי תלכו וגו'" נמשך ברכותיו של הקב"ה גם בגשמיות - "ונתתי גשמיכם בעתם וגו'". ויש "להרעיש עולמות" היתכן שסוגרים "בית חיים" (למעליותא) ליום א', עאכו"כ לכמה שבועות או חדשים ! ועל כאו"א להסיר מכשול זה גם בפני "עוור" שנתן בעצמו את המכשול בדרכו... ובנוגע לַפּוּעַץ: לעשות ככל האפשרי שילדי ישראל לא ימעטו ח"ו מת"ת בעת החופש, אדרבה - לנצל את זמן החופשה מלימודי חול להוסיף עוד יותר בלימוד התורה (רק שחלק מהזמן אפשר אמנם להרשות לילדים לשחק וכו' בשביל חיזוק בריאות הגוף).

משיחת י"ב תמוז ה'תשמ"ה (#1574)

לזכות

החתן התמים הרב **חיים ישראל יואל הכהן** שי'
והכלה מרת **דבורה לאה** שתחי'

סוסיבר

לרגל נישואיהם בשעתומו"צ
יום שני פ' בהעלותך,
י"ג סיון ה'תשפ"ה

*

נדפס ע"י ולזכות הוריהם

הרה"ח ר' **נחום אליהו הכהן** וזוגתו מרת **הינדא** שיחיו **סוסיבר**
הרה"ח ר' **צבי הירש** וזוגתו מרת **חנה חי'** שיחיו **גורארי'**

זקניהם

הרה"ח ר' **שמואל הלוי** וזוגתו מרת **חי' אסתר** (סוסיבר) שיחיו **הבר**
הרה"ח ר' **גרשון** וזוגתו מרת **חנה רחל** שיחיו **שוסטערמאן**
הרה"ח ר' **יצחק מאיר** וזוגתו מרת **חנה רבקה** שיחיו **גורארי'**
הרה"ח ר' **יעקב** וזוגתו מרת **אסתר** שיחיו **צירקוס**

על אוד יהי הדתן

דתן עדי עדי

על יסודי התורה

והצורה

דחייק צלופים דפא